

आमाद्धोदिङमो गाउँपालिकाको पार्स्वचित्र-२०८१ (प्रोफाईल)

Municipal Level Profile

आमाद्धोदिङमो गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

गोल्जुडबेशी, रसुवा

आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकाको पार्श्वचित्र - २०८१ (प्रोफाइल)

आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

गोल्जुडबेसी -४, रसुवा, बागमती प्रदेश

इमेल: aamachhodingmo@gmail.com,

ito.aamachhodingmomun@gmail.com

फोन नः ९८५१२७९२३५

प्राविधिक सहयोग

डेभलपमेन्ट इनिसेशन नेपाल प्रा. लि.

नयाँ बानेश्वर १०, काठमाडौं, नेपाल

असार २०८१

आमाछोदिडमो गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
गोल्जुडवेशी -४, रसुवा
बागमती प्रदेश
नेपाल

मन्तव्य

नेपाली जनताको लामो त्याग, बलिदानीपूर्ण संघर्ष, जनआन्दोलन, शसस्त्र संघर्षबाट प्राप्त संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र पश्चात् राज्यको पुनर्संरचना भई राज्य शक्तिको बाँडफाँड गर्दै सिंहदरबारको अधिकारलाई जनताको घर दैलोमा पुर्याउन स्थानीय सरकारहरू स्थापना भएका छन् । स्थानीय सरकारले जनताको दिगो शान्ति, विकास र समृद्धिको असीमित आकांक्षालाई सम्बोधन गर्न समानुपातिक, समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा कार्य गर्नुपर्दछ । बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुसांस्कृतिक तथा भौगोलिक विविधता भएको आमाछोदिडमो गाउँपालिकालाई विविधता बीचको एकता, लैङ्गिक विभेद र छुवाछुतको अन्त्य गरी उद्यमशीलता, बालमैत्री, जेष्ठ नागरिकमैत्री, अपाङ्गमैत्री, महिलामैत्री, युवामैत्री, वातावरणमैत्री, पर्यटनमैत्री, सर्वशुलभ उर्जा, स्वच्छ खानेपानी सहितको समृद्ध गाउँपालिका निर्माण आजको आवश्यकता हो । समतामूलक सभ्य समाज निर्माणमा केन्द्रित भएर आफ्नो सोच, चिन्तन, व्यवहार, नयाँ दृष्टिकोण र सकारात्मक सोचका साथ दिगो विकासको लागि गाउँपालिकाको पार्स्वचित्र २०८१ (प्रोफाइल) बनाउन सफल भएकोमा आमाछोदिडमो गाउँपालिकालाई धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

अन्त्यमा, आमाछोदिडमो गाउँपालिका प्राकृतिक तथा जैविक विविधताले भरिपूर्ण पर्यटकीय विकासको अपार सम्भावना बोकेको गाउँपालिका हो । वनजंगल, खोला नदी, सांस्कृतिक गाउँ, खेतीयोग्य जमिन, सजिलो तरिकाले जनताको पक्षमा अर्जुन दृष्टिका साथ सही निर्णय गरी नयाँ जोश र इच्छा शक्ति लगाएर नमूना गाउँपालिका निर्माणका लागि समृद्धि र यहाँका जनता सुखी बन्न संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई संरक्षण गर्नमा मद्दत पुगोस् भन्दै आमाछोदिडमो गाउँपालिका परिवार र यो पार्स्वचित्र बनाउन सहजीकरण गर्ने डेभलेपमेन्ट इनिसेशन नेपालका प्राविधिक टोलीलाई धेरै धेरै आभार प्रकट गर्दछु ।

चण्डिका तामाङ
उपाध्यक्ष

आमाछोदिडमो गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
गोल्जुडवेशी -४, रसुवा
बागमती प्रदेश, नेपाल

मन्तव्य

मुलुक नयाँ युगमा प्रवेश गरेको छ । संघीय संरचना अनुसार स्थानीय तहको निर्वाचन सम्पन्न गरी सबै स्थानीय तहमा जन निर्वाचित प्रतिनिधिहरूले नेतृत्व गरिरहेका छन् । नेपालमा नयाँ संविधान बमोजिमको संघीय ढाँचाको राज्य संरचना कार्यान्वयन गर्ने पहिलो चरणमा हामीलाई जनताले निर्वाचित गरेर पठाएका छन् । संविधानको मर्मअनुसार नेपाली जनताको दिगो शान्ति र सामाजिक न्याय सहितको समृद्धिमा पुग्ने तीव्र चाहाना अनुसार यो व्यवस्थाको जग बसाल्ने ऐतिहासिक अवसर अहिलेका हामी जनप्रतिनिधिहरूले प्राप्त गरेका छौं ।

हाम्रो संविधानले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई संस्थागत गरी स्वाधिन, समुन्नत तथा समाजवाद उन्मुख अर्थ व्यवस्था मार्फत् समृद्ध नेपालको निर्माण गर्ने परिकल्पना गरेको छ । यसैगरी संयुक्त राष्ट्र संघद्वारा सन् २०१६ देखि २०३० सम्मका लागि विश्वव्यापी विकास एजेण्डाको रूपमा विभिन्न १७ वटा दिगो विकासका लक्ष्यहरू निर्धारण गरिएका छन् । यसै सन्दर्भमा संघीय व्यवस्थाको महत्वपूर्ण आधारको रूपमा रहेको स्थानीय सरकारले पनि स्वाभाविक रूपमा माथि उल्लिखित संविधानले निर्देश गरे अनुसारको नीतिसँग समायोजन हुने गरी आफ्नो दिगो विकासका लक्ष्य हाँसिल गर्न आफ्नो योजनावद्ध पार्स्वचित्र (प्रोफाइल) र दिर्घकालीन योजना तर्जुमा गरिएको छ ।

आमाछोदिडमो गाउँपालिकाको आर्थिक सहयोग र डेभलेपमेन्ट इनिसेशन नेपालको प्राविधिक सहयोग करिव ३ महिनाको अवधि लगाएर आमाछोदिडमो गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार, वन वातावरण र संस्थागत विकासका क्षेत्र समेटिने गरी विभिन्न चरणमा गाउँपालिकाका वडा तथा बस्तीहरूमा गइ तथ्याङ्क संकलन गरी आगामी वर्षको प्रोफाइल निर्माण गरिएको छ । जैविक विविधताले भरिपूर्ण प्रचुर प्राकृतिक सम्पदा र सांस्कृतिक विशेषताहरू भएको आमाछोदिडमो गाउँपालिकामा जनताको सामाजिक न्याय सहितको समृद्धिको तीव्र चाहना अनुसार योजनावद्ध विकास गर्न यो प्रोफाइल मार्गचित्र हुनेछ । हाम्रो स्रोत र साधनहरूलाई आधारभूत तहमा रहेका जनताहरूको पहुँच र लाभ पुग्ने गरी उपयोग र विस्तार होस् । आर्थिक, सामाजिक र वातावरणीय पक्षको नकारात्मक प्रभाव न्यून हुने गरी दिगो विकासको सिद्धान्त अनुसार योजनाहरू तय गर्नको निम्ति यो प्रोफाइल तयार गरेका छौं । यो प्रोफाइल तयार गर्नको लागि प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष रूपमा योगदान गर्नु हुने विज्ञ, आम जनसमुदाय, यसमा आ- आफ्नो भूमिकामा रहेर योगदान दिनु हुने गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सम्पूर्ण कर्मचारी वर्ग, गाउँपालिकाका सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरू लगायत सम्पूर्णमा हार्दिक कृतज्ञता प्रकट गर्दछु ।

बुचुड तामाङ

अध्यक्ष

आमाछोदिडमो गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
गोल्जुडवेशी -४, रसुवा
बागमती प्रदेश, नेपाल

मन्तव्य

आमाछोदिडमो गाउँपालिका रसुवा जिल्लाको धार्मिक स्थल आमाछोदिडमो गाउँपालिका हो । गाउँपालिकाले डेभलेपमेन्ट इनिसेशन नेपालको प्राविधिक सहयोगमा गाउँपालिकाको अल्पकालीन र दीर्घकालीन योजना छनौट गरी एकीकृत प्रोफाइल योजना निर्माण भएको छ । यस गाउँपालिकाको समृद्धिका लागि पहिचान गरिएका प्राथमिकताहरू, किटान भएका कार्यक्रम तथा योजनाहरू सरोकारवालासँगको प्रत्यक्ष संलग्नतामा विषय विज्ञ र तथ्याङ्क संकलन गरी यो पार्स्वचित्र तयार गरिएको छ । यसको प्रभावकारिता स्थानीय स्तरमा त्यतिबेला मात्र देखिन जान्छ जति बेला यी सबै कार्यक्रमहरूमा प्रत्यक्ष लाभान्वित सरोकारवाला जनताको स्वःस्फूर्त रूपमा अधिकतम जनसहभागिता, साभेदारी प्राप्त हुने गरी कार्यान्वयनमा जानेछ ।

यो पार्स्वचित्र (प्रोफाइल) निर्माणका क्रममा गाउँपालिकालाई अत्यन्त खुला हृदयका साथ सौहार्दपूर्ण सहयोग गर्नुहुने आदरणीय अध्यक्ष, अपाध्यक्ष, सम्पूर्ण निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरू, लक्ष्य, योजना र नीति कार्यक्रमप्रति ऐक्यबद्धता प्रदर्शन गर्नुहुने सबै राजनीतिक दलका स्थानीय नेतृत्वहरू, विषयगत दक्षता ज्ञान सहित रायसुभाष, सल्लाह प्रदान गर्नुहुने विषयगत कार्यालयका प्रमुख एवं राष्ट्रसेवक कर्मचारी, प्रोफाइल तर्जुमा गर्न खटिने ५ वटै वडाका सचिव र कर्मचारी साथीहरू प्रति धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै यस प्रोफाइल निर्माण कार्यशालाको छलफल कार्यक्रममा उपस्थित भइ गहन राय सुभाष सल्लाह दिनुहुने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरू, विभिन्न क्षेत्रबाट प्रतिनिधित्व गर्नुभएका विज्ञ व्यक्तित्वहरू र योजना तयार पार्ने सेवाप्रदायक डेभलेपमेन्ट इनिसेशन नेपालका प्राविधिक टिमका सम्पूर्ण सदस्यहरू लाई विशेष आभार प्रकट गर्दछु ।

गोपाल प्रसाद दुलाल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

बिषय सूची

परिच्छेद एक.....	१४
पृष्ठभूमि.....	१४
१.१ आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकाको परिचय	१४
१.२ पार्स्वचित्र तयारीको उद्देश्य.....	१५
१.१ पार्स्वचित्र तयारीको औचित्य	१६
१.२ पार्स्वचित्र तयारीको बिधि	१८
१.३ पार्स्वचित्र तयारीमा खटिएका टोलिको बिबरण	२०
परिच्छेद दुई	२१
भौगोलिक जानकारी	२१
२.१ प्रमुख बस्तीहरू.....	२२
२.२ आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकाको विस्तृत विवरण.....	२३
२.३ पालिकाबाट वडा कार्यालय सम्मको दुरी	२४
२.४ वडा अनुसारको भौगोलिक विशेषता	२५
२.५ प्राकृतिक पुर्बाधारहरूको क्षेत्रफल.....	२७
परिच्छेद तिन.....	२८
पारिवारिक जानकारी	२८
३.१ परिवार सङ्ख्या	२८
३.२ घरमूलीको लिङ्ग	२८
३.३ जातजातिको आधारमा परिवार सङ्ख्या.....	२९
३.४ धर्मको आधारमा परिवार सङ्ख्या.....	३०
३.५ भाषाको आधारमा परिवार सङ्ख्या	३१
३.६ कुल जनसङ्ख्या	३२
३.६.१ लिङ्गको आधारमा कुल जनसङ्ख्या.....	३२

३.६.२	उमेर समुहको आधारमा कुल जनसङ्ख्या	३२
३.६.३	पाँच वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिको साक्षरताको अवस्था अनुसारको जनसंख्या ३४	
३.६.४	पाँच वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिले उत्तीर्ण गरेको शैक्षिक तह अनुसारको जनसंख्या	३७
३.६.४	१० जोड २ वा सोसरह वा उच्च तह उत्तीर्ण गरेकाको अध्ययनको क्षेत्र अनुसारको जनसंख्या	३८
३.६.५	वैवाहिक स्थिति.....	३९
३.६.६	पहिलोपटक विवाह गर्दाको उमेर.....	४०
३.६.७	अपाङ्गताका भएका मानिसहरूको संख्या.....	४०
३.६.८	अपाङ्गताको प्रकार.....	४१
३.७	सामाजिक आर्थिक अवस्था	४२
३.७.१	आम्दानीका स्रोतहरू	४२
३.७.२	बार्षिक खर्चका स्रोतहरू	४२
३.७.३	बार्षिक खाद्यान्न उत्पादन.....	४४
३.७.४	पशुपंक्षीहरूको बिबरण.....	४५
३.७.५	कुल पशुपंक्षी संख्या.....	४६
३.७.६	सिचाई सुबिधा	४७
3.7.7	कामको सिलसिलामा घर बाहिर गएका परिवार संख्या.....	४७
३.७.८	सिपमुलक तालिम लिने परिवार.....	४८
३.७.९	सिपमुलक तालिमको प्रकार	४८
3.7.10	परिवारमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरी	४९
३.७.११	रोगको प्रकार.....	४९
3.7.12	रोगको प्रकार.....	५०
३.७.१३	खोपको प्रकार	५१

३.७.१४	वडागत आर्थिकस्तर	५२
३.७.१५	स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाहरुको बिबरण	५३
३.८	घरको प्रकार तथा आवास सम्बन्धी	५५
३.८.१	घरको स्वामित्व	५५
३.८.२	घरको जगको बनोट अनुसार परिवार संख्या	५७
३.८.३	घरको बाहिरी गारोको बनोट अनुसार परिवार संख्या	५८
३.८.४	घरको छानोको बनोट अनुसार परिवार संख्या	६०
३.८.५	घरको भुइँको बनोट अनुसार परिवार संख्या	६१
३.८.६	घरमा भान्सा/खाना बनाउन छुटै कोठाको व्यवस्था	६२
३.८.७	घरसम्म पुग्ने मोटरबाटोको व्यवस्था	६३
३.८.८	मोटरबाटोको अवस्था	६४
३.९	सामाजिक सुविधा/साधन	६६
३.९.१	खाने पानीको स्रोत अनुसार परिवार संख्या	६६
३.९.२	पिउने पानी नियमित रूपमा शुद्धीकरण गर्ने अभ्यास	६८
३.९.३	पिउने पानी शुद्धीकरण गर्ने बिधि	६८
३.९.४	खाना पकाउन प्रयोग गर्ने इन्धन अनुसार परिवार संख्या	६९
३.९.५	घरमा बिजुलीको सुविधा	७१
३.९.६	यदि पाउँनु भएको छ भने कति वर्ष भयो ?	७२
३.९.७	बत्ति बाल्न प्रयोग गर्ने इन्धन अनुसार परिवार संख्या	७२
३.९.८	बिजुलीको प्रयोग	७३
३.९.९	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या	७४
३.९.१०	शौचालयको सरसफाइ	७६
३.९.११	परिवारमा उपलब्ध साधन तथा सुविधा अनुसार परिवार संख्या	७६
परिच्छेद चार		७८

आर्थिक विकास	७८
४.१ पर्यटकीयस्थलहरु	७८
४.२ गाउँपालिकामा रहेका पोखरी र तालहरु	८१
४.३ वित्तीय क्षेत्रहरुको (बैंक, सहकारी, लघु वित्त) विवरण	८१
४.४ उद्योग तथा कल कारखाना	८२
४.५ व्यापार व्यवसाय (बजार सर्वेक्षण)	८३
४.६ व्यापारिक केन्द्रको विवरण	८४
परिच्छेद पाँच	८५
सामाजिक विकास	८५
५.१ शैक्षिक संस्थाहरु	८५
५.१.१ विभिन्न स्तरहरुमा शैक्षिक सूचकहरु	८६
५.१.२ विद्यालय छाड्ने प्रतिशत	८७
५.१.३ नयाँ भर्ना भएकाहरुको प्रतिशत	८८
५.१.४ उत्तीर्ण हुने विद्यार्थीहरुको प्रतिशत	८९
५.१.५ अपाङ्गता विवरण	८९
५.२ शिक्षकहरुको विवरण	९०
५.३ शिक्षक विद्यार्थी अनुपात	९०
५.४ सबै सार्वजनिक विद्यालयहरुमा पूर्वाधार र शासन विवरण	९१
५.५ खानेपानी आयोजनाहरु	९१
५.६ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण	९२
५.७ मठमन्दिरहरु/धार्मिक स्थल	९३
५.८ आमा समुह/अन्य समुहहरु	९६
५.९ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	९६
५.१० व्यक्तिगत घटना दर्ता विवरण (आ.ब. ०८०/०८१ चैत्र मसान्तसम्म)	९७

परिच्छेद छ	९९
भौतिक पूर्वाधार.....	९९
६.१ गाउँपालिका भित्रको सडकको बिबरण	९९
६.२ पुल, कल्भर्ट, झोलुङ्गे पुल, तुइन.....	१००
६.३ सामुदायिक भवनहरु.....	१०२
६.४ सिंचाइ.....	१०३
६.५ ऊर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत्	१०४
६.६ सञ्चार (टेलीफोन/मोबाइल तथा इन्टरनेटको सुबिधा)	१०५
परिच्छेद सात.....	१०७
वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	१०७
७.१ गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक वन सम्बन्धी विवरण	१०७
७.२ सामुदायिक वनहरु.....	१०७
७.३ पार्क, बगैचा, वा बनभोज खाने स्थान.....	१०९
७.४ प्रकोपको पहिचान र स्तरीकरण.....	११०
७.५ अब यी प्रकोपहरुलाई पहिलो, दोश्रो, तेस्रो गरि स्तरीकरण गर्नुहोस	१११
७.६ प्रकोप पात्रो	११२
७.६.१ वडा न. १	११२
७.६.२ वडा न. २	११२
७.६.३ वडा न. ३	११३
७.६.४ वडा न. ४	११४
७.६.५ वडा न. ५	११४
७.७ मौसमी पात्रो.....	११५
७.७.१ वडा न. १	११५
७.७.२ वडा न. २	११६

७.७.३ वडा न. ३	११६
७.७.४ वडा न. ४	११७
७.७.५ वडा न. ५	११७
७.८ बाली र वनस्पति पात्रो.....	११८
७.८.१ वडा न. १	११८
७.८.२ वडा न. २	११८
७.८.३ वडा न. ३	११९
७.८.४ वडा न. ४	१२०
७.८.५ वडा न. ५	१२१
परिच्छेद आठ.....	१२२
संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासन.....	१२२
८.१ पालिकाको संस्थागत स्वमुल्यांकन (ट्रक).....	१२२
८.२ योजना तथा परियोजना.....	१३०
८.३ ऐन, कानून तथा निर्देशिका.....	१३०
८.४ बिषयगत समितिहरु.....	१३०
अनुसूचीहरु	१३१
अनुसूची १: निर्वाचित जनप्रतिनिधिको नामावली.....	१३१
अनुसूची २: कर्मचारीको नामावली	१३२
अनुसूची २: स्वास्थ्य शाखाका कर्मचारीको नामावली.....	१३५

तालिकाहरू

तालिका २. १: प्रमुख बस्तीहरू	२२
तालिका २. २: आमाछोदिडमो गाउँपालिकाको विस्तृत विवरण	२३
तालिका २. ३: पालिकाबाट वडा कार्यालय सम्मको दुरी	२४
तालिका २. ४: वडा अनुसारको भौगोलिक विशेषता	२५
तालिका २. ५: प्राकृतिक पुर्बाधारहरूको क्षेत्रफल	२७
तालिका ३. १: परिवार सङ्ख्या	२८
तालिका ३. २: घरमूलीको लिङ्ग	२८
तालिका ३. ३: जातजातिको आधारमा परिवार सङ्ख्या	२९
तालिका ३. ४: वडा अनुसार जातजातिको आधारमा परिवार सङ्ख्या	२९
तालिका ३. ५: धर्मको आधारमा परिवार सङ्ख्या	३०
तालिका ३. ६: वडा अनुसार धर्मको आधारमा परिवार सङ्ख्या	३०
तालिका ३. ७: भाषाको आधारमा परिवार सङ्ख्या	३१
तालिका ३. ८: वडा अनुसार भाषाको आधारमा परिवार सङ्ख्या	३१
तालिका ३. ९: लिङ्गको आधारमा कुल जनसङ्ख्या	३२
तालिका ३. १०: उमेर समुहको आधारमा कुल जनसङ्ख्या	३२
तालिका ३. ११: वडा अनुसार उमेर समुहको आधारमा कुल जनसङ्ख्या	३४
तालिका ३. १२: वडा अनुसार पाँच वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिको साक्षरताको अवस्था अनुसारको जनसंख्या	३५
तालिका ३. १३: जातजाति अनुसार पाँच वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिको साक्षरताको अवस्था अनुसारको जनसंख्या	३६
तालिका ३. १४: १० जोड २ वा सोसह वा उच्च तह उत्तीर्ण गरेकाको अध्ययनको क्षेत्र अनुसारको जनसंख्या	३८
तालिका ३. १५: वैवाहिक स्थिति	३९
तालिका ३. १६: पहिलोपटक विवाह गर्दाको उमेर	४०
तालिका ३. १७: अपाङ्गताको प्रकार	४१
तालिका ३. १८: आम्दानीका स्रोतहरू	४२
तालिका ३. १९: बार्षिक खर्चका स्रोतहरू	४२

तालिका ३. 20: बार्षिक खाद्यान्न उत्पादन	४४
तालिका ३. 21: पशुपंक्षीहरूको बिबरण	४५
तालिका ३. 22: कुल पशुपंक्षी संख्या	४६
तालिका ३. 23: सिचाई सुबिधा	४७
तालिका ३. 24: कामको सिलसिलामा घर बाहिर गएका परिवार संख्या	४७
तालिका ३. 25: सिपमुलक तालिम लिने परिवार	४८
तालिका ३. 26: सिपमुलक तालिमको प्रकार	४८
तालिका ३. 27: परिवारमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरी	४९
तालिका ३. 28: रोगको प्रकार	५०
तालिका ३. 29: खोपको प्रकार	५१
तालिका ३. 30: वडागत आर्थिकस्तर	५२
तालिका ३. 31: स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाहरूको बिबरण	५३
तालिका ३. 32: घरको स्वामित्वको प्रकार	५६
तालिका ३. 33: घरको जग्गाको प्रकार	५७
तालिका ३. 34: घरको बाहिरी गारोको बनोटको प्रकार	५९
तालिका ३. 35: घरको छानाको बनोटको प्रकार	६०
तालिका ३. 36: घरको भुइँको बनोटको प्रकार	६२
तालिका ३. 37: घरमा भान्सा/खाना बनाउन छुट्टै कोठाको व्यवस्था	६३
तालिका ३. 38: खाने पानीको मुख्य स्रोत	६७
तालिका ३. 39: पिउने पानी नियमित रूपमा शुद्धीकरण गर्ने अभ्यास	६८
तालिका ३. 40: पिउने पानी शुद्धीकरण गर्ने बिधि	६८
तालिका ३. 41: खाना पकाउन प्रयोग गर्ने इन्धनको प्रकार	७०
तालिका ३. 42: घरमा बिजुलीको सुविधा	७१
तालिका ३. 43: वडा अनुसार बत्ति बाल्न प्रयोग गर्ने इन्धन अनुसार परिवार संख्या	७२
तालिका ३. 44: बिजुलीको प्रयोग	७३
तालिका ३. 45: शौचालयको प्रकार	७५
तालिका ३. 46: शौचालयको सरसफाई	७६
तालिका ३. 47: परिवारमा उपलब्ध साधन तथा सुविधा अनुसार परिवार संख्या	७७

तालिका ४. १: पर्यटकीयस्थलहरु	७८
तालिका ४. २: गाउँपालिकामा रहेका पोखरी र तालहरु	८१
तालिका ४. ३: वित्तीय क्षेत्रहरुको (बैंक, सहकारी, लघु वित्त) विवरण	८१
तालिका ४. ४: उद्योग तथा कल कारखाना	८२
तालिका ४. ५: व्यापार व्यवसाय (बजार सर्वेक्षण)	८३
तालिका ४. ६: व्यापारिक केन्द्रको विवरण	८४

तालिका ५. १: शैक्षिक संस्थाहरु	८५
तालिका ५. २: विद्यालयको नामहरु	८५
तालिका ५. ३: विभिन्न स्तरहरुमा शैक्षिक सूचकहरु	८६
तालिका ५. ४: विद्यालय छाड्ने प्रतिशत	८८
तालिका ५. ५: नयाँ भर्ना भएकाहरुको प्रतिशत	८८
तालिका ५. ६: उत्तीर्ण हुने विद्यार्थीहरुको प्रतिशत	८९
तालिका ५. ७: शिक्षकहरुको विवरण	९०
तालिका ५. ८: शिक्षक विद्यार्थी अनुपात	९०
तालिका ५. ९: सबै सार्वजनिक विद्यालयहरुमा पूर्वाधार र शासन विवरण	९१
तालिका ५. १०: खानेपानी आयोजनाहरु	९१
तालिका ५. ११: स्वास्थ्य संस्थाको विवरण	९२
तालिका ५. १२: मठमन्दिरहरु/धार्मिक स्थल	९३
तालिका ५. १३: आमा समुह/अन्य समुहहरु	९६
तालिका ५. १४: सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	९६
तालिका ५. १५: व्यक्तिगत घटना दर्ता विवरण (आ.ब. ०८०/०८१ चैत्र मसान्तसम्म)	९७

तालिका ६.१: गाउँपालिका भित्रको सडकको बिबरण	९९
तालिका ६. २: पुल, कल्भर्ट, झोलुङ्गे पुल, तुइन	१००
तालिका ६. ३: सामुदायिक भवनहरु	१०२
तालिका ६. ४: सिंचाइ सुबिधा	१०३
तालिका ६. ५: ऊर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत्	१०४
तालिका ६. ६: सञ्चार (टेलीफोन/मोबाइल तथा इन्टरनेटको सुबिधा)	१०५

तालिका ७. 1: गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक वन सम्बन्धी विवरण.....	१०७
तालिका ७. 2: सामुदायिक वनहरू	१०७
तालिका ७. 3: पार्क, बगैचा, वा बनभोज खाने स्थान	१०९
तालिका ७. 4: प्रकोपको पहिचान र स्तरीकरण	११०
तालिका ७. 5: अब यी प्रकोपहरूलाई पहिलो, दोश्रो, तेस्रो गरि स्तरीकरण गर्नुहोस.....	१११
तालिका ७. 6: प्रकोप पात्रो वडा न. १.....	११२
तालिका ७. 7: प्रकोप पात्रो वडा न. २.....	११२
तालिका ७. 8: प्रकोप पात्रो वडा न. ३.....	११३
तालिका ७. 9: प्रकोप पात्रो वडा न. ४.....	११४
तालिका ७. 10: प्रकोप पात्रो वडा न. ५.....	११४
तालिका ७. 11: मौसमी पात्रो वडा न. १.....	११५
तालिका ७. 12: मौसमी पात्रो वडा न. २.....	११६
तालिका ७. 13: मौसमी पात्रो वडा न. ३.....	११६
तालिका ७. 14: मौसमी पात्रो वडा न. ४.....	११७
तालिका ७. 15: मौसमी पात्रो वडा न. ५.....	११७
तालिका ७. 16: बाली र वनस्पति पात्रो वडा न. १.....	११८
तालिका ७. 17: बाली र वनस्पति पात्रो वडा न. २.....	११८
तालिका ७. 18: बाली र वनस्पति पात्रो वडा न. ३.....	११९
तालिका ७. 19: बाली र वनस्पति पात्रो वडा न. ४.....	१२०
तालिका ७. 20: बाली र वनस्पति पात्रो वडा न. ५.....	१२१
तालिका ८. 1: पालिकाको सस्थागत स्वमुल्यांकन (LISA)	१२२
तालिका ८. 2: पालिकाको सस्थागत स्वमुल्यांकन (LISA) को बिस्तृत बिबरण	१२३

चित्रहरू

चित्र ३. १: पाँच वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिको साक्षरताको अवस्था अनुसारको जनसंख्या	३५
चित्र ३. २: पाँच वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिले उत्तीर्ण गरेको शैक्षिक तह अनुसारको जनसंख्या ...	३७
चित्र ३. ३: घरको स्वामित्व	५५
चित्र ३. ४: घरको जग्गाको बनोट अनुसार परिवार संख्या	५७
चित्र ३. ५: घरको बाहिरी गारोको बनोट अनुसार परिवार संख्या	५८
चित्र ३. ६: घरको छानोको बनोट अनुसार परिवार संख्या	६०
चित्र ३. ७: घरको भुइँको बनोट अनुसार परिवार संख्या	६१
चित्र ३. ८: घरसम्म पुग्ने मोटरबाटोको व्यवस्था	६४
चित्र ३. ९: मोटरबाटोको अवस्था	६५
चित्र ३. १०: मोटरबाटोको अवस्था	६५
चित्र ३. ११: खाने पानीको मुख्य स्रोत	६६
चित्र ३. १२: खाना पकाउन प्रयोग गर्ने इन्धन अनुसार परिवार संख्या	७०
चित्र ३. १३: बत्ति बाल्न प्रयोग गर्ने इन्धन अनुसार परिवार संख्या	७२
चित्र ३. १४: परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या	७४
चित्र ६. १: सडक संजाल	१००
चित्र ६. २: खेतीपाती योग्य जग्गा	१०४
चित्र ७. १: जंगलको क्षेत्र	१०९
चित्र ८. १: पालिकाको सस्थागत स्वमुल्यांकन (LISA)	१२२
चित्र ८. २: पालिकाको सस्थागत स्वमुल्यांकन (LISA) को बिस्तृत बिबरण	१२३

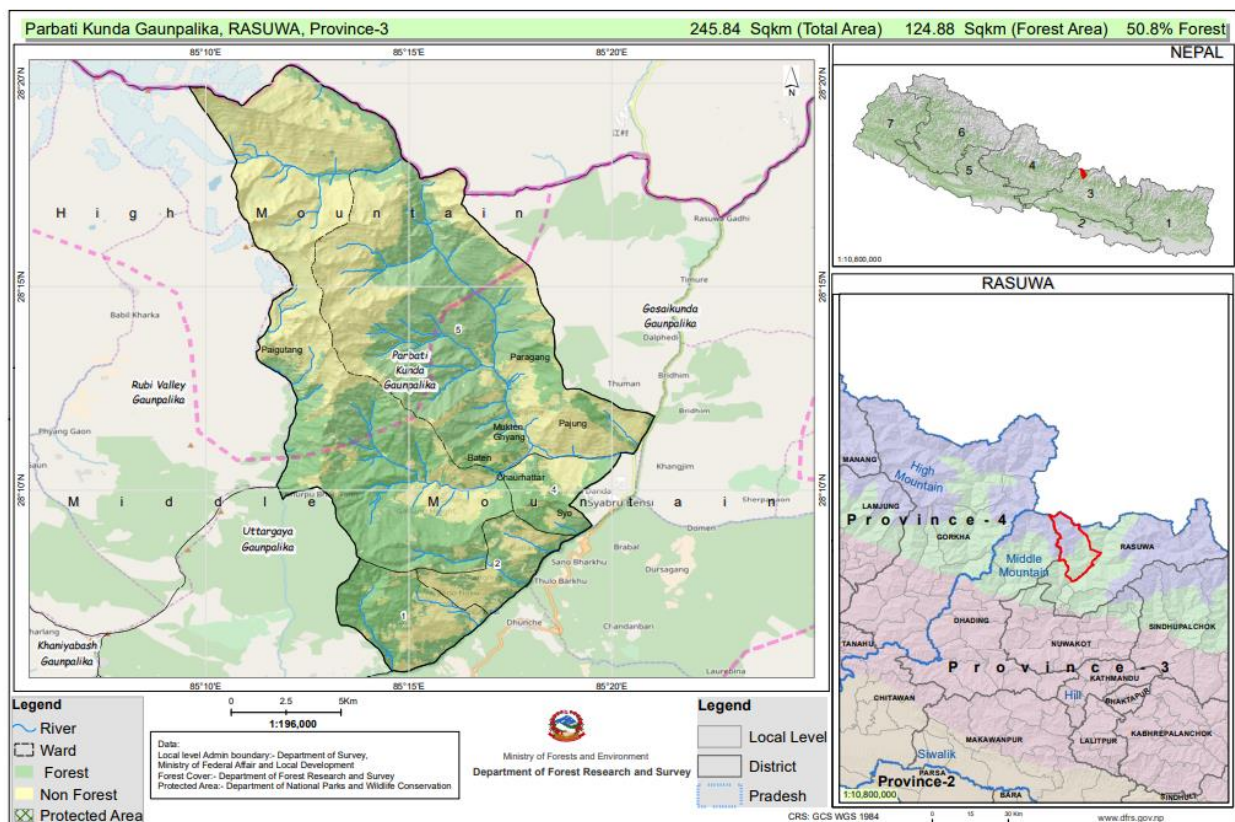
परिच्छेद एक

पृष्ठभूमि

१.१ आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकाको परिचय

आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका नेपालको स्थानीय स्वायत्त सरकारको रूपमा २०१७ मा स्थापना भएको थियो। आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकाको कार्यालय नेपालको बागमती प्रदेशको रसुवा जिल्लाको गोलजुङबेसीमा अवस्थित छ। स्थानीय तामाङ भाषामा 'आमा' शब्द 'पार्वती' र 'छोदिङ्मो' शब्द 'कुण्ड' हो । यसरी नेपाली भाषाबाट तामाङ भाषाको रूपान्तरण आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका हो । यस गाउँपालिका पहिलेका चार गाविस (गल्याङ, गोलजुङ, चिलिमे र हांकु (वार्ड नं. १ देखि ७) मिलेर बनेको हो। यो पालिकालाई पाँच वडामा विभाजन गरिएको छ । यस गाउँपालिकामा रहेको वडाहरू वडा नं १ हाकु, वडा नं २ ग्रेय , वडा नं ३ गत्लांग, वडा नं ४ गोलजुंग र वडा नं ५ चिलिमेमा पर्छन्। गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय हाल वडा नं ४ गोलजुंगमा संचालित छ।

रसुवा जिल्लाको धार्मिक स्थल पार्वतीकुण्डबाट नामाकरण गरिएको पार्वतीकुण्ड (आमाछोदिङ्मो) गाउँपालिका रसुवा जिल्लाको उत्तरी भेगमा अवस्थित छ। यस गाउँपालिकाको क्षेत्रफल २४६.६ बर्ग किलोमिटर रहेको छ जसको लगभग ५०% (१२५ बर्ग कि.मि.) क्षेत्र जंगलले ढाकेको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अन्सुअर यस गाउँपालिकामा कुल १६६४ घरधुरी रहेका छन् भने यहाँ कुल ६६७३ जनसंख्या रहेको छ जसमा ५२.२% (३४८०) महिला र ४७.८% (३१९३) पुरुष रहेका छन् । यहाको वार्षिक जनसंख्या परिवर्तन (२०११ - २०२१) दर हेर्दा १.८% रहेको छ/ यहाको कूल साक्षरता दर ७३.२% रहेको छ भने पुरुष साक्षरता दर ७९.३% र महिला साक्षरता दर ६६.५% रहेको छ/

जलश्रोत हिसाबले ज्यादै धनि आमाछोदिडमो गाउँपालिकाको विशेषता भनेको यहाको चिलिमे, सानजेन र त्रिसुली जलबिधुत आयोजना हो । जलविद्युत आयोजनाले पूर्वाधार विकासमा मात्रै योगदान दिएका छैनन्, स्थानीयलाई रोजगारीको अवसर पनि दिएको छ । यसले विकासमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याएको छ र स्थानीयको जीवनशैलीमा सकारात्मक परिवर्तन आएको छ । पार्वती कुण्ड, गणेश हिमाल, सांगेन हिमाल, पाल्दोर चुचुरो जस्ता पहाडी तथा धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरुका कारण; यहाँ पर्यटन व्यवसाय राम्रोसँग सञ्चालन भएको छ । यहाँका प्राकृतिक शौन्दर्यता र आकर्षणले हरेक वर्ष हजारौ नेपाली तथा विदेशीहरु यस क्षेत्रमा घुम्न आउने गर्छन्।

१.२ पार्स्वचित्र तयारीको उद्देश्य

यो पार्स्वचित्र तयारीको मुख्य उद्देश्य भनेको यस आमाछोदिडमो गाउँपालिकाको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र वातावरणीय विशेषतालाई समेटेर एक बिस्तृत खाँका तयार गर्नु हो । विशेष उद्देश्यहरु यस प्रकार रहेका छन्:

१. **आर्थिक विकास** - कृषि, उद्योग तथा वाणिज्य, पर्यटन, सहकारी, वित्तीय क्षेत्रहरुको तथ्यांक संकलन र विश्लेषण गर्ने ।

२. **सामाजिक विकास** - शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई, संस्कृति, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण क्षेत्रहरूको तथ्यांक संकलन र विश्लेषण गर्ने ।
३. **भौतिक पूर्वाधार** - सडक तथा पुल, झोलुङ्गे पुल, सिंचाइ, भवन तथा शहरी विकास, ऊर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत्, वैकल्पिक ऊर्जा, सञ्चार क्षेत्रहरूको तथ्यांक संकलन र विश्लेषण गर्ने ।
४. **वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन** - वन तथा भूसंरक्षण, जलाधार संरक्षण, वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, फोहरमैला व्यवस्थापन, जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण, विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रहरूको तथ्यांक संकलन र विश्लेषण गर्ने ।
५. **संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासनसंग संबन्धित पालिकाले गरेको गतिविधिहरूको तथ्यांक संकलन र विश्लेषण गर्ने ।**

१.१ पार्स्वचित्र तयारीको औचित्य

पालिकाको पार्स्वचित्र (प्रोफाइल) भनेको एक बिस्तृत दस्तावेज हो जसले पालिकाको जनसांख्यिकीय, आर्थिक, सामाजिक, र पूर्वाधार सुविधाहरू सहित मुख्य पक्षहरूको समष्टिगत रूपरेखा दिन्छ। पालिका प्रोफाइल तयार गर्नु धेरै कामको लागि महत्वपूर्ण छ, र यसको महत्त्वलाई विभिन्न वर्गहरूमा विभाजन गर्न सकिन्छ:

१. योजना र विकास निर्माण सम्बन्धि

- **रणनीतिक योजना:** पालिकाको पार्स्वचित्रले महत्वपूर्ण डेटा प्रदान गर्दछ जसले रणनीतिक योजना निर्माणकालागि आवश्यक तयारी गर्ने तथ्यांक उपलब्ध गराउन सक्छ। स्थानीय सरकारहरूले समुदायको विशेष आवश्यकता र लक्ष्यहरूलाई सम्बोधन गर्ने दीर्घकालीन योजनाहरू विकास गर्न यो जानकारी प्रयोग गर्न सक्छन्।
- **स्रोत र साधनको खोजि तथा परिचालन:** यो पार्स्वचित्रमा उल्लेखित तथ्यांकको आधारमा पालिकाले स्रोतहरूको पहिचान र त्यसको प्रभावकारी परिचालन गर्न सक्नेछ। जहाँ आवश्यकताहरू सबैभन्दा बढी छन् भन्ने बुझेर, पालिकाहरूले कोष निर्माण गर्ने र त्यहाँ विकास निर्माणका परियोजनाहरूलाई प्राथमिकता दिन सक्नेछ।
- **पूर्वाधार विकास:** पूर्वाधार सुधारहरू, जस्तै सडक, खानेपानी आपूर्ति, ढल निकास प्रणाली, र सार्वजनिक सुविधाहरूको लागि योजना बनाउन मद्दत गर्दछ, साथै पालिकाले वर्तमान र भविष्यका मागहरू पूरा गर्ने कुराको सुनिश्चित गर्न यो पार्स्वचित्रले मद्दत गर्नेछ ।

२. आर्थिक बिकास

- **लगानी आकर्षण:** पार्वचित्रमा उल्लेखित तथ्यांकले यस क्षेत्रको आर्थिक सम्भावनालाई उजागर गर्दछ, जसले व्यवसाय र लगानीकर्ताहरूलाई आकर्षित गर्न मद्दत गर्दछ। स्थानीय स्तरमा रहेका आर्थिक गतिविधि सम्बन्धी जानकारीले नयाँ लगानी आकर्षित गर्न निर्णायक हुन सक्छ।
- **स्थानीय व्यवसायहरूको प्रबर्द्धन गर्नमा सहयोग:** पार्वचित्रमा उल्लेखित तथ्यांकले यस पालिकामा रहेका बजारको अवस्था र यहाँ रहेका जनसंख्याको बारेमा जानकारी प्रदान गर्दछ, जसले गर्दा स्थानीय व्यवसायहरूलाई निर्णयहरू गर्न र विकासको रणनीति बनाउन मद्दत पुग्नेछ।

३. सामुदायिक सेवा र सामाजिक विकास

- **आवश्यकताको पहिचान र मूल्याङ्कन:** पार्वचित्र तयारीले सामुदायिक आवश्यकताहरू पहिचान गर्न मद्दत गर्दछ, जस्तै स्वास्थ्य सेवा, शिक्षा, खानेपानी, र अन्य सामाजिक सेवाहरू जसले गर्दा पालिकाले निर्धारण गर्ने कार्यक्रमहरू र सेवाहरूले स्थानीयहरूको आवश्यकताहरू सम्बोधन गर्न सक्छ भन्ने कुराको सुनिश्चित गर्न सहयोग पुग्नेछ।
- **अनुगमन र मूल्याङ्कन:** पार्वचित्रमा उल्लेखित तथ्यांकको आधारमा पालिकाको सामुदायिक सेवा र विकास परियोजनाहरूको निरन्तर अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने कार्यलाई सहज बनाउँछ।

४. पर्यावरण व्यवस्थापन

- **दिगो विकास:** पार्वचित्रमा उल्लेखित तथ्यांकको आधारमा पालिकाले दिगो विकासको योजना तथा कार्यक्रमहरू निर्माण गर्न सक्छ। यसमा प्राकृतिक स्रोतहरूको व्यवस्थापन, वातावरणीय चुनौतीहरूलाई सम्बोधन गर्ने, र हरित पहलहरू प्रवर्द्धन गर्ने कार्यलाई समावेश गरेर एक योजना निर्माण गर्न सक्छ।
- **विपद्को पूर्वतयारी:** पार्वचित्रमा उल्लेखित तथ्यांकको आधारमा स्थानीय भूगोल र हावापानीको अध्ययन गरि प्राकृतिक प्रकोपको तयारीमा गर्न सहयोग पुग्छ साथै पालिकाले आपतकालीन अबस्थाको सम्बोधन गर्ने योजनाहरू र जोखिम न्यूनीकरण रणनीतिहरू निर्माण गर्न सक्छन्।

५. सार्वजनिक संलग्नता र सहयोग

- **सामुदायिक संलग्नता:** यस पार्वचित्रले स्थानीय बासिन्दाहरूलाई उनीहरूको पालिकाको बारेमा विस्तृत जानकारी प्रदान गर्दछ, अधिक/धेरै समुदायको संलग्नता र स्थानीय शासनमा सहभागितालाई प्रोत्साहन दिन्छ।

- **सरोकारवालाबाट सहयोग:** पालिकाको स्थिति र चुनौतीहरूको स्पष्ट चित्र प्रस्तुत गरेर सरकारी निकायहरू, गैर-नाफामुलक संस्थाहरू, र सामुदायिक समूहहरू लगायत विभिन्न सरोकारवालाहरू बीचको सहकार्यलाई सहज बनाउन सकिन्छ।

६. सुशासन र नीति निर्माण

- **सूचित निर्णय लिने:** पालिकाका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूलाई यो पारस्वचित्रमा उल्लेखित तथ्यांकले नीति निर्माताहरूको लागि एउटा आधार प्रदान गर्दछ जसलेगर्दा तथ्यमा-आधारित निर्णयहरू गर्न सहयोग पुर्याउने छ । यसले स्रोतसाधनको गलत विनियोजनको सम्भावनालाई कम गर्छ र प्रभावकारी नीतिहरूको निर्माणमा मद्दत गर्छ।
- **पारदर्शिता र जवाफदेहिता:** यो पारस्वचित्रको तयारीले स्थानीय बासिन्दाहरूलाई र सरोकारवालाहरूलाई उनीहरूको पालिकाको बारेमा पहुँचयोग्य जानकारी प्रदान गरेर पारदर्शितालाई बढावा दिन्छ। साथै यसले स्थानीय सरकारमा विश्वास र जवाफदेहिता बढाउँछ।

१.२ पारस्वचित्र तयारीको बिधि

यो पारस्वचित्र तयारीको लागि वर्णनात्मक विधि प्रयोग गरिएको छ । यो बिधि अन्तर्गत अध्ययनको उद्देश्य अनुरूपको तथ्यांक संकलन गरि वस्तुगत स्थितिको बिस्तृत बर्णन गर्ने र पालिकाको तथ्यांकगत स्थिति प्रतुत गरिएको छ । तथ्यांक संकलनको लागि मुख्य गरेर दुई किसिमको बिधि अबलम्बन गरिएको थियो:

१. **द्वितीय स्रोतको अध्ययन** - अध्ययन टोलीले पारस्वचित्र तयारीको लागि बिभिन्न माध्यमबाट प्रकाशित भएका तथ्यांक र सूचनाहरू सङ्कलन गरी यस प्रतिवेदनमा राखिएको छ ।
२. **घरधुरी सर्वेक्षण फारम** - अध्ययन टोलीले घरधुरी सर्वेक्षण फारम तयार गरि प्रत्येक घरमा तथ्यांक संकलक पुगेर उक्त घरको बिस्तृत सामाजिक तथा आर्थिक बिबरण लिने कार्य गरिएको थियो ।
३. **बजार सर्वेक्षण** - अध्ययन टोलीले आमाछोदिडमो गाउँपालिका भित्र रहेका बिभिन्न सार्वजनिक सेवाहरू जस्तै बजारको अवस्था, पर्यटकीय स्थल, धार्मिक स्थल, उद्योग तथा कलकारखाना, सडक, सिचाई, उर्जा, शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, फोहोर ब्यबस्थापन जस्ता जानकारी सङ्कलनको लागि बजार सर्वेक्षण पनि गरिएको थियो ।

तथ्यांक सङ्कलनको लागि ५ जना तथ्यांक सङ्कलक/गणकहरू र एक जना सुपरभाइजर परिचालन गरिएको थियो । तथ्यांक सङ्कलक स्थानीय ब्यक्तिले छनोट गरिएको थियो जसलेगर्दा त्यहाँको

भाषा, सांस्कृतिक, चालचलन बुझेर तथ्यांक सङ्कलन गर्न सहयोग पुगेको थियो । तथ्यांक सङ्कलक/गणकहरुलाई एक दिने अभिमुखीकरण तालिम दिएको थियो जसलेगर्दा उनीहरुलाई यो अध्ययनको उद्देश्य, तथ्यांक सङ्कलन बिधि र तथ्यांकको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न सहज भएको थियो । तथ्यांक सङ्कलनको क्रममा सामाजिक मुल्य मान्यता, सांस्कृतिक चालचलन र सामाजिक विस्वासहरुमा खलल नपुग्ने गरि प्रत्येक घरधुरी र उत्तरदातासंग अनुमति लिएर मात्र तथ्यांक सङ्कलन गरिएको थियो । प्रत्येक वडामा लिने तथ्यांककालागि वडा अध्यक्ष र सदस्यहरुको समन्वय र सहकार्यमा लिएको थियो ।

१.३ पास्वर्चित्र तयारीमा खटिएका टोलिको बिबरण

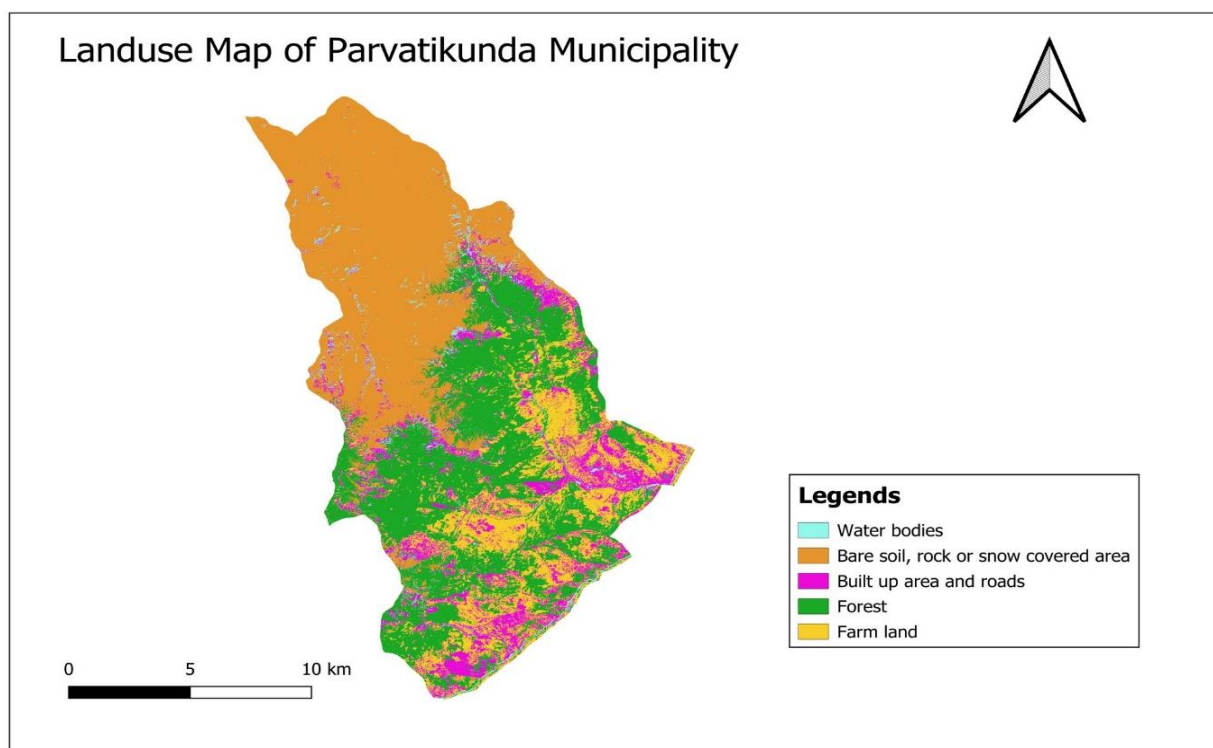
तल उल्लेखित व्यक्तिहरु यो पास्वर्चित्र तयारीमा परिचालन भएका थियः

सी.न.	नाम	पद	मुख्य जिम्मेवारी
१.	डा. तेज बहादुर कार्की	टोली नेता (Team Leader)	तथ्यांक बिधि र औजारहरु निर्माण, कार्यन्वयन, टोली परिचालन, समन्वय, सहकार्य, प्रतिवेदन लेखन, प्रस्तुतिकरण
२.	डा. दसरथ न्यौपाने	परामर्शकर्ता	तथ्यांक बिधि र औजारहरु निर्माण तथा कार्यन्वयनमा सहजीकरण गर्ने साथै प्रतिवेदन तयारीमा सहयोग गर्ने
३.	पवन ओली	इन्जिनियर	पालिकामा उपलब्ध भौतिक सेवा सुबिधाहरुको प्राबिधिक अध्ययन गर्ने
४.	राजेन्द्र बस्नेत	सुपरभाइजर	पालिकासंग र अन्य सरोकारवालाहरूसंग आबस्यक समन्वय गर्ने, गणक परिचालन गर्ने, उनीहरुको सुपरिवेक्षण गर्ने र बजार सर्वेक्षण गर्ने
५.	मिडमार तामाङ	गणक	घरधुरी सर्वेक्षण गर्ने र सुपरभाइजरलाई बजार सर्वेक्षणमा सहयोग गर्ने
६.	कर्नेल तामाङ	गणक	
७.	ललिता तामाङ	गणक	
८.	दिल बहादुर बिक	गणक	
९.	माधब भट्ट	गणक	

परिच्छेद दुई भौगोलिक जानकारी

रसुवा जिल्लाको धार्मिक स्थल पार्वतीकुण्डबाट नामाकरण गरिएको पार्वतीकुण्ड (आमाछोदिडमो) गाउँपालिका रसुवा जिल्लाको उत्तरी भेगमा अवस्थित छ। पार्वती कुण्ड आमा छोडिडमो गाउँपालिका वडा नम्बर ३ को गलताङ गाउँमा अवस्थित प्राकृतिक ताजा र स्वक्ष पानीको ताल हो।

पवित्र पार्वती कुण्ड स्वच्छ जलको लागि महत्वपूर्ण भण्डार हो । उत्पत्तिकाल देखि जंगलको छेउमा रहेको कुण्डको एक छेउबाट पानी बगेर साना खोल्साको रुपमा गाउँकै छेउबाट पार्वती खालाको नाउले निकास भएको छ । गाउँको उत्तर, पूर्व र दक्षिण भएर गलताङ्ग खोला बगेको छ भने गाउँ छेउमा रहेको हयस्थोड पोखरी हाल सुकेको अवस्थामा छ । त्यसैगरी पार्वती कुण्ड देखि माथिल्लो क्षेत्रमा रहेको हेवीडथा पोखरी हिउँदमा सुक्ने गर्छ । गाउँको पुर्ब, पश्चिममा परम्परागत प्राकृतिक जंगल रहेको छ र उक्त जंगल भित्र वा छेउ-छेउमा प्रशस्त सिमसार क्षेत्रहरु पाइन्छ ।¹

चित्र २. १: जमिनको प्रयोग

स्रोत: भौगोलिक सूचना प्रणाली २०८१

¹ https://wwwfasia.awsassets.panda.org/downloads/parvati_kunda_booklet.pdf

यस गाउँपालिकाको चार किल्ला हेर्दा पुर्व- गोसाइकुण्ड गा.पा, पश्चिम- धादिङ्ग जिल्ला र उत्तरगया गाउँपालिकाको उत्तरी भाग, उत्तर- चिन छिमेकी देश, र दक्षिण- गोसाइकुण्ड गा.पाको दक्षिणी भाग र उत्तरगया गाउँपालिकाको पूर्वी भाग पर्दछ । यो गाउँपालिका आक्षंसः २८.०९२१६६° देखि २८.३४०७८९° र देशान्तरः ८५.१५९७०३° देखि ८५.३५०७९६° मा अबस्थित रहेको छ । भौगोलिक बनावटको हिसाबले टेकटनि चापका कारण निर्मित उच्च र भिराला पहाडहरु, प्रमुख रुपमा भिरालो जमिन, निरन्तर नदिकटानबाट बनेका रिभर भ्यालीहरु रहेका छन् । प्रमुख नदिहरुमा त्रिशुलि गंगा नदि, चिलिमे, मैलुनखोला हुन् भने यहाँ गणेश हिमाल अबस्थित छ साथै प्रसिद्ध तालहरु जस्तै पार्वति कुण्ड, जागेश्वर कुण्ड, नोजे कुण्ड, गोप्पो कुण्ड पनि यहि गाउँपालिका भित्र पर्दछन् ।

२.१ प्रमुख बस्तीहरु

यस गाउँपालिकामा पर्ने प्रमुख बस्तिहरु तल तालिका २.१ मा देखाए बमोजिम रहेको छः

तालिका २. १: प्रमुख बस्तीहरु

वडा नं.	प्रमुख बस्तीहरु
१	हाकु बेसि , ठूलो हाकु
२	ग्रे भिलेज, नेसिङ, सानो हाकु
३	गत्लाङ, पार्वतीकुण्ड
४	गोल्जुङ, च्याम्दोल, स्यो
५	थम्बुचेत, चिलिमे, तातोपानी, गोडगाड, मुक्तिन, पाजुङ, सिम्बु, टेताङचे, ब्राजम,

स्रोतः स्थलगत अध्ययन २०८१

२.२ आमाछोदिङमो गाउँपालिकाको विस्तृत विवरण

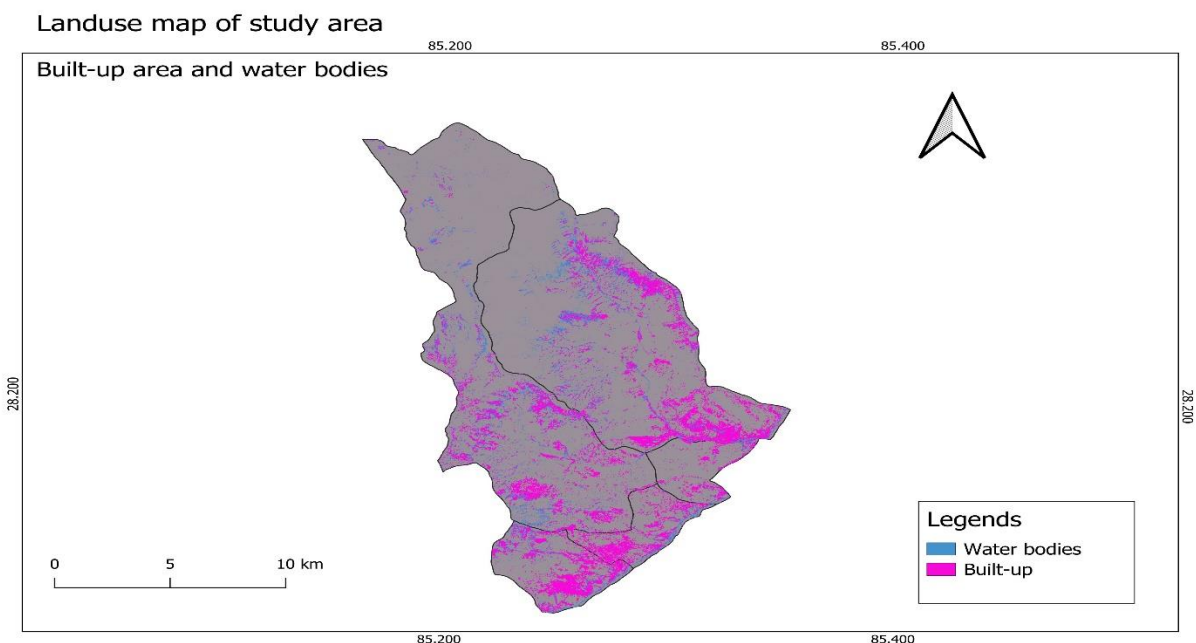
तालिका २. २: आमाछोदिङमो गाउँपालिकाको विस्तृत विवरण

क्र.सं.	नयाँ वडा	समावेश गाविस / नगरपालिका	जनसंख्या (२०७८)	जनसंख्या २०८१	क्षेत्रफल(वर्ग कि.मी.)
१	१	हाकु(३-७)	१४९१	९८१	१७.७६
२	२	हाकु १,२ र गत्लाङ्ग ७,८()	९८२	७९५	१२.१५
३	३	गत्लाङ्ग(१-६,९)	१३५३	१८३३	१०४.५०
४	४	गोल्जुङ्ग(१-९)	१०८०	१४७२	१०.८५
५	५	चिलिमे(१-९)	१७६७	१७६६	१०१.३६
जम्मा			६६७३	६८४७	२४६.६२

स्रोत: <https://www.ssthanitya.gov.np/gis/> राष्ट्रिय जनगणना २०७८/GIS Mapping २०२४

यो तालिकाले नयाँ वडाहरू, समावेश गरिएका गाविस वा नगरपालिका, जनसंख्या, र क्षेत्रफलको विवरण दिन्छ। वडा १ मा हाकु ३-७ समावेश गरिएको छ र जनसंख्या १४९१ छ, क्षेत्रफल १७.७६ वर्ग कि.मी. छ। वडा २ मा हाकु १, २ र गत्लाङ्ग ७, ८ समावेश गरिएको छ र जनसंख्या ९८२ छ, क्षेत्रफल १२.१५ वर्ग कि.मी. छ। वडा ३ मा गत्लाङ्ग १-६ र ९ समावेश गरिएको छ र जनसंख्या १३५३ छ, क्षेत्रफल १०४.५० वर्ग कि.मी. छ। वडा ४ मा गोल्जुङ्ग १-९ समावेश गरिएको छ र जनसंख्या १०८० छ, क्षेत्रफल १०.८५ वर्ग कि.मी. छ। वडा ५ मा चिलिमे १-९ समावेश गरिएको छ

र जनसंख्या १७६७ छ, क्षेत्रफल १०१.३६ वर्ग कि.मी. छ। समग्रमा, नयाँ वडाहरूको कुल जनसंख्या ६६७३ छ र कुल क्षेत्रफल २४६.६२ वर्ग कि.मी. छ।

चित्र २. २: पानीको भाग र बस्तीको क्षेत्र

स्रोत: भौगोलिक सूचना प्रणाली २०८१

भौगोलिक सूचना प्रणाली अनुसार यस पालिकाको कुल भूभागको १३.५५% (३३.४६ बर्ग कि.मि.) मानव बस्तीले ओगटेको छ भने ५.३९% (१३.२९ बर्ग कि.मि.) पानीको भूभाग रहेको छ ।

२.३ पालिकाबाट वडा कार्यालय सम्मको दुरी

पालिकाबाट प्रत्येक वडा कार्यालयसम्मको दुरी हेर्दा सबैभन्दा टाढा वडा १ रहेको छ भने सबैभन्दा नजिक वडा ४ रहेको पाइन्छ । कच्ची सडक सबै वडामा पुगेको भयता पनि यातयात त्यहि सहज नरहेको पाइयो ।

तालिका २. ३: पालिकाबाट वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	वडा कार्यालय रहेको स्थान	हिडेर जडाको पैदल दुरी (कि.मी.)	सडक दुरी (कि.मी.)
१	ठुलो हाकु	९	८
२	नेसिङ्ग	५	५
३	गत्लाङ्ग	६	५
४	गोल्जुङ्ग	१५० मि.	५० मि.
५	चिलीमे	३	४

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

२.४ वडा अनुसारको भौगोलिक विशेषता

रसुवा जिल्लाको एक रमणीय गाउँपालिका हो आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका जहाँ स्वच्छ हावापानी, अर्गानिक खाद्य पदार्थ, खानेपानीको सुविधा भएको, जलविद्युतको संभावना भएको, रमणिय पर्यटकीय स्थलहरु भएको, चौरी र भेडा बाख्रा पालनको लागि उपयुक्त भुगोल, सुद्ध चौरीको दुधबाट बनेको परिकारहरु उपलब्ध हुने, रमणिय पर्यटकीय स्थलहरु भएको, मार्वल ढुङ्गाको खानि भएको, हिमाको सुन्दरतालाई अवलोकन गर्न सकिने, बिभिन्न धार्मिक स्थल, कुण्डहरु रहेको छ । यस्ता विविधताले भरिपूर्ण आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकामा रहेका ५ वडाका आ-आफ्नै विशेषता रहेको छ (तालिका २.४) ।

तालिका २. ४: वडा अनुसारको भौगोलिक विशेषता

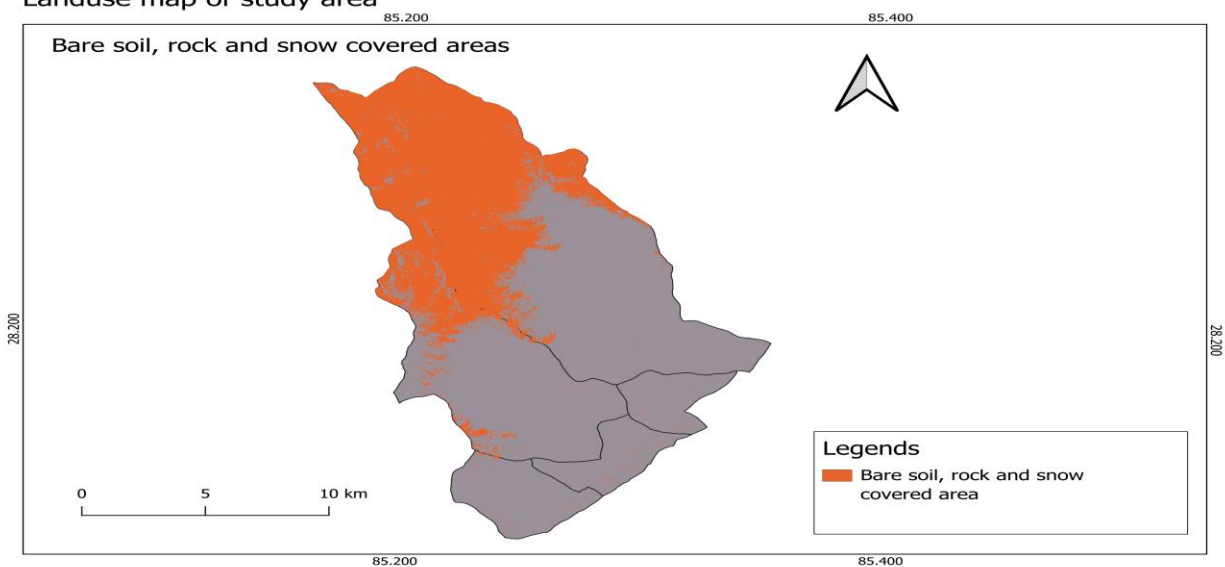
वडा न.	भौगोलिक विशेषता
१.	- स्वच्छ हावापानी भएको - अर्गानिक खाद्य पदार्थ पाइने - आलु उत्पादनको लागि उपयुक्त जमिन भएको क्षेत्र - पानीको सुविधा भएको - जलविद्युतको संभावना भएको क्षेत्र
२.	- वनजंगलको सुविधा भएको - स्वच्छ हावापानी भएको - प्रशस्त मात्रामा दुध जन्य पदार्थको उपभोग गर्न पाउने - अर्गानिक खाद्य पदार्थ पाइने - जलविद्युतको संभावना भएको क्षेत्र
३.	- राष्ट्रिय स्तरमा सुचिकृत तामाङ सम्पदा पदमार्ग मा पर्ने - होम स्टे को सुविधा - चिज फ्याक्ट्रीको उपलब्धता - आलुको लागि प्रख्यात क्षेत्र - चौरी र भेडा बाख्रा पालनको लागि उपयुक्त भुगोल - साना तिना मनमुटाव र झै झगडालाई स्थानीय स्तरमा मेलमिलाप गराउने प्रचलन - रमणिय पर्यटकीय स्थल
४.	- गाउँपालिकाकै उत्कृष्ट वस्ति बस्न लायक भूगोल भएको - कालो मुसारो दालको प्रख्यात क्षेत्र - रमणिय पर्यटकीय स्थलहरु भएको - गाउँपालिकाको शैक्षिक हवको संभावना भएको क्षेत्र
५.	जल विद्युत आयोजनाहरु धेरै भएकोले रोजगारीको अवसर धेरै भएको

	• रमणिय पर्यटकीय स्थलहरु भएको • प्राकृतिक तातोपानीमा स्नान गर्ने सुविधा भएको • चौरी र भेडा बाख्रा पालनको लागि उपयुक्त भुगोल • मार्वल ढुङ्गाको खानि भएको • जडिबुटी खेतीको उच्चतम सम्भावना भएको क्षेत्र • गाउँपालिकाकै व्यापारिक र बजार क्षेत्र
--	--

स्रोत: आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकाको पास्वर्चित्र २०७५/स्थलगत अध्ययन २०८१

Landuse map of study area

यस पालिकाको कुल भूभाग मध्ये सुख्खा चट्टान्ने भागले ८८.९९ बर्ग कि.मि. (३६.०८%) ओगटेको छ ।

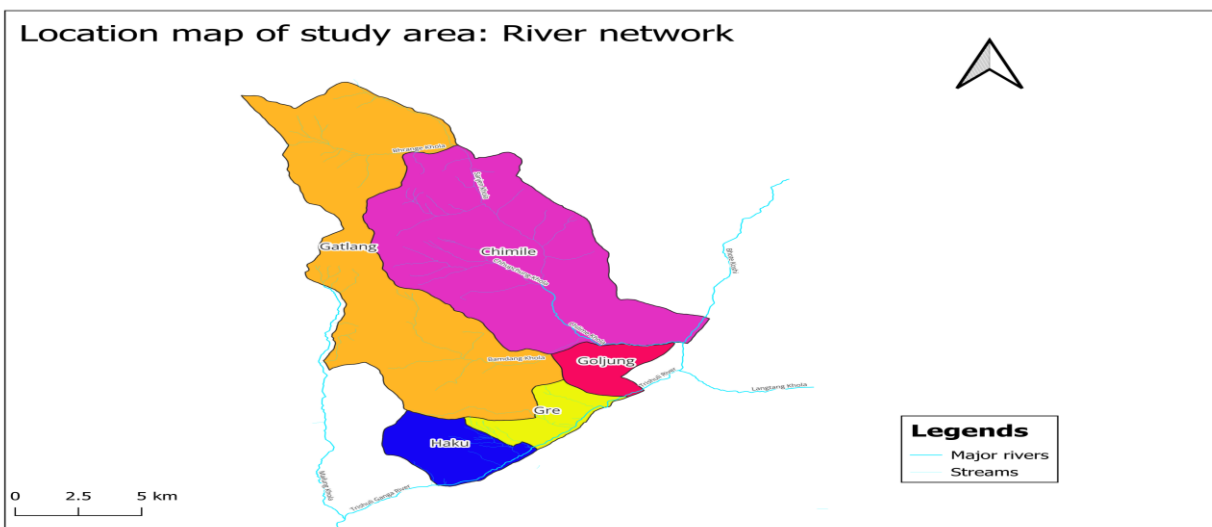
२.५ प्राकृतिक पुर्बाधारहरूको क्षेत्रफल

तालिका २. 5: प्राकृतिक पुर्बाधारहरूको क्षेत्रफल

fid	value	count	m2	Landuse	km2	Total_area	Percentage
1	0	132947	13294700	Water bodies	13.2947	246.6297	5.39055109745...
2	2	187922	18792200	Snow	18.7922	246.6297	7.61960136998...
3	3	419272	41927200	Bare rock	41.9272	246.6297	17.0000612253...
4	4	774432	77443200	Forest	77.4432	246.6297	31.4005977382...
5	5	334609	33460900	Farmland	33.4609	246.6297	13.5672629857...
6	6	334376	33437600	Built-up	33.4376	246.6297	13.5578156239...
7	7	282739	28273900	Bare soil	28.2739	246.6297	11.4641099591...
8	8	889933	88993300	Bare	88.9933	246.6297	36.0837725545...

स्रोत: भौगोलिक सूचना प्रणाली २०८१

माथि बिभिन्न शीर्षकमा राखिएको भौगोलिक नक्सामा देखाएको बिभिन्न भौगोलिक विशेषताहरूमा मुख्य गरेर यस गाउँपालिका भित्र भएको पानीको भाग (खोला नाला, झरना, ताल, तलाउ आदि) ले कुल भूभागको १३.२९४७ बर्ग कि.मि. (५.३९%) भाग ओगटेको छ भने सुख्खा चट्टान्ने भागले ८८.९९ बर्ग कि.मि. (३६.०८%) ओगटेको छ । त्यसैगरी बस्तीले (built-up) ३३.४६ बर्ग कि.मि. (१३.५५%) भाग ओगटेको छ । कुल भूभागको ७७.४४ बर्ग कि.मि. (३१.४०%) भाग जंगल (सरकारी जंगल, सामुदायिक जंगल) ले ओगटेको छ । यस पालिकामा कृषि क्षेत्रले (farmland) ले ३३.४६ बर्ग कि.मि. (१३.५६%) भाग ओगटेको छ ।

परिच्छेद तिन

पारिवारिक जानकारी

३.१ परिवार सङ्ख्या

तालिका ३. १: परिवार सङ्ख्या

वडा	घरधुरी संख्या		जनसंख्या			औषत परिवारको संख्या	लिङ्गको अनुपात	स्थलगत सर्वेक्षण २०८१
	कुल	प्रतिशत	कुल	पुरुष	महिला			
पालिका भरि	१६६४	१००.०	६६७३	३४८०	३१९३	४.०१	१०८.९९	१३४४
१	३११	१८.७	१४९१	७५५	७३६	४.७९	१०२.५८	१६८
२	२४०	१४.४	९८२	५२१	४६१	४.०९	११३.०२	१४६
३	३५०	२१.०	१३५३	७१८	६३५	३.८७	११३.०७	४१०
४	३००	१८.०	१०८०	५५५	५२५	३.६०	१०५.७१	२७९
५	४६३	२७.८	१७६७	९३१	८३६	३.८२	१११.३६	३४१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८/ **स्रोत:** घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ यस आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकामा जम्मा १६६४ परिवार भएको तथ्याङ्क प्राप्त भएको छ । वडागत रुपमा तुलना गर्दा वडा नं. ५ (साविकको चिलिमे गा.वि.स.) मा सबैभन्दा बढी घरधुरीहरू (४६३) रहेको छ । त्यस्तै गरी वडा नं. २ मा सबैभन्दा कम घरधुरीहरू (२४०) रहेको देखिन्छ । तर घरधुरी सर्वेक्षण २०८१ अनुसार यस गाउँपालिकामा जम्मा १३४४ घरधुरी रहेका छन् जहाँ सबैभन्दा धेरै घरधुरी वडा नं. ४ मा (४१०) र सबैभन्दा कम वडा नं. मा (१६८) रहेको छ ।

३.२ घरमूलीको लिङ्ग

तालिका ३. २: घरमूलीको लिङ्ग

उमेर समूह	पुरुष	महिला	जम्मा
७० माथि	१२१	४१	१६२
६०-६९	१७७	५४	२३१
५०-५९	२०४	६०	२६४
४०-४९	३१६	७३	३८९
३०-३९	२९२	७६	३६८
२०-२९	१९१	४८	२३९
१५-१९	६	४	१०
१४ मुनि	१	०	१
जम्मा	१३०८	३५६	१६६४

उमेर समूह	पुरुष	महिला	जम्मा
प्रतिशत	७८.६	२१.४	१००.०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

यस गाउँपालिकामा पुरुष घरमूली भएको परिवार धेरै रहेको छ । कुल घरधुरी सङ्ख्याको ७८.६ प्रतिशत पुरुष घरमूली रहेको परिवार पाइएको छ ।

३.३ जातजातिको आधारमा परिवार सङ्ख्या

तालिका ३. ३: जातजातिको आधारमा परिवार सङ्ख्या

जातजाति	जनसंख्या			
	कुल	प्रतिशत	पुरुष	महिला
सबै जाति	६६७३	१००.००	३४८०	३१९३
क्षेत्री	१०	०.१	८	२
ब्राह्मण - पहाड	१८	०.३	१४	४
मगर	१२	०.२	६	६
तामाङ	५९९०	८९.८	३१२०	२८७०
नेवा : (नेवार)	६८	१.०	४०	२८
विश्वकर्मा	१०३	१.५	५५	४८
घले	४०८	६.१	२०५	२०३
अरु	५३	०.८	३०	२३
विदेशी	११	०.२	२	९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

आमाछोदिडमोमा जातजातीको आधारमा घरकुरीको वर्गिकरणमा तामाङ जातिको बाहुल्यता रहेको देखिएको छ । कुल घरधुरी सङ्ख्याको ८९.८ प्रतिशत तामाङ जातिको रहेको छ भने त्यस पछि ६.१ प्रतिशत घले जातीहरूको बसोबास रहेको छ । अरु जातजातीहरू जस्तै नेवार, ब्राह्मण-पहाड, विश्वकर्मा, मगरहरू साह्रै न्यून रहेको छ ।

तालिका ३. ४: वडा अनुसार जातजातिको आधारमा परिवार सङ्ख्या

जातजाति	वडा					कुल प्रतिशत
	१	२	३	४	५	
मगर	०.६%		०.२%	०.४%	०.६%	०.४%
तामाङ	९७.६%	९८.६%	९६.८%	८०.७%	८८.५%	९१.७%
नेवार				०.४%	२.४%	०.७%
विश्वकर्मा	१.८%	१.४%	२.९%	१.८%		१.७%
घले				१६.७%	३.९%	४.४%

जातजाति	वडा					कुल प्रतिशत
	१	२	३	४	५	
अन्य					४.५%	१.१%
कुल	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

स्थलगत सर्वेक्षण अनुसार यस तालिकामा विभिन्न जातजातिहरूको प्रतिशत वितरण देखाइएको छ। तामाङ जाति सबैभन्दा बढी प्रतिशतमा रहेका छन्, जसमा १ देखि ५ वडामा क्रमशः ९७.६%, ९८.६%, ९६.८%, ८०.७%, र ८८.५% को हिस्सेदारी छ। कुल तामाङको प्रतिशत ९१.७% रहेको छ। मगर जाति वडाहरूमा कम प्रतिशतमा छन्, जहाँ उनीहरूको प्रतिशत ०.६% देखि ०.२% सम्म छ। नेवार जाति वडाहरूमा ०.४% देखि २.४% सम्म देखिन्छ। विश्वकर्मा जाति १.४% देखि २.९% सम्मको प्रतिशतमा रहेका छन्। घले जाति भने केही वडाहरूमा मात्र छन्, जहाँ उनीहरूको प्रतिशत ३.९% देखि १६.७% सम्म छ। अन्त्यमा, अन्य जातिहरूको प्रतिशत ४.५% देखि १.१% सम्म रहेको छ। यस तालिकामा समाविष्ट सबै जातजातिहरूको कुल प्रतिशत १००% रहेको छ।

३.४ धर्मको आधारमा परिवार सङ्ख्या

तालिका ३. ५: धर्मको आधारमा परिवार सङ्ख्या

लिङ्ग	कुल जनसंख्या	धर्म			
		हिन्दु	बौद्ध	किरात	क्रिस्चियन
कुल	६६७३	९३	५८९०	१	६८९
पुरुष	३४८०	६२	३०४५	०	३७३
महिला	३१९३	३१	२८४५	१	३१६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

यस गाउँपालिकामा तामाङ जातिहरूको बाहुल्यता रहेको छ । परम्परागत रूपमा तामाङ जातिले बौद्ध धर्ममा विश्वास गर्ने गरेको छ । कुल घरधुरी सङ्ख्याको ८८.३ प्रतिशत (६८९०) बौद्ध धर्ममा आस्था राख्ने छ । यस्तै गरि क्रिस्चियन धर्ममा आस्था राख्ने १०.३ प्रतिशत भने हिन्दु धर्ममा १.४ प्रतिशत रहेको छ ।

तालिका ३. ६: वडा अनुसार धर्मको आधारमा परिवार सङ्ख्या

धर्म	वडा नं.					कुल
	१	२	३	४	५	
हिन्दु	१.९%		०.२%		०.३%	०.४%
बौद्ध	९०.९%	८८.४%	८९.०%	९६.७%	९३.६%	८९.४%

धर्म	वडा न.					कुल
	१	२	३	४	५	
क्रिस्चियन	७.१%	११.६%	१८.८%	३.३%	६.१%	१०.२%
	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यस तालिकामा विभिन्न धर्महरूको वडागत वितरण देखाइएको छ। कुल प्रतिशतलाई १००% मान्दा, हिन्दु धर्मका अनुयायीहरू कम प्रतिशतमा छन्, जसमा वडाहरू १ देखि ५ सम्म क्रमशः १.९%, ०.२%, ०.३%, र ०.४% रहेको छ। बौद्ध धर्मको उच्च प्रतिशत छ, जहाँ वडाहरूमा क्रमशः ९०.९%, ८८.४%, ८१.०%, ९६.७%, र ९३.६% रहेको छ। क्रिस्चियन धर्मका अनुयायीहरूको प्रतिशत पनि विभिन्न वडाहरूमा फरक-फरक रहेको छ, जहाँ उनीहरूको प्रतिशत क्रमशः ७.१%, ११.६%, १८.८%, ३.३%, र ६.१% रहेको छ। समग्रमा, सबै वडाहरूको कुल प्रतिशत १००% रहेको छ।

३.५ भाषाको आधारमा परिवार सङ्ख्या

तालिका ३. ७: भाषाको आधारमा परिवार सङ्ख्या

मातृभाषा	पुरुष	महिला	कुल	प्रतिशत
कुल	३४८०	३१९३	६६७३	१००.०
नेपाली	१०३	८०	१८३	२.७
तामाङ	३१५३	२९०६	६०५९	९०.८
नेपालभाषा (नेवारी)	१६	९	२५	०.४
घले	१८५	१८२	३६७	५.५
अन्य	२३	१६	३९	०.६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

परिवारमा बोलिने भाषामा तामाङ भाषा बोल्ने परिवार अत्याधिक रहेको छ । कुल घरधुरी सङ्ख्याको ९०.८ प्रतिशत तामाङ भाषा बोल्ने पाइएको छ भने ५.५ प्रतिशत घले भाषा बोल्ने पाइयो। त्यस्तै गरी नेपाली भाषा बोलिने परिवार मात्र २.७ प्रतिशत र नेवारी भाषा मात्र २५ परिवार रहेको छ ।

तालिका ३. ८: वडा अनुसार भाषाको आधारमा परिवार सङ्ख्या

भाषा	वडा					कुल
	१	२	३	४	५	
तामाङ	९८.१%	९९.३%	९६.८%	९७.१%	९८.५%	९७.७%
नेपाली	१.९%	०.७%	३.२%	२.९%	०.९%	२.१%
नेवारी					०.३%	०.१%
अन्य					०.३%	०.१%

कुल	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%
-----	--------	--------	--------	--------	--------	--------

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०८१

यस तालिकामा विभिन्न भाषाहरूको वडागत वितरण देखाइएको छ। तामाङ भाषा सबैभन्दा बढी बोलिने भाषा हो, जसको प्रतिशत १ देखि ५ वडाहरूमा क्रमशः ९८.१%, ९९.३%, ९६.८%, ९७.१%, र ९८.५% छ, र कुलमा ९७.७% छ। नेपाली भाषा पनि केही वडाहरूमा बोलिन्छ, जहाँ यसको प्रतिशत क्रमशः १.९%, ०.७%, ३.२%, २.९%, र ०.९% छ, र कुलमा २.१% छ। नेवारी भाषा ४ र ५ वडामा ०.३% र ०.१% मात्र छ। अन्य भाषाहरूको पनि ४ र ५ वडामा ०.३% र ०.१% मात्र छ। समग्रमा, सबै वडाहरूको कुल प्रतिशत १००% रहेको छ।

३.६ कुल जनसङ्ख्या

३.६.१ लिङ्गको आधारमा कुल जनसङ्ख्या

तालिका ३. ९: लिङ्गको आधारमा कुल जनसङ्ख्या

वडा न.	राष्ट्रिय जनगणना २०७८			स्थलगत सर्वेक्षण २०८१		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	७५५	७३६	१४९१	४६८	५१३	९८१
२	५२१	४६१	९८२	३८७	४०८	७९५
३	७१८	६३५	१३५३	९५८	८७५	१८३३
४	५५५	५२५	१०८०	७७०	७०२	१४७२
५	९३१	८३६	१७६७	९१८	८४८	१७६६
जम्मा	३४८०	३१९३	६६७३	३५०१	३३४६	६८४७
प्रतिशत	५२.२	४७.८	१००.०	५१.१	४८.९	१००.०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८/ स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०८१

आमाछोदिडमो गाउँपालिकामा राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार ६६७३ जनसङ्ख्या रहेका पाइएको छ । तालिका ३.९ अनुसार पुरुष ५२.२ प्रतिशत, र महिला ४७.८ प्रतिशत रहेको छ । तसर्थ लैङ्गिक अनुपात १०८.९९ (पुरुष प्रति १०० महिला) रहेको छ । जनसंख्याको हिसाबले सबैभन्दा धेरै वडा न. ५ मा (१७६७) रहेको छ भने सबैभन्दा कम वडा न. २ मा (९८२) रहेको छ ।

त्यसैगरी स्थलगत सर्वेक्षण २०८१ अनुसार यस गाउँपालिकामा ६८४७ जनसङ्ख्या रहेका पाइएको छ । तालिका ३.९ अनुसार पुरुष ५१.१ प्रतिशत, र महिला ४८.९ प्रतिशत रहेको छ ।

३.६.२ उमेर समुहको आधारमा कुल जनसङ्ख्या

तालिका ३. १०: उमेर समुहको आधारमा कुल जनसङ्ख्या

उमेर समूह	पुरुष	महिला	जम्मा
९५ माथि	३	२	५
९०-९४	४	३	७
८५-८९	७	१०	१७
८०-८४	४०	२९	६९
७५-७९	५३	६५	११८
७०-७४	७७	७०	१४७
६५-६९	१११	१०७	२१८
६०-६४	१४१	१०६	२४७
५५-५९	१११	१३२	२४३
५०-५४	१५०	१३१	२८१
४५-४९	१७९	१८१	३६०
४०-४४	२१३	१७०	३८३
३५-३९	१९६	१७४	३७०
३०-३४	२१८	२३१	४४९
२५-२९	२९४	२५१	५४५
२०-२४	३३५	२९३	६२८
१५-१९	३२०	३२५	६४५
१०-१४	२९४	२७४	५६८
०५-०९	३५८	३२१	६७९
००-०४	३७६	३१८	६९४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

यो तालिकाले विभिन्न उमेर समूहहरूमा पुरुष, महिला र जम्मा जनसंख्याको विवरण प्रस्तुत गरेको छ। यो तालिकामा विभिन्न उमेर समूहहरूमा पुरुष, महिला र जम्मा जनसंख्याको विवरण छ। ००-०४ वर्षको समूहमा ६९४ जना र सबैभन्दा बढी जनसंख्या देखिन्छ। उमेर समूह बढ्दै जाँदा जनसंख्या घट्दै गएको देखिन्छ। ९५ वर्षभन्दा माथिको उमेर समूहमा जम्मा ५ जना मात्र छन्। २५-२९ उमेर समूहसम्म पुरुषको संख्या महिलाभन्दा बढी छ भने ३०-३४ उमेर समूहमा महिलाको संख्या बढी छ। १५-१९ उमेर समूहमा पुरुष र महिला लगभग समान छन्।

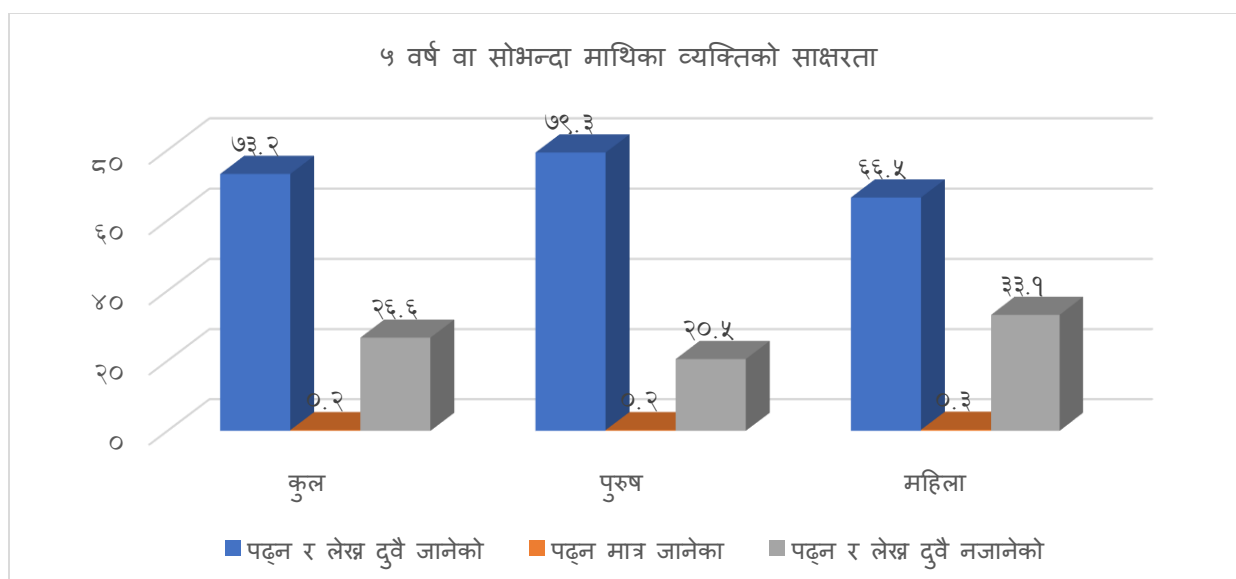
तालिका ३. ११: वडा अनुसार उमेर समुहको आधारमा कुल जनसङ्ख्या

उमेर समूह	वडा नं.														
	१			२			३			४			५		
	कुल	पुरुष	महि ला	कुल	पुरुष	महि ला	कुल	पुरुष	महि ला	कुल	पुरुष	महि ला	कुल	पुरुष	महि ला
कुल	१४९ १	७५ ५	७३६	९८ २	५२ १	४६१	१३५ ३	७१ ८	६३५	१०८ ०	५५ ५	५२५	१७६ ७	९३१	८३६
००-०४	१४९	७२	७७	११६	६१	५५	१२५	७३	५२	११७	६९	४८	१८७	१०	८६
०५-०९	१६९	८४	८५	१०२	६०	४२	१३८	७९	५९	१००	५४	४६	१७०	८१	८९
१०-१४	१५१	७८	७३	९८	५३	४५	१०७	५३	५४	८६	४१	४५	१२६	६९	५७
१५-१९	१७७	९०	८७	९७	४३	५४	१४०	७१	६९	१०७	५३	५४	१२४	६३	६१
२०-२४	१४१	७४	६७	८६	४९	३७	१४३	८५	५८	९३	४२	५१	१६५	८५	८०
२५-२९	१२८	६२	६६	८१	४५	३६	८८	५३	३५	८३	४२	४१	१६५	९२	७३
३०-३४	९१	३७	५४	६२	३३	२९	८६	३८	४८	७३	३९	३४	१३७	७१	६६
३५-३९	९८	५३	४५	६२	३०	३२	५२	३२	२०	५१	२७	२४	१०७	५४	५३
४०-४४	८०	४५	३५	४२	२३	१९	७७	३६	४१	६४	३३	३१	१२०	७६	४४
४५-४९	६८	३४	३४	४७	२७	२०	९१	४२	४९	६८	३४	३४	८६	४२	४४
५०-५४	५२	२६	२६	३६	१५	२१	५३	३०	२३	६०	३३	२७	८०	४६	३४
५५-५९	४६	२३	२३	३४	१५	१९	५६	३०	२६	४४	१६	२८	६३	२७	३६
६०-६४	४६	२९	१७	४२	२३	१९	५१	२४	२७	४२	२७	१५	६६	३८	२८
६५-६९	३४	१६	१८	३१	१७	१४	५२	२८	२४	३८	२०	१८	६३	३०	३३
७०-७४	३२	१६	१६	१५	८	७	३५	१८	१७	२१	१०	११	४४	२५	१९
७५-७९	२२	११	११	१८	१०	८	२९	१२	१७	१६	८	८	३३	१२	२१
८०-८४	४	४	०	११	८	३	२३	१०	१३	९	४	५	२२	१४	८
८५-८९	१	०	१	२	१	१	५	३	२	५	२	३	४	१	३
९०-९४	१	१	०	०	०	०	२	१	१	२	१	१	२	१	१
९५+	१	०	१	०	०	०	०	०	०	१	०	१	३	३	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.६.३ पाँच वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिको साक्षरताको अवस्था अनुसारको जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार कूल साक्षरता दर ७३.२% जसमा पुरुष साक्षरता दर(७९.३ %) र महिला साक्षरता दर(६६.५ %) रहेको छ ।

चित्र ३. १: पाँच वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिको साक्षरताको अवस्था अनुसारको जनसंख्या

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

यस चित्र ३.१ ले विभिन्न श्रेणी अनुसार कुल, पुरुष, र महिलाको साक्षरता स्तरको विवरण प्रस्तुत गर्दछ। "पढ्न र लेख्न दुवै जानेको" श्रेणीमा कुल जनसंख्या ७३.२% छ, जसमा पुरुष ७९.३% र महिला ६६.५% छन्। "पढ्न मात्र जानेका" श्रेणीमा कुल ०.२% छ, जसमा पुरुष ०.२% र महिला ०.३% छन्। "पढ्न र लेख्न दुवै नजानेको" श्रेणीमा कुल २६.६% छ, जसमा पुरुष २०.५% र महिला ३३.१% छन्। यसले महिलाहरूको साक्षरता दर पुरुषहरूको तुलनामा कम रहेको देखाउँछ।

तालिका ३. १२: वडा अनुसार पाँच वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिको साक्षरताको अवस्था अनुसारको जनसंख्या

वाड	लिंग	५ वर्ष वा सोभन्दा माथिको जनसंख्या	शैक्षिक अवस्था जो			नखुलाएको	साक्षरता दर (%)
			पढ्न र लेख्न सक्ने	पढ्न मात्र सक्ने	पढ्न र लेख्न नसक्ने		
पालिका भरि	कुल	५९७९	४३७६	१४	१५८९	०	७३.१९
	पुरुष	३१०४	२४६३	५	६३६	०	७९.३५
	महिला	२८७५	१९१३	९	९५३	०	६६.५४
१	कुल	१३४२	११०५	२	२३५	०	८२.३४
	पुरुष	६८३	५९०	१	९२	०	८६.३८
	महिला	६५९	५१५	१	१४३	०	७८.१५
२	कुल	८६६	६६९	१	१९६	०	७७.२५
	पुरुष	४६०	३७७	१	८२	०	८१.९६
	महिला	४०६	२९२	०	११४	०	७१.९२

वाड	लिंग	५ बर्ष वा सोभन्दा माथिको जनसंख्या	शैक्षिक अवस्था जो			नखुलाएको	साक्षरता दर (%)
			पढ्न र लेख्न सक्ने	पढ्न मात्र सक्ने	पढ्न र लेख्न नसक्ने		
३	कुल	१२२८	८७०	८	३५०	०	७०.८५
	पुरुष	६४५	५०७	२	१३६	०	७८.६०
	महिला	५८३	३६३	६	२१४	०	६२.२६
४	कुल	९६३	६६३	०	३००	०	६८.८५
	पुरुष	४८६	३६९	०	११७	०	७५.९३
	महिला	४७७	२९४	०	१८३	०	६९.६४
५	कुल	१५८०	१०६९	३	५०८	०	६७.६६
	पुरुष	८३०	६२०	१	२०९	०	७४.७०
	महिला	७५०	४४९	२	२९९	०	५९.८७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

यो तालिकाले विभिन्न वडाहरूमा ५ बर्ष वा सोभन्दा माथिको जनसंख्याको शैक्षिक अवस्थालाई देखाउँछ। समग्र पालिकामा ७३.१९% जनसंख्या पढ्न र लेख्न सक्छन्, १४% मात्र पढ्न सक्छन्, र १५८९ जनाले पढ्न र लेख्न सक्दैनन्। पुरुषहरूमा ७९.३५% पढ्न र लेख्न सक्छन्, जबकि महिलाहरूमा यो संख्या ६६.५४% मात्र छ। विभिन्न वडाहरूमा हेर्दा, वडा १ मा ८२.३४% जनसंख्या पढ्न र लेख्न सक्छन्, वडा २ मा ७७.२५%, वडा ३ मा ७०.८५%, वडा ४ मा ६८.८५%, र वडा ५ मा ६७.६६% जनसंख्या पढ्न र लेख्न सक्षम छन्। तुलनात्मक रूपले साक्षरता दर वडा १ मा धेरै छ भने वडा ५ मा अरु भन्दा कम रहेको छ। पुरुषहरूमा सबै वडाहरूमा उच्च साक्षरता दर छ, जबकि महिलाहरूमा साक्षरता दर केही कम छ।

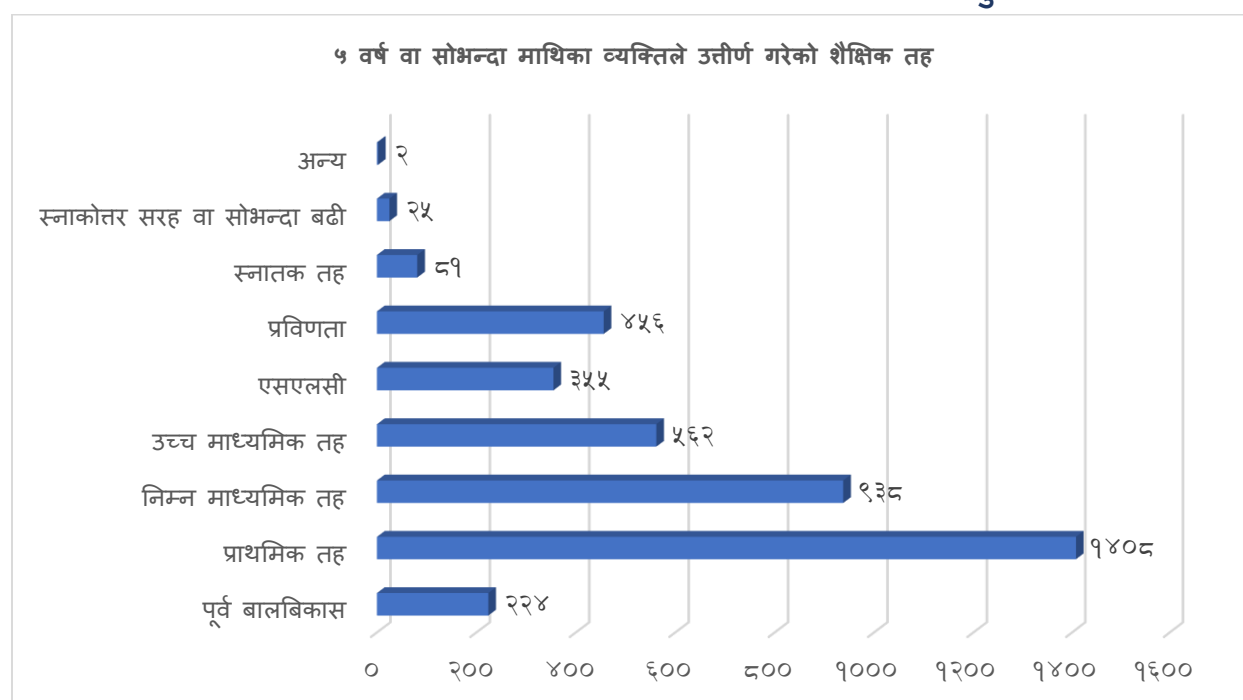
तालिका ३. १३: जातजाति अनुसार पाँच वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिको साक्षरताको अवस्था अनुसारको जनसंख्या

जातजाति	कुल	पढ्न र लेख्न सक्ने	पढ्न मात्र सक्ने	पढ्न र लेख्न नसक्ने	नखुलाएको	साक्षरता दर (%)
सबै जात	५९७९	४३७६	१४	१५८९	०	७३.२
पहाडी जाति	३२	३१	०	१	०	९६.९
पहाड/पहाडी जनजाति	५८२१	४२४५	१४	१५६२	०	७२.९
पहाडी दलित	१०२	८१	०	२१	०	७९.४
अन्य, विदेशी र भनिएको छैन	२४	१९	०	५	०	७९.२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

यो तालिकाले विभिन्न जातजातिहरूको साक्षरता दरलाई देखाउँछ। सबै जातजातिहरूको समग्र जनसंख्या ५९७९ रहेको छ, जसमा ४३७६ जनाले पढ्न र लेख्न सक्छन्, १४ जनाले मात्र पढ्न सक्छन्, र १५८९ जनाले पढ्न र लेख्न सक्दैनन्, कुल साक्षरता दर ७३.२% रहेको छ। पहाडी जातिमा ३२ जनाको जनसंख्या रहेको छ, जसमा ३१ जनाले पढ्न र लेख्न सक्छन्, र १ जनाले पढ्न र लेख्न सक्दैनन्, साक्षरता दर ९६.९% रहेको छ। पहाड/पहाडी जनजातिमा ५८२१ जनाको जनसंख्या रहेको छ, जसमा ४२४५ जनाले पढ्न र लेख्न सक्छन्, १४ जनाले मात्र पढ्न सक्छन्, र १५६२ जनाले पढ्न र लेख्न सक्दैनन्, साक्षरता दर ७२.९% रहेको छ। पहाडी दलितमा १०२ जनाको जनसंख्या रहेको छ, जसमा ८१ जनाले पढ्न र लेख्न सक्छन्, र २१ जनाले पढ्न र लेख्न सक्दैनन्, साक्षरता दर ७९.४% रहेको छ। अन्य, विदेशी, र भनिएको छैन वर्गमा २४ जनाको जनसंख्या रहेको छ, जसमा १९ जनाले पढ्न र लेख्न सक्छन्, र ५ जनाले पढ्न र लेख्न सक्दैनन्, साक्षरता दर ७९.२% रहेको छ।

३.६.४ पाँच वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिले उत्तीर्ण गरेको शैक्षिक तह अनुसारको जनसंख्या

चित्र ३. २: पाँच वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिले उत्तीर्ण गरेको शैक्षिक तह अनुसारको जनसंख्या

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

यो चित्र ३.२ ले विभिन्न शैक्षिक तहमा व्यक्तिहरूको संख्या प्रस्तुत गर्दछ। "पूर्व बालबिकास" स्तरमा २२८ जना छन्। "प्राथमिक तह" मा ९८०५ जना छन्, जुन सबैभन्दा बढी संख्या हो। "निम्न माध्यमिक तह" मा ९३५ जना छन्। "उच्च माध्यमिक तह" मा ५६२ जना छन्। "एसएलसी"

तहमा ३५५ जना छन्। "प्रविणता" तहमा ४५६ जना छन्। "स्नातक तह" मा ८१ जना छन्। "स्नाकोत्तर सरह वा सोभन्दा बढी" मा २५ जना छन्। अन्त्यमा, "अन्य" श्रेणीमा २ जना रहेका छन्। यो तालिका अनुसार, प्राथमिक तहमा सबैभन्दा बढी संख्यामा व्यक्तिहरू रहेका छन् भने स्नाकोत्तर सरह वा सोभन्दा बढी तहमा सबैभन्दा कम संख्यामा रहेका छन्।

३.६.४ १० जोड २ वा सोसरह वा उच्च तह उत्तीर्ण गरेकाको अध्ययनको क्षेत्र अनुसारको जनसंख्या

तालिका ३. १४: १० जोड २ वा सोसरह वा उच्च तह उत्तीर्ण गरेकाको अध्ययनको क्षेत्र अनुसारको जनसंख्या

उत्तीर्ण गरेकाको अध्ययनको क्षेत्र	कुल	पुरुष	महिला
मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र	६.२	५.३	७.७
व्यवस्थापन	२९	३१	२५.९
शिक्षा	४२.९	३७.१	५१.८
विज्ञान तथा प्रविधि	५.३	६.७	३.२
स्वास्थ्य/चिकित्साशास्त्र	३.७	१.८	६.८
इन्जिनियरिङ्ग	५	७.९	०.५
कानून	०.२	०.३	०
कृषि	०.५	०.९	०
वन	०	०	०
पशुविज्ञान/पशुचिकित्सा/मत्स्यपालन	०.४	०.३	०.५
कम्प्युटर/सूचना प्रविधि	०.७	१.२	०
अन्य	०.७	१.२	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

यो तालिकाले विभिन्न अध्ययनका क्षेत्रहरूमा उत्तीर्ण गरेकाहरूको कुल संख्या र लिङ्ग अनुसारको विवरण प्रस्तुत गर्दछ। "मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र" क्षेत्रमा कुल ६.२% उत्तीर्ण भएका छन्, जसमा ५.३% पुरुष र ७.७% महिला छन्। "व्यवस्थापन" क्षेत्रमा कुल २९% छन्, जसमा ३१% पुरुष र २५.९% महिला छन्। "शिक्षा" क्षेत्रमा कुल ४२.९% छन्, जसमा ३७.१% पुरुष र ५१.८% महिला छन्। "विज्ञान तथा प्रविधि" क्षेत्रमा कुल ५.३% छन्, जसमा ६.७% पुरुष र ३.२% महिला छन्। "स्वास्थ्य/चिकित्साशास्त्र" क्षेत्रमा कुल ३.७% छन्, जसमा १.८% पुरुष र ६.८% महिला छन्। "इन्जिनियरिङ्ग" क्षेत्रमा कुल ५% छन्, जसमा ७.९% पुरुष र ०.५% महिला छन्। "कानून" क्षेत्रमा कुल ०.२% छन्, जसमा ०.३% पुरुष र कुनै महिला छैनन्। "कृषि" क्षेत्रमा कुल ०.५% छन्, जसमा ०.९% पुरुष र कुनै महिला छैनन्। "वन" क्षेत्रमा कुनै पनि उत्तीर्ण भएका छैनन्।

"पशुविज्ञान/पशुचिकित्सा/मत्स्यपालन" क्षेत्रमा कुल ०.४% छन्, जसमा ०.३% पुरुष र ०.५% महिला छन्। "कम्प्युटर/सूचना प्रविधि" क्षेत्रमा कुल ०.७% छन्, जसमा १.२% पुरुष र कुनै महिला छैनन्। अन्त्यमा, "अन्य" क्षेत्रमा कुल ०.७% छन्, जसमा १.२% पुरुष र कुनै महिला छैनन्।

यो तालिका अनुसार, सबैभन्दा बढी उत्तीर्ण "शिक्षा" क्षेत्रमा छन्, जसमा महिलाको संख्या पुरुषको तुलनामा बढी छ। सबैभन्दा कम उत्तीर्ण "कानून" र "वन" क्षेत्रमा देखिन्छ, जहाँ महिलाहरूको उपस्थिति लगभग छैन।

३.६.५ वैवाहिक स्थिति

तालिका ३. १५: वैवाहिक स्थिति

वैवाहिक स्थिति	कुल	पुरुष	महिला
अविवाहित	३२.४	३५.८	२८.७
विवाहित	६०.६	५८.९	६२.३
एकल (विधुर/विधवा)	६.२	४.४	८.१
पारपाचुके	०.३	०.४	०.२
छुट्टिएको	०.६	०.५	०.७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

यो तालिकाले विभिन्न वैवाहिक स्थितिमा रहेका कुल व्यक्तिहरूको संख्या र तिनीहरूलाई लिङ्ग अनुसार विभाजन गरेको छ। "अविवाहित" श्रेणीमा कुल ३२.४% व्यक्ति छन्, जसमा ३५.८% पुरुष र २८.७% महिला छन्। "विवाहित" श्रेणीमा कुल ६०.६% व्यक्ति छन्, जसमा ५८.९% पुरुष र ६२.३% महिला छन्। "एकल (विधुर/विधवा)" श्रेणीमा कुल ६.२% व्यक्ति छन्, जसमा ४.४% पुरुष र ८.१% महिला छन्। "पारपाचुके" श्रेणीमा कुल ०.३% व्यक्ति छन्, जसमा ०.४% पुरुष र ०.२% महिला छन्। "छुट्टिएको" श्रेणीमा कुल ०.६% व्यक्ति छन्, जसमा ०.५% पुरुष र ०.७% महिला छन्।

यो तालिका अनुसार, अधिकांश व्यक्ति विवाहित छन्, र महिलाको प्रतिशत पुरुषको तुलनामा थोरै बढी छ। अविवाहितहरूको संख्या पुरुषमा बढी छ भने महिलामा कम छ। एकल (विधुर/विधवा) स्थितिमा महिलाको संख्या पुरुषको भन्दा दोब्बरभन्दा बढी छ। पारपाचुके र छुट्टिएको स्थितिमा भने थोरै व्यक्तिहरू मात्र छन्, र तीमध्ये पनि पुरुष र महिलाको संख्या लगभग समान छ।

३.६.६ पहिलोपटक विवाह गर्दाको उमेर

तालिका ३. १६: पहिलोपटक विवाह गर्दाको उमेर

उमेर समूह	पुरुष	महिला
१० वर्षभन्दा कम	०	०.०५
१०-१४	१.०८	२.५
१५-१९	९.३	२०.५
१८-२०	३०.५	४०.३
२०-२४	३३.३	२३.९
२५-२९	१९.१	८.५
३०-३४	४.३	३.३
३५-३९	१.५	०.८
४०-४४	०.६	०.२
४५-४९	०.३	०
५० वर्ष माथि	०.१	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

यो तालिकाले विभिन्न उमेर समूहहरूमा पुरुष र महिलाको प्रतिशत देखाउँछ। १० वर्षभन्दा कम उमेर समूहमा पुरुष ०% र महिला ०.०५% छन्। १८-२० उमेर समूहमा पुरुष ३०.५% र महिला ४०.३% छन्, जबकि २०-२४ उमेर समूहमा पुरुष ३३.३% र महिला २३.९% छन्। २५-२९ उमेर समूहमा पुरुष १९.१% र महिला ८.५% छन्। ५० वर्ष माथि उमेर समूहमा पुरुष ०.१% र महिला ०% छन्। समग्रमा, १८-२४ उमेर समूहमा सबैभन्दा बढी पुरुष र महिला छन्, र ५० वर्ष माथिको उमेर समूहमा सबैभन्दा कम संख्या छ।

३.६.७ अपाङ्गताका भएका मानिसहरूको संख्या

अपाङ्गताका भएका जनसंख्याको कुल संख्या ३.३ प्रतिशत रहेको छ भने त्यसमा अपाङ्गताका भएका महिलाहरूको संख्या २.९ प्रतिशत, र अपाङ्गताका भएका पुरुषहरूको संख्या ३.६ प्रतिशत रहेको छ ।

३.६.८ अपाङ्गताको प्रकार

तालिका ३. १७: अपाङ्गताको प्रकार

अपाङ्गताको प्रकार	कुल	पुरुष	महिला
शारीरिक अपाङ्गता	२०	२२.८	१६.१
न्यून दृष्टियुक्त	१९.५	२०.५	१८.३
दृष्टिविहीन	४.१	३.१	५.४
बहिरोपन	१३.६	१६.५	९.७
मनोसामाजिक अपाङ्गता	१.८	२.४	१.०८
न्यून श्रवणशक्ति	१०.५	११	९.७
बहिरोपन एवं दृष्टिविहीन	१.८	२.४	१.०८
मानसिक वा मनोसामाजिक	१०.५	८.७	१२.९
बौद्धिक अपाङ्गता	२.७	२.४	३.२
अनुवंशीय रक्तश्राव (हेमोफेलिया)	०	०	०
अटिजम्	०.५	०	१.०८
बहुअपाङ्गता	१५	१०.२	२१.५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

यो तालिकाले विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको संख्या र लिङ्ग अनुसारको विवरण प्रस्तुत गर्दछ। शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू कुल २०% छन्, जसमा २२.८% पुरुष र १६.१% महिला छन्। न्यून दृष्टियुक्त कुल १९.५% छन्, जसमा २०.५% पुरुष र १८.३% महिला छन्। दृष्टिविहीन कुल ४.१% छन्, जसमा ३.१% पुरुष र ५.४% महिला छन्। बहिरोपन कुल १३.६% छन्, जसमा १६.५% पुरुष र ९.७% महिला छन्। मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू कुल १.८% छन्, जसमा २.४% पुरुष र १.०८% महिला छन्। न्यून श्रवणशक्ति भएका कुल १०.५% छन्, जसमा ११% पुरुष र ९.७% महिला छन्। बहिरोपन एवं दृष्टिविहीन कुल १.८% छन्, जसमा २.४% पुरुष र १.०८% महिला छन्। मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका कुल १०.५% छन्, जसमा ८.७% पुरुष र १२.९% महिला छन्। बौद्धिक अपाङ्गता भएका कुल २.७% छन्, जसमा २.४% पुरुष र ३.२% महिला छन्। अनुवंशीय रक्तश्राव (हेमोफेलिया) भएका कुनै पनि व्यक्ति छैनन्। अटिजम् भएका कुल ०.५% छन्, जसमा कुनै पुरुष छैनन् र १.०८% महिला छन्। बहुअपाङ्गता भएका कुल १५% छन्, जसमा १०.२% पुरुष र २१.५% महिला छन्। समग्रमा, अधिकांश प्रकारका अपाङ्गतामा पुरुषहरूको संख्या बढी छ, तर दृष्टिविहीन, मानसिक वा

मनोसामाजिक अपाङ्गता, र बहुअपाङ्गता जस्ता केही क्षेत्रमा महिलाहरूको संख्या बढी रहेको देखिन्छ।

३.७ सामाजिक आर्थिक अवस्था

३.७.१ आम्दानीका स्रोतहरू

यो तालिकाले विभिन्न वडाहरूमा आम्दानीका स्रोतहरूलाई प्रदर्शन गर्दछ। तालिकामा कृषि, पशुपालन, व्यापार, सरकारी रोजगार, निजी क्षेत्रको रोजगार, बैदेशिक रोजगार, ठेक्कापट्टा, दैनिक ज्यालादारी, र शेयरजस्ता विभिन्न स्रोतहरूको प्रतिशतता उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ३. १८: आम्दानीका स्रोतहरू

आम्दानीका स्रोतहरू	वडा					कुल
	१	२	३	४	५	
कृषि	८४.२०%	८६.४०%	८९.३०%	९३.४०%	७६.६०%	८५.९६%
पशुपालन	३४.८०%	४५.००%	६८.२०%	५८.४०%	५५.२०%	५६.२९%
व्यापार	१०.१०%	२०.००%	३९.१०%	१३.१०%	१९.६०%	२३.११%
सरकारी रोजगार	९.५०%	७.९०%	९.००%	८.४०%	५.६०%	७.९३%
निजी क्षेत्रको रोजगार	१५.२०%	१५.७०%	११.९०%	२०.१०%	३२.३०%	१९.६८%
बैदेशिक रोजगार	१२.००%	१८.६०%	१६.९०%	९.५०%	११.००%	१३.४२%
ठेक्कापट्टा	५.१०%	९.३०%	०.७०%	१.१०%	५.६०%	३.५१%
दैनिक ज्यालादारी	१९.६०%	१७.१०%	३८.६०%	९.५०%	८.९०%	२०.२९%

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकाले विभिन्न वडाहरूको आम्दानीका स्रोतहरूको विवरण दिन्छ। कुलमा, कृषि मुख्य आम्दानीको स्रोत हो, जहाँ ८५.९६% जनसंख्या यसमा संलग्न छन्। पशुपालन ५६.२९% को साथ दोस्रो मुख्य स्रोत हो। व्यापारमा २३.११% संलग्न छन्, जबकि सरकारी रोजगारमा ७.९३% जनसंख्या संलग्न छन्। निजी क्षेत्रको रोजगारमा १९.६८%, बैदेशिक रोजगारमा १३.४२%, ठेक्कापट्टामा ३.५१%, र दैनिक ज्यालादारीमा २०.२९% जनसंख्या संलग्न छन्। यसले देखाउँछ कि कृषि र पशुपालन मुख्य आम्दानीका स्रोतहरू हुन् भने अन्य स्रोतहरू पनि केही हदसम्म महत्वपूर्ण छन्।

३.७.२ बार्षिक खर्चका स्रोतहरू

तालिका ३. १९: बार्षिक खर्चका स्रोतहरू

खर्चका शीर्षकहरू	वडा नं.					कुल
	१	२	३	४	५	
खाद्यान्न	९९.४०%	९९.३०%	९९.८०%	९९.६०%	९९.४०%	९९.५५%
शिक्षा	६६.९०%	८९.४०%	७९.४०%	९२.८०%	९४.७०%	८५.६९%

स्वास्थ्य (औषधि/उपचार)	९६.२०%	९९.३०%	९८.८०%	१००.००%	१००.००%	९९.०९%
बिजुली बत्ति	९८.१०%	९९.३०%	९४.००%	१००.००%	९९.१०%	९७.६५%
संचार	९६.२०%	९९.३०%	९०.३०%	९९.३०%	९८.८०%	९६.०६%
यातायात	९६.२०%	१००.००%	८८.६०%	१००.००%	९९.१०%	९५.८४%
लुगाहरू	९८.१०%	९९.३०%	९९.५०%	१००.००%	९९.७०%	९९.४७%
चाडपर्व, पूजाआजा	९३.८०%	९७.९०%	९८.३०%	९९.३०%	९९.१०%	९८.११%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकाले विभिन्न वडाहरूमा बार्षिक खर्चका स्रोतहरूलाई प्रदर्शन गर्दछ। तालिकामा खर्चका शीर्षकहरूमा खाद्यान्न, शिक्षा, स्वास्थ्य (औषधि/उपचार), बिजुली बत्ति, संचार, यातायात, लुगाहरू, र चाडपर्व/पूजाआजाका प्रतिशतता उल्लेख गरिएको छ। खाद्यान्नको खर्च सबै वडाहरूमा उच्च प्रतिशत (९९.५५%) रहेको छ, स्वास्थ्य (औषधि/उपचार) र लुगाहरूमा पनि उच्च प्रतिशत क्रमशः ९९.०९% र ९९.४७% देखिन्छ। शिक्षा, बिजुली बत्ति, संचार, र यातायातमा पनि सबै वडाहरूमा उच्च खर्च गरिन्छ, जसको औसत क्रमशः ८५.६९%, ९७.६५%, ९६.०६%, र ९५.८४% छ। चाडपर्व र पूजाआजामा पनि सबै वडाहरूमा उच्च खर्च गरिन्छ, जसको औसत ९८.११% छ। यसले विभिन्न वडाहरूमा बार्षिक खर्चका स्रोतहरूलाई स्पष्ट रूपमा प्रदर्शन गरेको छ।

३.७.३ बार्षिक खाद्यान्न उत्पादन

तालिका ३. २०: बार्षिक खाद्यान्न उत्पादन

अन्नबाली	वडा नं. १			वडा नं. २			वडा नं. ३			वडा नं. ४			वडा नं. ५		
	न्यूनतम	अत्यधिक	अनुपात	न्यूनतम	अत्यधिक	अनुपात	न्यूनतम	अत्यधिक	अनुपात	न्यूनतम	अत्यधिक	अनुपात	न्यूनतम	अत्यधिक	अनुपात
धान	२०	२०००	२४२.६६	२	५०००	४९०.४५				२०	३२००	३४३.८०	५०	३९००	३४८.७७
मकै	२०	३००००	५०२.४२	२०	३०००	४६५.०८	३०	९६००	३८६.७८	९६	२००००	३२४.३९	३०	४३००	३९०.७६
गहुँ	९०	२०००	९५५.२३	९९	३५००	३०९.२९	२००	२००	२००	५	९२००	९४६.५८	२०	२०००	९८०.२७
आलु	९५	९००००	२९३.९९	९५	६०००	९२९.३५	९००	६००००	५५५६.७८	९५	३०००	२६८.३९	२०	५०००	६७५.२०
कोदो	९०	२०००	९८६.६३	९०	२९५०	२०५.३६	९२	९५००	३८६.३२	९०	२००००	२४२.२२	९०	५००	९९६.४९
तोरी	७	३२०	५२.२८	९०	८००	९२४.५२				५	९०००	४५.७२	९०	४००	६७.९५
स्याउ	९०	८०	४५	४०	४०	४०				९५	९००	५७.५	२५	२००	९९२.५
सुन्तला	२०	९०	५५				९०	९०	९०						

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकाले विभिन्न वडामा विभिन्न अन्नबालीहरूको न्यूनतम, अत्यधिक, र अनुपातको विवरण दिन्छ। धानको उत्पादन वडा १ मा अनुपात २४२.६६, वडा २ मा ४९०.४५, वडा ४ मा ३४३.८०, र वडा ५ मा ३४८.७७ छ। मकैको उत्पादन वडा १ मा ५०२.४२, वडा २ मा ४६५.०८, वडा ३ मा ३८६.७८, वडा ४ मा ३२४.३९, र वडा ५ मा ३९०.७६ छ। गहुँको उत्पादन वडा १ मा ९५५.२३, वडा २ मा ३०९.२९, वडा ३ मा २००, वडा ४ मा ९४६.५८, र वडा ५ मा ९८०.२७ छ। आलुको उत्पादन वडा १ मा २९३.९९, वडा २ मा ९२९.३५, वडा ३ मा ५५५६.७८, वडा ४ मा २६८.३९, र वडा ५ मा ६७५.२० छ। कोदोको उत्पादन वडा १ मा ९८६.६३, वडा २ मा २०५.३६, वडा ३ मा ३८६.३२, वडा ४ मा २४२.२२, र वडा ५ मा ९९६.४९ छ। तोरीको उत्पादन वडा १ मा ५२.२८, वडा २ मा ९२४.५२, वडा ४ मा ४५.७२, र वडा ५ मा ६७.९५ छ। स्याउको उत्पादन वडा १ मा ४५, वडा २ मा ४०, वडा ४ मा ५७.५, र वडा ५ मा ९९२.५ छ। सुन्तलाको उत्पादन वडा १ मा ५५, वडा ३ मा ९० छ।

३.७.४ पशुपंक्षीहरूको बिबरण

तालिका ३. २१: पशुपंक्षीहरूको बिबरण

पशुपंक्षीहरूको बिबरण	वडा नं. १			वडा नं. २			वडा नं. ३			वडा नं. ४			वडा नं. ५		
	न्यूनतम	अत्यधिक	अनुपात	न्यूनतम	अत्यधिक	अनुपात	न्यूनतम	अत्यधिक	अनुपात	न्यूनतम	अत्यधिक	अनुपात	न्यूनतम	अत्यधिक	अनुपात
गाई/गोरू/याक/चौरी	१	७०	५.०४	१	६०	१०.१३	१	६०	७.४४	१	७०	५.७४	१	३१	९.९१
भेडा/बाख्रा/खसी	१	२००	३५.१६	१	२००	५१.११	१	३००	१४.८०	१	८०	२५.२४	२	१००	३०.१४
रांगा/भैंसी	१	७	२.३७	१	१०	२.९	१	३	१.७५	२	५	२.८३	३	३०	१६.५
सुगुर/बंगुर	१	१०	३.७१	२	६	३	४	४	४				४	६	५
कुखुरा, हाँस	१	२५००	४७.३४	१	३०००	९८.२६	१	१९०	८.४१	१	१५०	११.०४	१	१२००	१५.८९
घोडा							१	१	१	२	७	४.५	२	२	२
खच्चड	४	७	५.५												

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकाले विभिन्न वडाहरूमा पशुपंक्षीहरूको न्यूनतम र अत्यधिक संख्याको विवरण र अनुपात प्रस्तुत गरेको छ। गाई/गोरू/याक/चौरीको संख्या वडा १, २, ३, ४, र ५ मा क्रमशः ५.०४, १०.१३, ७.४४, ५.७४, र ९.९१ छ। भेडा/बाख्रा/खसीको संख्या वडा १, २, ३, ४, र ५ मा क्रमशः ३५.१६, ५१.११, १४.८, २५.२४, र ३०.१४ छ। रांगा/भैंसीको संख्या वडा १, २, ३, ४, र ५ मा क्रमशः २.३७, २.९, १.७५, २.८३, र १६.५ छ। सुगुर/बंगुरको संख्या वडा १, २, र ५ मा क्रमशः ३.७१, ३, र ५ छ। कुखुरा र हाँसको संख्या वडा १, २, ३, ४, र ५ मा क्रमशः ४७.३४, ९८.२६, ८.४१, ११.०४, र १५.८९ छ। घोडा वडा ३, ४, र ५ मा क्रमशः १, ४.५, र २ को अनुपातमा रहेका छन्। खच्चड वडा १ मा ५.५ को अनुपातमा रहेको छ।

३.७.५ कुल पशुपंक्षी संख्या

तालिका ३. २२: कुल पशुपंक्षी संख्या

पशुपंक्षीहरूको बिबरण	न्यूनतम	अत्यधिक	कुल	अनुपात
गाई/गोरू/याक/चौरी	१.००	७०.००	४५६०.००	७.६७६८
भेडा/बाख्रा/खसी	१.००	३००.००	८७५०.००	२४.३०५६
रांगा/भैंसी	१.००	३०.००	१६२.००	३.००००
सुगुर/बंगुर	१.००	१०.००	५२.००	३.७१४३
कुखुरा, हाँस	१.००	३०००.००	१६९९६.००	२४.३४९६
घोडा	१.००	७.००	१४.००	२.८०००
खच्चड	४.००	७.००	११.००	५.५०००

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकाले विभिन्न प्रकारका पशुपक्षीहरूको न्यूनतम, अत्यधिक, कुल संख्या र अनुपातको विवरण दिन्छ। गाई/गोरू/याक/चौरीको कुल संख्या ४५६० र अनुपात ७.६७६८ छ। भेडा/बाख्रा/खसीको कुल संख्या ८७५० र अनुपात २४.३०५६ छ। रांगा/भैंसीको कुल संख्या १६२ र अनुपात ३.० छ। सुगुर/बंगुरको कुल संख्या ५२ र अनुपात ३.७१४३ छ। कुखुरा र हाँसको कुल संख्या १६९९६ र अनुपात २४.३४९६ छ। घोडाको कुल संख्या १४ र अनुपात २.८ छ। खच्चडको कुल संख्या ११ र अनुपात ५.५ छ।

३.७.६ सिचाई सुबिधा

तालिका ३. 23: सिचाई सुबिधा

	वडा न.					कुल
	१	२	३	४	५	
खेती योग्य सबैमा छ		०.९%	०.३%	०.५%	०.६%	०.४%
केहि खेतीमा छ	०.८%	१४.०%	०.३%	५.९%	२५.०%	७.३%
सिचाई सुबिधा छैन	९९.२%	८५.९%	९९.५%	९३.७%	७४.४%	९२.३%
कुल	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकाले विभिन्न वडाहरूमा सिचाई सुविधाको अवस्थालाई प्रदर्शन गर्दछ। वडा १ मा ०.९% खेती योग्य सबै जमिनमा सिचाई सुविधा छ भने ०.८% केहि खेतीमा मात्र सिचाई सुविधा छ, र ९९.२% मा कुनै सिचाई सुविधा छैन। वडा २ मा ०.३% खेती योग्य सबैमा सिचाई सुविधा छ, १४.०% केहि खेतीमा सिचाई सुविधा छ, र ८५.९% मा कुनै सिचाई सुविधा छैन। वडा ३ मा ०.५% खेती योग्य सबैमा सिचाई सुविधा छ, ०.३% केहि खेतीमा सिचाई सुविधा छ, र ९९.५% मा कुनै सिचाई सुविधा छैन। वडा ४ मा ०.६% खेती योग्य सबैमा सिचाई सुविधा छ, ५.९% केहि खेतीमा सिचाई सुविधा छ, र ९३.७% मा कुनै सिचाई सुविधा छैन। वडा ५ मा ०.४% खेती योग्य सबैमा सिचाई सुविधा छ, २५.०% केहि खेतीमा सिचाई सुविधा छ, र ७४.४% मा कुनै सिचाई सुविधा छैन। यसरी, कुलमा ९२.३% खेती योग्य जमिनमा सिचाई सुविधा छैन, ७.३% केहि खेतीमा सिचाई सुविधा छ, र ०.५% मात्र खेती योग्य सबै जमिनमा सिचाई सुविधा छ।

३.७.७ कामको सिलसिलामा घर बाहिर गएका परिवार संख्या

तालिका ३. 24: कामको सिलसिलामा घर बाहिर गएका परिवार संख्या

	वडा न.					कुल
	१	२	३	४	५	
छ	२९.९%	२३.४%	२९.४%	२०.३%	१५.२%	२०.५%
छैन	७०.९%	७६.६%	७०.६%	७९.७%	८४.८%	७९.५%
कुल	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकाले विभिन्न वडाहरूमा कामको सिलसिलामा घर बाहिर गएका परिवारहरूको प्रतिशतलाई देखाउँछ। वडा १ मा २९.९% परिवार कामको सिलसिलामा घर बाहिर गएका छन् भने ७०.९% परिवार घरमै छन्। वडा २ मा २३.४% परिवार घर बाहिर गएका छन् भने ७६.६% परिवार घरमै छन्। वडा ३ मा २९.४% परिवार घर बाहिर गएका छन् भने ७०.६% घरमै छन्। वडा ४ मा २०.३% परिवार घर बाहिर गएका छन् भने ७९.७% घरमै छन्। वडा ५ मा १५.२% परिवार घर बाहिर गएका छन् भने ८४.८% घरमै छन्।

छन् भने ८४.८% घरमै छन्। कुल मिलाएर २०.५% परिवार कामको सिलसिलामा घर बाहिर गएका छन् भने ७९.५% परिवार घरमै रहेका छन्। यसले देखाउँछ कि अधिकांश परिवारहरू कामको सिलसिलामा घर बाहिर जानु पर्ने अवस्था छैन।

३.७.८ सिपमुलक तालिम लिने परिवार

तालिका ३. २५: सिपमुलक तालिम लिने परिवार

	वडा न.					कुल
	१	२	३	४	५	
छ	४२.०%	२४.३%	६.५%	२१.६%	१६.५%	१६.५%
छैन	५८.०%	७५.७%	९३.५%	७८.४%	८३.५%	८३.५%
कुल	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकाले विभिन्न वडाहरूमा कुनै एक सुविधाको उपलब्धताको अवस्थालाई देखाउँछ। वडा १ मा ४२.०% जनसंख्यामा यो सुविधा छ भने ५८.०% जनसंख्यामा छैन। वडा २ मा २४.३% जनसंख्यामा सुविधा छ भने ७५.७% जनसंख्यामा छैन। वडा ३ मा ६.५% जनसंख्यामा यो सुविधा छ भने ९३.५% जनसंख्यामा छैन। वडा ४ मा २१.६% जनसंख्यामा यो सुविधा छ भने ७८.४% जनसंख्यामा छैन। वडा ५ मा १६.५% जनसंख्यामा यो सुविधा छ भने ८३.५% जनसंख्यामा छैन। यसरी, कुलमा १६.५% जनसंख्यामा यो सुविधा छ भने ८३.५% जनसंख्यामा छैन। यसले स्पष्ट पार्छ कि अधिकांश वडाहरूमा यो सुविधा उपलब्ध छैन।

३.७.९ सिपमुलक तालिमको प्रकार

तालिका ३. २६: सिपमुलक तालिमको प्रकार

सिपमुलक तालिमको प्रकार	वडा					कुल
	१	२	३	४	५	
सिलाई कटाई	३९.१०%	४७.१०%	८.००%	११.१०%	२७.६०%	२६.६०%
ब्युटीपार्लर	०.००%	५.९०%	०.००%	०.००%	३.४०%	१.६०%
गाडी चलाउने	१५.२०%	१४.७०%	८०.००%	७२.२०%	२७.६०%	४२.०२%
डकमी (गारो लगाउने)	३०.४०%	५०.००%	१२.००%	५.६०%	१७.२०%	२२.३४%
सिकमी (काठको काम गर्ने)	१०.९०%	३८.२०%	०.००%	०.००%	१३.८०%	११.७०%
आधुनिक कृषि प्रणाली	१९.६०%	०.००%	०.००%	११.१०%	६.९०%	९.०४%
गाडी मर्मत	४.३०%	२.९०%	०.००%	१.९०%	६.९०%	३.१९%
टिभी, मोबाइल, घडी ... मर्मत	२.२०%	०.००%	०.००%	७.४०%	१०.३०%	४.२६%

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकाले विभिन्न वडाहरूमा उपलब्ध सिपमूलक तालिमहरूको प्रकारलाई प्रदर्शन गर्दछ। सिलाई कटाई तालिममा वडा १ देखि ५ सम्मको प्रतिशत क्रमशः ३९.१०%, ४७.१०%, ८.००%, ११.१०%, र २७.६०% छ, जसको औसत २६.६०% छ। ब्युटीपार्लर तालिमको प्रतिशतता वडा २ र ५ मा मात्र क्रमशः ५.९०% र ३.४०% रहेको छ, जसको औसत १.६०% छ। गाडी चलाउने तालिममा वडा ३ र ४ मा उच्च प्रतिशत क्रमशः ८०.००% र ७२.२०% छ, जबकि कुल औसत ४२.०२% छ। डकमी तालिममा वडा २ मा सबैभन्दा धेरै ५०.००% छ भने कुल औसत २२.३४% छ। सिकमी तालिममा वडा २ मा ३८.२०% र वडा ५ मा १३.८०% छ, जसको कुल औसत ११.७०% छ। आधुनिक कृषि प्रणाली तालिम वडा १ र ४ मा क्रमशः १९.६०% र ११.१०% छ, कुल औसत ९.०४% रहेको छ। गाडी मर्मत तालिमको कुल औसत ३.१९% छ भने टिभी, मोबाइल, घडी आदि मर्मत तालिमको कुल औसत ४.२६% छ। यसले विभिन्न वडाहरूमा प्रदान गरिएका विभिन्न सिपमूलक तालिमहरूको विविधतालाई स्पष्ट रूपमा देखाउँछ।

३.७.१० परिवारमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरी

तालिका ३. २७: परिवारमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरी

	वडा नं.					कुल
	१	२	३	४	५	
छ	२५.२%	५.७%	४४.५%	१५.०%	१२.५%	२५.५%
छैन	७४.८%	९४.३%	५५.५%	८५.०%	८७.५%	७४.५%
कुल	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकाले विभिन्न वडाहरूमा परिवारमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरीको प्रतिशतलाई देखाउँछ। वडा १ मा २५.२% परिवारमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरीहरू छन् भने ७४.८% परिवारमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरीहरू छैन। वडा २ मा ५.७% परिवारमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरीहरू छन् भने ९४.३% परिवारमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरीहरू छैन। वडा ३ मा ४४.५% परिवारमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरीहरू छन् भने ५५.५% परिवारमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरीहरू छैन। वडा ४ मा १५.०% परिवारमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरीहरू छन् भने ८५.०% परिवारमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरीहरू छैन। वडा ५ मा १२.५% परिवारमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरीहरू छन् भने ८७.५% परिवारमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरीहरू छैन। कुलमा, २५.५% परिवारमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरीहरू छन् भने ७४.५% परिवारमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरीहरू छैन। यसले देखाउँछ कि विभिन्न वडाहरूमा दिर्घ रोगि हुने घरधुरीको प्रतिशत विभिन्न छ।

३.७.११ रोगको प्रकार

यो तालिकाले विभिन्न वडाहरूमा प्रमुख रोगहरूको प्रतिशतता प्रदर्शन गर्दछ।

तालिका ३. २८: रोगको प्रकार

३.७.१२ रोगको प्रकार	वडा न.					कुल
	१	२	३	४	५	
मुटुको रोग	१३.८०%	२०.००%	२.२०%	३.८०%	०.००%	३.६२%
क्यान्सर	६.९०%	२०.००%	२.२०%	०.००%	२.६०%	२.९०%
डायविटिज	१३.८०%	०.००%	०.६०%	३.८०%	२.६०%	२.५४%
दम	१७.२०%	४०.००%	३.९०%	१५.४०%	१८.४०%	९.०६%
बाथ	१०.३०%	०.००%	०.००%	०.००%	०.००%	१.०९%
टिबि	३.४०%	०.००%	०.६०%	११.५०%	१०.५०%	३.२६%
उच्च रक्तचाप	१०.३०%	०.००%	५.१०%	११.५०%	२८.९०%	९.४२%
ग्यास्ट्रीक	३४.५०%	२०.००%	८९.३०%	६१.५०%	४४.७०%	७३.५५%
थाईराईड	६.९०%	०.००%	१.१०%	०.००%	५.३०%	२.१७%
छारे रोग मिर्गी	३.४०%	०.००%	२.८०%	३.८०%	५.३०%	३.२६%

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०८१

मुटुको रोगको प्रतिशतता वडा १ देखि ५ सम्म क्रमशः १३.८०%, २०.००%, २.२०%, ३.८०%, र ०.००% छ, जसको औसत ३.६२% छ। क्यान्सरको प्रतिशतता वडा १ मा ६.९०%, वडा २ मा २०.००%, वडा ३ मा २.२०%, वडा ४ मा ०.००%, र वडा ५ मा २.६०% छ, जसको औसत २.९०% छ। डायविटिजको प्रतिशतता वडा १ मा १३.८०%, वडा २ मा ०.००%, वडा ३ मा ०.६०%, वडा ४ मा ३.८०%, र वडा ५ मा २.६०% छ, जसको औसत २.५४% छ। दम रोगमा वडा १ मा १७.२०%, वडा २ मा ४०.००%, वडा ३ मा ३.९०%, वडा ४ मा १५.४०%, र वडा ५ मा १८.४०% छ, जसको औसत ९.०६% छ। बाथ रोग वडा १ मा मात्र १०.३०% देखिन्छ, अन्य वडाहरूमा ०.००%, जसको कुल औसत १.०९% छ। टिबि रोग वडा १ मा ३.४०%, वडा ३ मा ०.६०%, वडा ४ मा ११.५०%, र वडा ५ मा १०.५०%, जसको कुल औसत ३.२६% छ। उच्च रक्तचाप वडा १ मा १०.३०%, वडा ३ मा ५.१०%, वडा ४ मा ११.५०%, र वडा ५ मा २८.९०% छ, जसको औसत ९.४२% छ। ग्यास्ट्रीक रोग सबैभन्दा बढी प्रतिशतता छ, वडा ३ मा ८९.३०%, वडा ४ मा ६१.५०%, वडा ५ मा ४४.७०%, र वडा १ मा ३४.५०% छ, जसको कुल औसत ७३.५५% छ। थाईराईड रोग वडा १ मा ६.९०%, वडा ३ मा १.१०%, र वडा ५ मा ५.३०%, जसको औसत २.१७% छ। छारे रोग मिर्गी वडा १ मा ३.४०%, वडा ३ मा २.८०%, वडा ४ मा ३.८०%, र वडा ५ मा ५.३०%, जसको कुल औसत ३.२६% छ। यो तालिकाले विभिन्न वडाहरूमा देखिएका विभिन्न रोगहरूको प्रतिशततालाई स्पष्ट रूपमा देखाउँछ।

३.७.१३ खोपको प्रकार

यो तालिकाले विभिन्न वडाहरूमा बालबालिकालाई दिइने खोपहरूको प्रतिशतलाई प्रदर्शन गर्दछ।

तालिका ३. २९: खोपको प्रकार

खोपको प्रकार	वडा नं.					कुल
	१	२	३	४	५	
बी. सी.जी. (जन्मना साथ)	१००.००%	१००.००%	१००.००%	८८.९०%	१००.००%	९८.३३%
डी.पी.टी, हेप-बि, हिब १ DPT, HepB HiB (६ हप्ता)	१००.००%	६०.००%	९६.७०%	७७.८०%	१००.००%	९१.६७%
डी.पी.टी, हेप -बि, हिब २ DPT, HepB HiB (१० हप्ता)	७५.००%	६०.००%	९०.००%	७७.८०%	८३.३०%	८३.३३%
डी.पी.टी, हेप-बि, हिब ३ DPT, HepB HiB (१४ हप्ता)	७५.००%	६०.००%	८३.३०%	७७.८०%	५८.३०%	७५.००%
पोलियो (१४ हप्ता)	७५.००%	४०.००%	७३.३०%	६६.७०%	५८.३०%	६६.६७%
पि.सि.भी. (९ महिनामा)	२५.००%	४०.००%	५०.००%	११.१०%	३३.३०%	३८.३३%
दादुरार रुवेला (९ महिनामा)	५०.००%	४०.००%	५०.००%	११.१०%	३३.३०%	४०.००%

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०८१

बी. सी.जी. खोप (जन्मना साथ) को प्रतिशतता वडा १, २, ३, र ५ मा १००.००% रहेको छ, भने वडा ४ मा ८८.९०% छ, जसको कुल औसत ९८.३३% छ। डी.पी.टी, हेप-बि, हिब १ खोप (६ हप्ता) मा वडा १ र ५ मा १००.००%, वडा २ मा ६०.००%, वडा ३ मा ९६.७०%, र वडा ४ मा ७७.८०%, जसको कुल औसत ९१.६७% छ। डी.पी.टी, हेप-बि, हिब २ खोप (१० हप्ता) मा वडा १ मा ७५.००%, वडा २ मा ६०.००%, वडा ३ मा ९०.००%, वडा ४ मा ७७.८०%, र वडा ५ मा ८३.३०%, जसको कुल औसत ८३.३३% छ। डी.पी.टी, हेप-बि, हिब ३ खोप (१४ हप्ता) मा वडा १ मा ७५.००%, वडा २ मा ६०.००%, वडा ३ मा ८३.३०%, वडा ४ मा ७७.८०%, र वडा ५ मा ५८.३०%, जसको कुल औसत ७५.००% छ। पोलियो खोप (१४ हप्ता) मा वडा १ मा ७५.००%, वडा २ मा ४०.००%, वडा ३ मा ७३.३०%, वडा ४ मा ६६.७०%, र वडा ५ मा ५८.३०%, जसको कुल औसत ६६.६७% छ। पि.सि.भी. खोप (९ महिनामा) मा वडा १ मा २५.००%, वडा २ मा ४०.००%, वडा ३ मा ५०.००%, वडा ४ मा ११.१०%, र वडा ५ मा ३३.३०%, जसको कुल औसत ३८.३३% छ। दादुरा र रुवेला खोप (९ महिनामा) मा वडा १ मा ५०.००%, वडा २ मा ४०.००%, वडा ३ मा ५०.००%, वडा ४ मा ११.१०%, र वडा ५ मा ३३.३०%, जसको कुल औसत ४०.००% छ।

यो तालिकाले बालबालिकाहरूलाई दिइने खोपहरूको प्रतिशतलाई स्पष्ट रूपमा देखाउँछ, जसमा बी. सी.जी. खोपको उच्च प्रतिशतता र पि.सि.भी. खोपको कम प्रतिशतता देखिन्छ।

३.७.१४ वडागत आर्थिकस्तर

तालिका ३. 30: वडागत आर्थिकस्तर

	वडा नं. १			वडा नं. २			वडा नं. ३			वडा नं. ४			वडा नं. ५		
	न्यूनतम	अत्यधिक	अनुपात	न्यूनतम	अत्यधिक	अनुपात	न्यूनतम	अत्यधिक	अनुपात	न्यूनतम	अत्यधिक	अनुपात	न्यूनतम	अत्यधिक	अनुपात
वार्षिक आमदानी	३००००	८५०००००	६२९४६४.१	१५०००	९९०००००	६७९४३५.७	५०००	३००००००	३६४७०२.७	१००००	६००००००	४२३०२८.८	३००००	६००००००	५९१११७.६
वार्षिक खर्च	३००००	६००००००	४१५३८२.२	१००००	५००००००	४३५०००	२००००	२००००००	२७६१२५.३	८५००	६००००००	३४९५१४.४	३००००	३५०००००	३७०९१४.५
वार्षिक बचत	१००००	५५०००००	३९९०८९.३	१५०००	१५०००००	२७४१४१.७	६०००	२९०००००	३०२६५२.८	१५००	४००००००	३२००९६.६	१५०००	३००००००	३२०७६६.४
आफ्नो जग्गा (रोपनी)	४	४	४	१	९०	१९.६०६८	१	२५	५.२२७८	१	४०	९.४३७५	१	१००	१२.३९५८
अरुको कमाएको जग्गा (रोपनी)	१	१००	११.४८६७	१	१००	१४.३३३३	१	१५	४.५३६२	१	८०	११.८७९७	१	६५	१३.३३१३
आफ्नो वन (रोपनी)	१	५०	८.४२८६	१	५५	११.१८१८	२	६	४	४	१४	७.२	१	३०	७.९६६७
आफ्नो उत्पादन खान पुग्ने महिना	१	१२	५.७५	१	१३	८.४३५१	१	१०	२.८७४१	१	१३	५.२१४६	१	१५	४.९९१८
घर बाहिर काम गर्न गएका मानिस	१	३	१.२९०३	१	४	१.४१९४	१	४	१.१८१८	१	४	१.२०८३	१	४	१.१६६७
घर बाहिर काम गर्न गएका मानिसको मासिक आमदानी	२००००	६५००००	१०७५८०.६	१३०००	४०००००	६५३५७.१४	२५०००	३०००००	६५०४८.७८	१५०००	५०००००	७४७५५.५६	२००००	२०००००	५७२८२.६१

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यस तालिकाले विभिन्न वडाहरूको आर्थिक स्थिति र अनुपातहरूलाई प्रदर्शन गर्दछ। वडा नं. १ मा वार्षिक आमदानी ३०,००० देखि ८,५०,००० सम्म विभिन्न छ। बराबरीको रूपमा, वडा नं. २ मा आर्थिक अवस्था ५५ लाख रुपैयाँसम्मको बचतसम्म छ। वडा नं. ३, ४, र ५ मा पनि आर्थिक स्थिति र बचतको विविधता छ। यसले देखाउँछ कि परिविधित आर्थिक गतिविधिहरू वडावारे भिन्न छन् र यसले व्यक्तिगत अनुपातको मूल्यांकन गर्दछ।

३.७.१५ स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाहरुको बिबरण

तालिका ३. ३१: स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाहरुको बिबरण

चाडपर्वहरु	मनाइने महिना	तिथि वा गते	मनाउने जातजाति
दर्शन	असोज	आश्विन शुल्क सप्तमी	विशेष गरेर क्षेत्री, ब्राह्मणका साथै अन्य जातजातिले पनि
तिहार	कार्तिक	कार्तिक कृष्ण औशी देखि शुल्क द्वितिया	
ल्होसार(सोनाम ग्याल्बो)	माघ फागुन	माघ शुल्क प्रतिपदा सोनाम फागुन शुल्क प्रतिपदा ग्याल्बो	तामाङ
माघेसंक्रान्ति	माघ	१	प्राय सबै
साउने संक्रान्ति	साउन	१	प्राय सबै
क्रिसमस	पौष	December 25	क्रिश्चियन धर्मावलम्बीहरु
घोडे जात्रा/नाच	वैशाख र फाल्गुन	पूर्णिमाको समय ५ दिनसम्म	विशेष गरेर तामाङ समुदाय तर त्यो नाच हेर्न सबै जातजातिहरु सामेल हुन्छन्
मेला	मनाइने महिना	तिथि वा गते	मनाउने जातजाती
माने जात्रा	वैशाख र फागुन पूर्णिमा वडा न ३	पुर्णिमा	तामाङ
भदौ पुर्णिमा मेला	पार्वती कुण्ड जगेश्वर,नोजे कुण्ड,गोशाई कुण्ड,गोप्यो कुण्ड	भदौ पुर्णिमा	सबै जातजाति

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाहरुको विवरण अनुसार, विभिन्न जातजातिहरुले विभिन्न समयमा विभिन्न चाडपर्वहरु मनाउने गर्छन्। दर्शन असोज महिनामा आश्विन शुल्क सप्तमीमा मनाइन्छ भने तिहार कार्तिक महिनामा कार्तिक कृष्ण औशीदेखि शुल्क द्वितियासम्म मनाइन्छ। तामाङ समुदायले ल्होसार (सोनाम र ग्याल्बो) माघ र फागुन महिनामा मनाउँछन्। माघेसंक्रान्ति र साउने संक्रान्ति क्रमशः माघ १ र साउन १ मा मनाइन्छ। क्रिश्चियन धर्मावलम्बीहरुले क्रिसमस पौष महिनामा December 25 मा मनाउँछन्।

त्यसैगरी त्यहाँ मनाइने विभिन्न मेलाहरुको सन्दर्भमा, तामाङ समुदायले माने जात्रा वैशाख र फागुन महिनामा पुर्णिमामा वडा न ३ मा मनाउँछन्। भदौ पुर्णिमा मेलाहरु पार्वती कुण्ड, जगेश्वर, नोजे कुण्ड, गोशाई कुण्ड र गोप्यो कुण्डमा मनाइन्छ।

तामाङ समुदायले मनाउने बिभिन्न चाडपर्व मध्ये घोडे नाच एक हो / तामाङ समुदायले मनाउने घोडे नाचले नेपालमा विशेष सांस्कृतिक महत्व राख्छ। यो नाच तामाङ समुदायको इतिहास, संस्कृति, र पहिचानको महत्वपूर्ण अंश हो। घोडे नाच विशेषतः फाल्गुन/चैत महिनामा तामाङ समुदायको प्रमुख पर्व तामाङ ल्होसारको समयमा मनाइन्छ। यस नाचको महत्व निम्नानुसार छः

सांस्कृतिक पहिचानः घोडे नाच तामाङ समुदायको विशेष सांस्कृतिक धरोहर हो। यो नाचमाफत उनीहरुले आफ्नो इतिहास, परम्परा, र सांस्कृतिक मूल्यमान्यतालाई जिवित राख्छन् र नयाँ पुस्तामा हस्तान्तरण गर्छन्।

सामाजिक एकताः घोडे नाचले समुदायमा सामाजिक एकता र सहकार्यको भावना प्रवर्द्धन गर्छ। यस अवसरमा समुदायका सबै उमेरका मानिसहरु भेला हुन्छन्, नाचगान गर्छन् र आपसी सम्बन्ध मजबुत पाउँछन्।

धार्मिक महत्वः घोडे नाच धार्मिक महत्व बोकेको पनि हुन्छ। यसलाई देवी-देवताको प्रसन्नता र आशिर्वाद प्राप्त गर्नको लागि पनि गरिन्छ। यो नाच परम्परागत रुपमा धार्मिक अनुष्ठानको हिस्सा हुन्छ।

पर्यटन प्रवर्द्धनः घोडे नाचले पर्यटकहरुलाई पनि आकर्षित गर्छ। यसले तामाङ समुदायको सांस्कृतिक विविधतालाई विश्वभरि प्रचार गर्न मद्दत पुर्याउँछ र पर्यटन क्षेत्रको विकासमा सहयोगी भूमिका खेल्छ।

मनोरञ्जनः यो नाच मनोरञ्जनको साधन पनि हो। यसले नाच्ने र हेर्ने दुवैलाई आनन्द प्रदान गर्छ। यस क्रममा परम्परागत बाजागाजा र गीतसंगीतको प्रयोग गरिन्छ जसले उत्सवलाई अझै रमाइलो बनाउँछ।

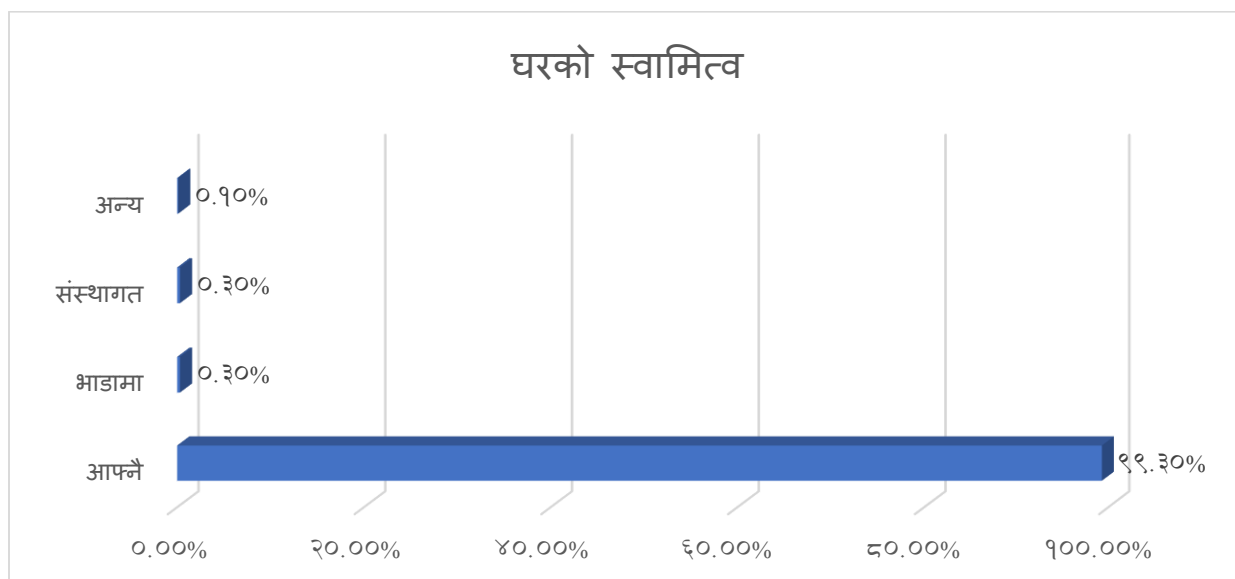
यसरी, घोडे नाच तामाङ समुदायको लागि मात्र नभई सम्पूर्ण नेपाली समाजका लागि सांस्कृतिक धरोहरको रुपमा महत्वपूर्ण छ।

३.८ घरको प्रकार तथा आवास सम्बन्धी

३.८.१ घरको स्वामित्व

यो चित्रले विभिन्न प्रकारका आवासहरूको प्रतिशत वितरणलाई देखाउँछ।

चित्र ३. ३: घरको स्वामित्व

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यस अनुसार, ९९.३० प्रतिशत मानिसहरु आफ्नै घरमा बस्छन्, जबकि ०.३० प्रतिशत मानिसहरु भाडामा बस्छन्। संस्थागत आवासमा बस्नेहरुको प्रतिशत ०.३० छ भने अन्य प्रकारका आवासमा बस्नेहरुको प्रतिशत ०.१० रहेको छ। यसले देखाउँछ कि अधिकांश मानिसहरुको आफ्नै घर छ ।

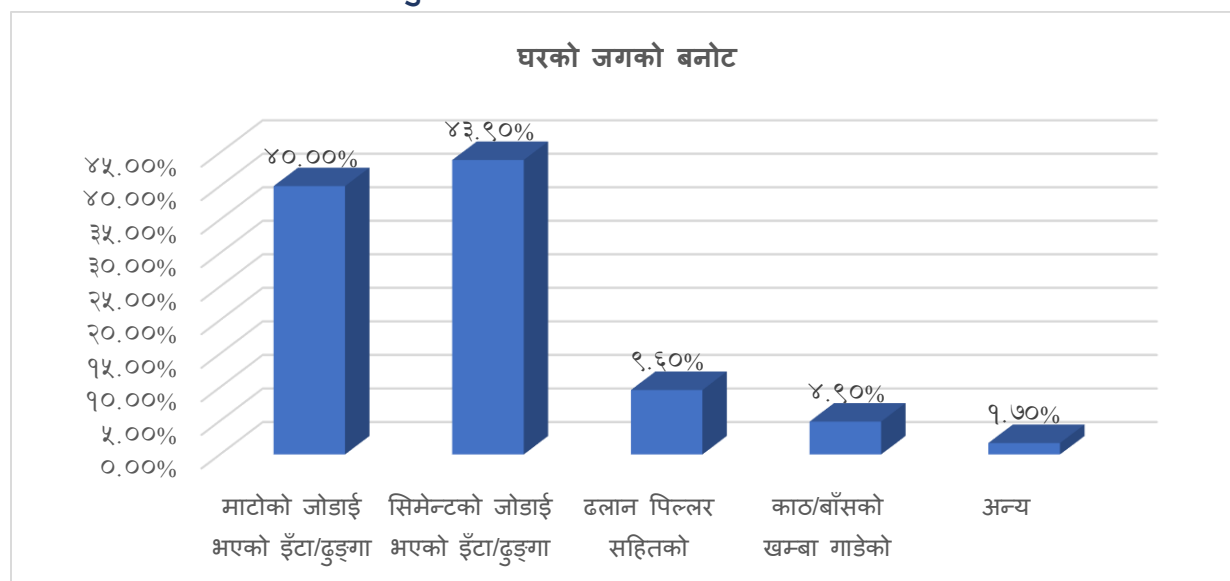
तालिका ३. ३२: घरको स्वामित्वको प्रकार

वडा	घरको स्वामित्वको प्रकार			
	आफ्नै	भाडामा	संस्थागत	अन्य
१	१००.०%			
२	९९.३%	०.७%		
३	९९.८%			०.२%
४	१००.०%			
५	९७.९%	०.९%	१.२%	
कुल	९९.३%	०.३%	०.३%	०.१%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकामा वडाहरूको भूमिका स्वामित्वको प्रकारको अनुसार वर्णन गरिएको छ। वडा नम्बर १ र ४ मा सबै सम्पत्ति आफ्नै स्वामित्वमा छन् (१००.०% र १००.०% मान्यतासँग)। वडा नम्बर २ मा ९९.३% स्वामित्वमा रहेको छ भने ०.७% भाडामा हुनुहुन्छ। वडा नम्बर ३ मा ९९.८% स्वामित्वमा रहेको छ भने ०.२% अन्यको स्वामित्वमा हुनुहुन्छ। वडा नम्बर ५ मा ९७.९% स्वामित्वमा रहेको छ, जसमा ०.९% भाडामा, १.२% संस्थागत र ०.९% अन्य स्वामित्वमा हुनुहुन्छ। कुल मिलाएर, वडाहरूमा सबैभन्दा बढी सम्पत्ति आफ्नै स्वामित्वमा छ, जसमा वडा नम्बर २ र ३ मा केहि भाग भाडामा र संस्थागत स्वामित्वमा पनि हुन्छ।

३.८.२ घरको जगको बनोट अनुसार परिवार संख्या

चित्र ३. ४: घरको जगको बनोट अनुसार परिवार संख्या

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो चित्र ३.४ ले घरको जगको बनोट अनुसार परिवार संख्यालाई देखाउँछ। ४०.०० प्रतिशत परिवारको घरहरूको जग माटोको जोडाई भएको ईँटा वा ढुङ्गाले बनेको छ, जुन सबैभन्दा धेरै प्रतिशत हो। सिमेन्टको जोडाई भएको ईँटा वा ढुङ्गाको जग भएका घरहरू ४३.९० प्रतिशत रहेको छ । ढलान पिल्लर सहितको जग भएका घरहरू ९.६० प्रतिशत छ, भने काठ वा बाँसको खम्बा गाडेको जग भएका घरहरू ४.९० प्रतिशत छ । अन्य प्रकारका जग भएका घरहरू १.०० प्रतिशत छन्। यसबाट स्पष्ट हुन्छ कि धेरै परिवार माटोको जोडाई भएको ईँटा वा ढुङ्गाको जग भएका घरमा बस्छन्, जबकि अन्य प्रकारका जगको प्रयोग तुलनात्मक रूपमा कम छ।

तालिका ३. ३३: घरको जगको प्रकार

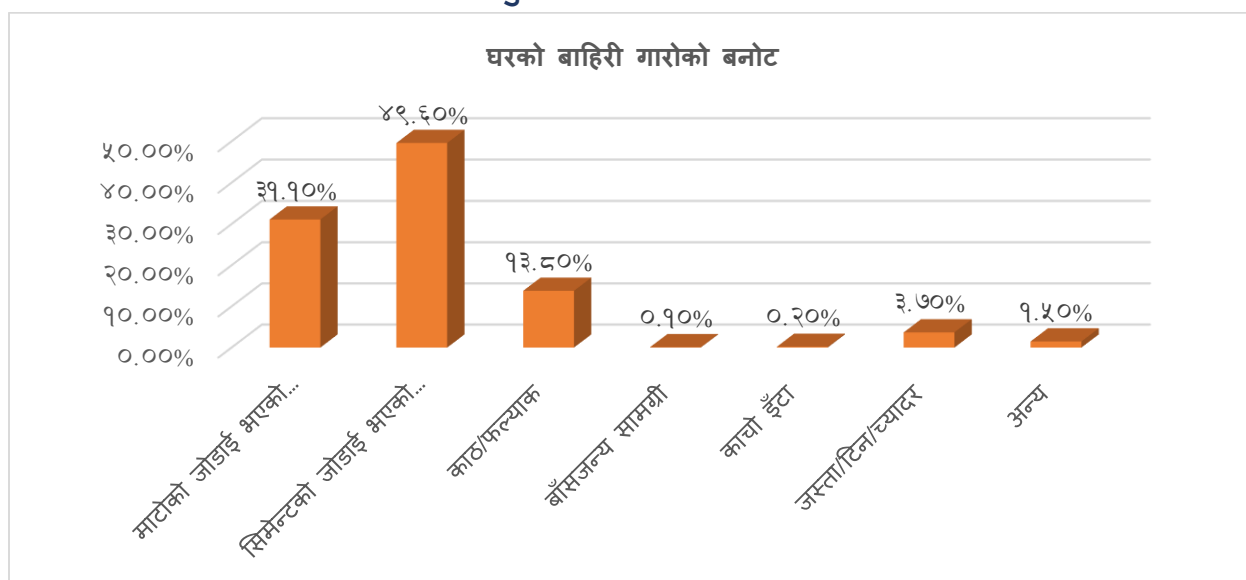
वडा	घरको जगको प्रकार					
	माटोको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा	सिमेन्टको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा	ढलान पिल्लर सहितको	काठ/बाँसको खम्बा गाडेको	अन्य	
१	६४.३%	३१.२%	०.६%	३.२%	०.६%	
२	६३.९%	२७.१%	६.९%	२.१%		
३	११.२%	६६.७%	६.२%	१०.७%	५.२%	
४	४७.५%	३२.६%	१७.४%	२.५%		

५	४६.६%	३८.९%	१२.४%	२.१%	
कुल	४०.०%	४३.९%	९.६%	४.९%	१.७%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकामा वडाहरूको घरको जगको प्रकारको विवरण देखाइएको छ। वडा नम्बर १ मा माटोको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा ६४.३%, सिमेन्टको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा ३१.२%, र ढलान पिल्लर सहितको घरको प्रतिशत केवल ०.६% हो। वडा नम्बर २ मा माटोको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा ६३.९%, सिमेन्टको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा २७.१%, र ढलान पिल्लर सहितको घरको प्रतिशत ६.९% हो। वडा नम्बर ३ मा माटोको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा ११.२%, सिमेन्टको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा ६६.७%, र ढलान पिल्लर सहितको घरको प्रतिशत ६.२% हो। वडा नम्बर ४ र ५ मा पनि माटोको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा ४७.५% र ४६.६% मान्यतासँग छ। वडा नम्बर २ मा सिमेन्टको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा ३२.६% र ३८.९% मान्यतासँग छ। अन्य प्रकारको घरहरूको प्रतिशत १.७% मात्र हो।

३.८.३ घरको बाहिरी गारोको बनोट अनुसार परिवार संख्या

चित्र ३. ५: घरको बाहिरी गारोको बनोट अनुसार परिवार संख्या

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो चित्र ३.५ ले घरको बाहिरी गारोको बनोट अनुसार परिवार संख्यालाई देखाउँछ। ४९.६० प्रतिशत परिवारको सिमेन्टको जोडाई भएको ईँटा वा ढुङ्गाको गारो भएको घर छ जुन सबैभन्दा धेरै हो। दोस्रो स्थानमा, ३९.९० प्रतिशत परिवारको माटोको जोडाई भएको ईँटा वा ढुङ्गाको गारो भएको घर

छ, । काठ वा फल्याकको गारो भएका घरहरु १३.८० प्रतिशत रहेका छन् । बाँसजन्य सामग्रीको गारो भएका घरहरु ०.१० प्रतिशत छ, जबकि काचो ईँटाको गारो भएका घरहरु ०.२०% छ । जस्ता, टिन, वा च्यादरको गारो भएका घरहरु ३.७० प्रतिशत छ । अन्य प्रकारका गारो भएका घरहरु १.५० प्रतिशत छ ।

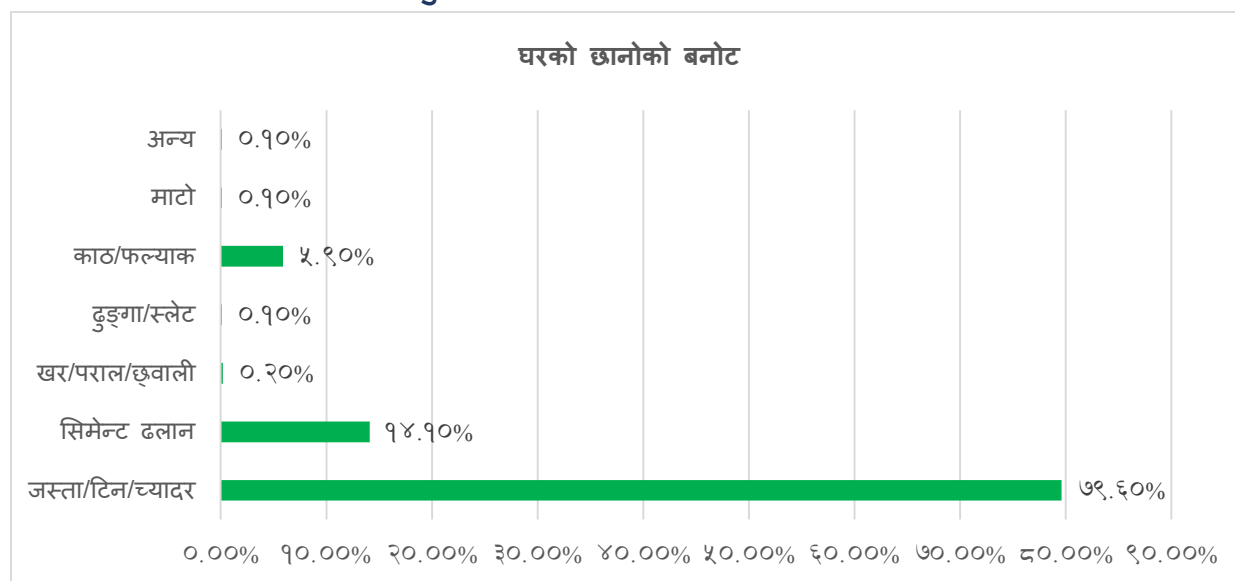
तालिका ३. ३४: घरको बाहिरी गारोको बनोटको प्रकार

वडा	घरको बाहिरी गारोको बनोटको प्रकार						
	माटोको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा	सिमेन्टको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा	काठ/फल्याक	बाँसजन्य सामग्री	काचो ईँटा	जस्ता/टिन /च्यादर	अन्य
१	५४.१%	३६.३%	६.४%			३.२%	
२	४२.०%	४७.६%	७.७%	०.७%		२.१%	
३	९.९%	७२.०%	४.५%		०.५%	८.२%	५.०%
४	४६.४%	५०.४%	१.४%			१.८%	
५	२८.६%	२९.५%	४१.०%			०.९%	
कुल	३१.१%	४९.६%	१३.८%	०.१%	०.२%	३.७%	१.५%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकामा वडाहरूको घरको बाहिरी गारोको बनोटको प्रकारको विवरण देखाइएको छ। वडा नम्बर १ मा माटोको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा ५४.१%, सिमेन्टको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा ३६.३%, र काचो ईँटा ३.२% मान्यतासँग छ। वडा नम्बर २ मा माटोको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा ४२.०%, सिमेन्टको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा ४७.६%, र काठ/फल्याक ७.७% मान्यतासँग छ। वडा नम्बर ३ मा सिमेन्टको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा ७२.०%, काठ/फल्याक ४.५%, र अन्य सामग्रीहरू जस्ता/टिन/च्यादर ८.२% मान्यतासँग छ। वडा नम्बर ४ र ५ मा पनि सिमेन्टको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा ५०.४% र ५०.४% मान्यतासँग छ। समग्र दृष्टिमा, यस तालिकामा बढीमा भएको घरहरूमा सिमेन्टको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा प्रमुख छ भने माटोको जोडाई भएको घरहरू पनि उपलब्ध छ।

३.८.४ घरको छानोको बनोट अनुसार परिवार संख्या

चित्र ३. ६: घरको छानोको बनोट अनुसार परिवार संख्या

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो चित्र ३.६ मा प्रस्तुत तथ्यांकले विभिन्न घरको छानाको बनोट अनुसार परिवारको संख्याको प्रतिशत वितरणलाई देखाउँछ। यसमा ७९.६० प्रतिशत घरको छाना जस्ता, टिन, वा च्यादरले बनेका छन्, जुन सबैभन्दा धेरै प्रयोग हुने सामग्री हो। दोस्रो स्थानमा, १८.१० प्रतिशत घरको छाना सिमेन्ट ढलानले बनेका छन्। ४.९० प्रतिशत घरको छाना काठ वा फल्याकले बनेका छन्। अन्य सामग्रीहरू जस्तै खर/पराज/ छ्वाली, दुङ्गा/स्लेटको प्रयोग भने एकदमै कम छ, जसको प्रतिशत क्रमशः ०.२०, र ०.१० मात्र छ। माटोको प्रयोग ०.१० प्रतिशत छ। अन्त्यमा, ०.१० प्रतिशत घरको छाना अन्य सामग्रीले बनेका छन्। यसबाट स्पष्ट हुन्छ कि अधिकांश छाना जस्ता, टिन, वा च्यादरले बनेका छन्।

तालिका ३. ३५: घरको छानाको बनोटको प्रकार

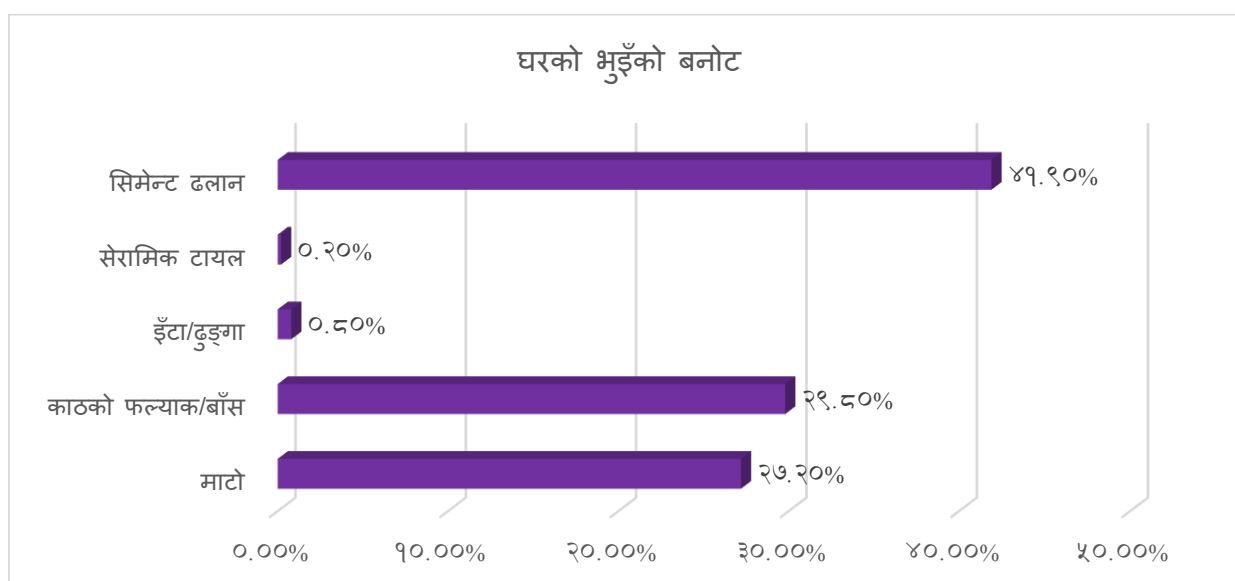
वडा	घरको छानाको बनोटको प्रकार						
	जस्ता/टिन/च्यादर	सिमेन्ट ढलान	खर/पराज/छ्वाली	दुङ्गा/स्लेट	काठ/फल्याक	माटो	अन्य
१	९६.८%	१.९%		०.६%	०.६%		
२	९०.३%	९.०%			०.७%		
३	७४.४%	९.४%			१६.०%		०.२%
४	७२.७%	२७.३%					
५	७८.९%	१६.९%	०.६%		३.३%	०.३%	

कुल	७९.६%	१४.१%	०.२%	०.१%	५.९%	०.१%	०.१%
-----	-------	-------	------	------	------	------	------

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकामा वडाहरूको घरको छानाको बनोटको प्रकारको विवरण देखाइएको छ। वडा नम्बर १ मा जस्ता/टिन/च्यादर ९६.८%, सिमेन्ट ढलान १.९%, र ढुङ्गा/स्लेट र काठ/फल्याक दुवैमा ०.६% मान्यतासँग छ। वडा नम्बर २ मा जस्ता/टिन/च्यादर ९०.३%, सिमेन्ट ढलान ९.०%, र काठ/फल्याक ०.७% मान्यतासँग छ। वडा नम्बर ३ मा जस्ता/टिन/च्यादर ७४.४%, सिमेन्ट ढलान ९.४%, र माटो १६.०% मान्यतासँग छ। वडा नम्बर ४ मा जस्ता/टिन/च्यादर ७२.७% र सिमेन्ट ढलान २७.३% मान्यतासँग छ। वडा नम्बर ५ मा जस्ता/टिन/च्यादर ७८.९%, सिमेन्ट ढलान १६.९%, र माटो ३.३% मान्यतासँग छ। कुल मिलाएर, जस्ता/टिन/च्यादर र माटो घरको छानाको बनोटको प्रमुख प्रकारहरू हुन्, जसमा वडा नम्बर ३ मा माटोको प्रयोग धेरै गरिएको देखिन्छ।

३.८.५ घरको भुइँको बनोट अनुसार परिवार संख्या

चित्र ३. ७: घरको भुइँको बनोट अनुसार परिवार संख्या

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकाले घरको भुइँको बनोट अनुसार परिवार संख्या देखाउँछ। यसमा २७.२० प्रतिशत परिवारको घरको भुइँ माटोले बनेको छ। २९.८० प्रतिशत परिवारको घरको भुइँ काठको फल्याक वा बाँसले बनेको छ, जुन सबैभन्दा बढी प्रतिशत हो। ईटा वा ढुङ्गाले बनेको भुइँ भएका घरहरूमा ०.८०

प्रतिशत परिवार बस्छन्। सेरामिक टायल प्रयोग गर्ने परिवार ०.२० प्रतिशत छ । सिमेन्ट ढलानले बनेको भुइँ भएका घरहरूमा ४१.९० प्रतिशत परिवार बस्छन्।

तालिका ३. ३६: घरको भुइँको बनोटको प्रकार

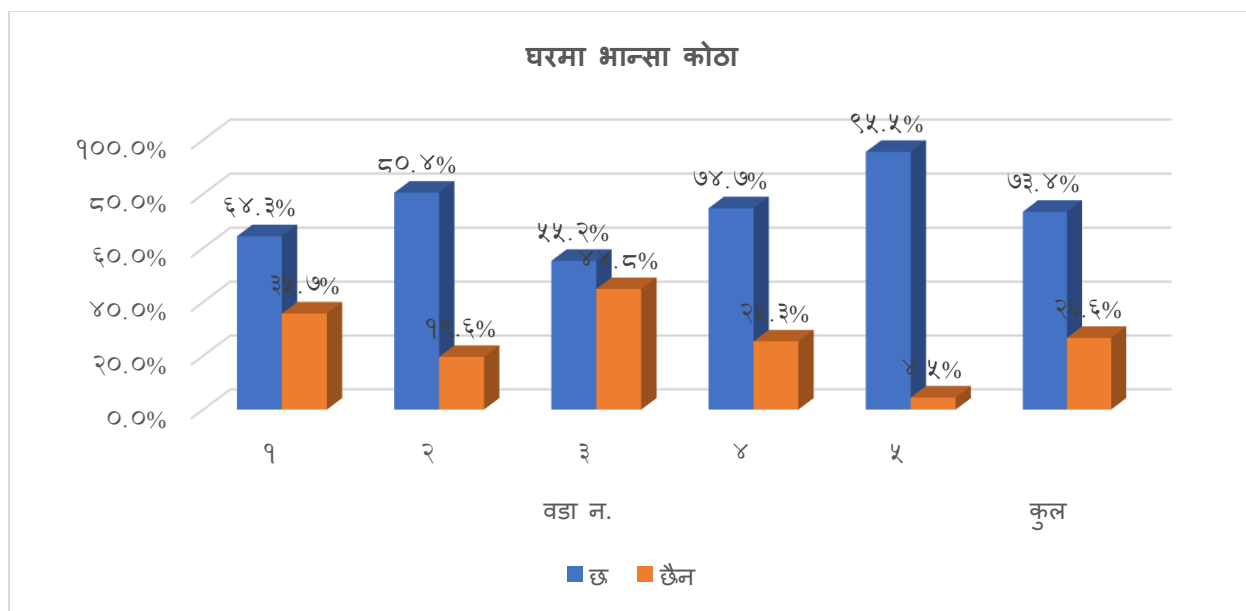
वडा	घरको भुइँको बनोटको प्रकार				
	माटो	काठको फल्याक/बाँस	इँटा/ढुङ्गा	सेरामिक टायल	सिमेन्ट ढलान
१	५८.६%	४.५%		१.३%	३५.७%
२	३३.३%	२१.३%			४५.४%
३	९.९%	५२.२%	१.२%		३६.७%
४	३१.९%	२०.७%	१.८%		४५.७%
५	२७.२%	२५.७%	०.३%	०.३%	४६.४%
कुल	२७.२%	२९.८%	०.८%	०.२%	४१.९%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकामा वडाहरूको घरको भुइँको बनोटको प्रकारको विवरण देखाइएको छ। वडा नम्बर १ मा माटो ५८.६%, काठको फल्याक/बाँस ४.५%, सिमेन्ट ढलान ३५.७% मान्यतासँग छ। वडा नम्बर २ मा सिमेन्ट ढलान ४५.४%, काठको फल्याक/बाँस २१.३% मान्यतासँग छ। वडा नम्बर ३ मा काठको फल्याक/बाँस ५२.२%, सिमेन्ट ढलान ३६.७% मान्यतासँग छ। वडा नम्बर ४ मा सिमेन्ट ढलान ४५.७%, काठको फल्याक/बाँस २०.७% मान्यतासँग छ। वडा नम्बर ५ मा सिमेन्ट ढलान ४६.४%, काठको फल्याक/बाँस २५.७% मान्यतासँग छ। कुल मिलाएर, सिमेन्ट ढलान र काठको फल्याक/बाँस भुइँको बनोटको प्रमुख प्रकारहरू हुन्, जसमा सिमेन्ट ढलान विशेष रूपमा प्रयोग गरिएको देखिन्छ।

३.८.६ घरमा भान्सा/खाना बनाउन छुट्टै कोठाको व्यवस्था

यस चित्रले विभिन्न वडामा भान्सा/खाना बनाउन छुट्टै कोठाको व्यवस्था गरिएको घरधुरीहरूको विवरण दिन्छ। कुल पाँच वडाहरूको डेटा समावेश गरिएको छ।

तालिका ३. ३७: घरमा भान्सा/खाना बनाउन छुट्टै कोठाको व्यवस्था

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

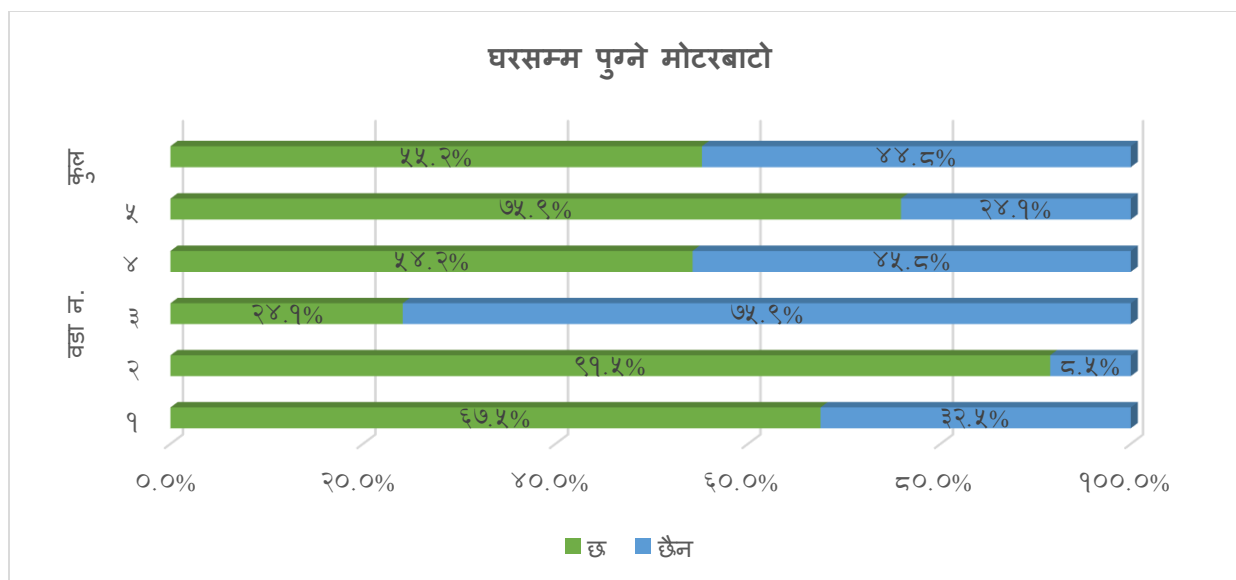
वडा नं. १ मा ६४.३% घरधुरीहरूमा भान्सा बनाउन छुट्टै कोठाको व्यवस्था छ भने ३५.७% घरधुरीहरूमा यस्तो व्यवस्था छैन। वडा नं. २ मा मात्र ८०.४% घरधुरीहरूमा भान्सा बनाउन छुट्टै कोठाको व्यवस्था छ भने १९.६% घरधुरीहरूमा यस्तो व्यवस्था छैन। वडा नं. ३ मा ५५.२% घरधुरीहरूमा भान्सा बनाउन छुट्टै कोठाको व्यवस्था छ भने ४४.८% घरधुरीहरूमा यस्तो व्यवस्था छैन।

वडा नं. ४ मा ७४.७% घरधुरीहरूमा भान्सा बनाउन छुट्टै कोठाको व्यवस्था छ भने २५.३% घरधुरीहरूमा यस्तो व्यवस्था छैन। वडा नं. ५ मा ९५.५% घरधुरीहरूमा भान्सा बनाउन छुट्टै कोठाको व्यवस्था छ भने मात्र ४.५% घरधुरीहरूमा यस्तो व्यवस्था छैन।

कुलमा, ७३.४% घरधुरीहरूमा भान्सा बनाउन छुट्टै कोठाको व्यवस्था छ भने २६.६% घरधुरीहरूमा यस्तो व्यवस्था छैन। यसले देखाउँछ कि अधिकांश वडाहरूमा भान्सा बनाउन छुट्टै कोठाको व्यवस्था रहेको छ, विशेष गरी वडा नं. ५ मा, जहाँ यो प्रतिशत सबैभन्दा उच्च छ भने तुलनात्मक हिसाबले वडा नं. ३ मा यस्तो व्यवस्था कम छ ।

३.८.७ घरसम्म पुग्ने मोटरबाटोको व्यवस्था

यस चित्रले विभिन्न वडामा घरसम्म पुग्ने मोटरबाटोको व्यवस्था गरिएको घरधुरीहरूको विवरण दिन्छ। कुल पाँच वडाहरूको डेटा समावेश गरिएको छ।

चित्र ३. ८: घरसम्म पुग्ने मोटरबाटोको व्यवस्था

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

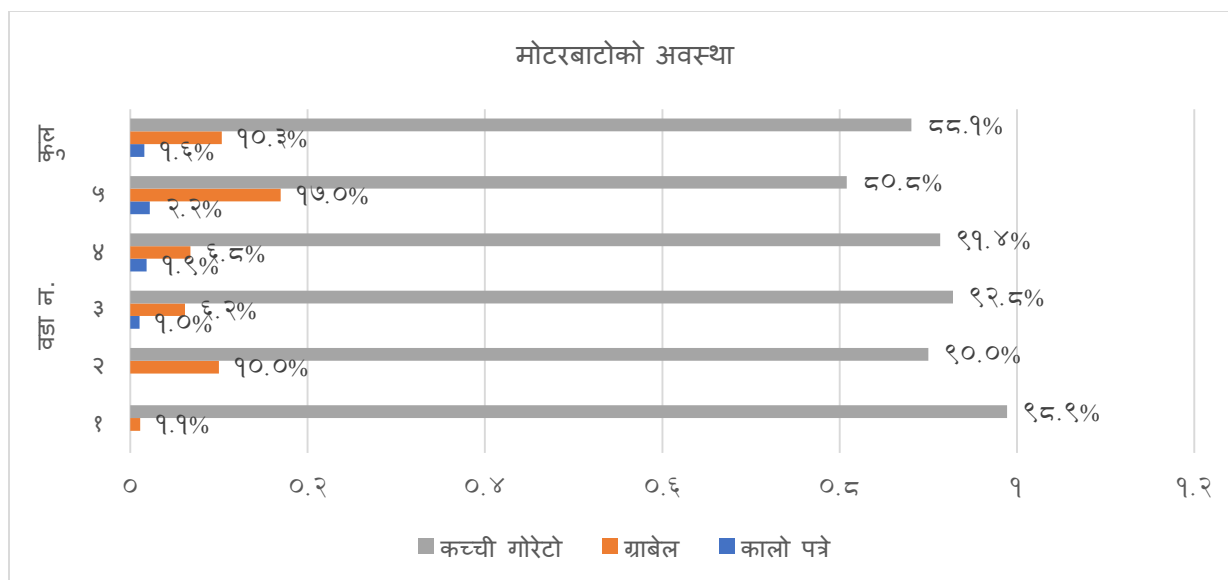
वडा नं. १ मा ६७.५% घरधुरीहरूमा पुग्ने मोटरबाटोको व्यवस्था छ भने ३२.५% घरधुरीहरूमा यस्तो व्यवस्था छैन। वडा नं. २ मा ९१.५% घरधुरीहरूमा यस्तो व्यवस्था छ भने बाकी ८.५% घरमा पुगेको छैन। वडा नं. ३ मा २४.१% घरधुरीहरूमा पुग्ने मोटरबाटोको व्यवस्था छ भने ७५.९% घरधुरीहरूमा यस्तो व्यवस्था छैन।

वडा नं. ४ मा ५४.२% घरधुरीहरूमा पुग्ने मोटरबाटोको व्यवस्था छ भने ४५.८% घरधुरीहरूमा यस्तो व्यवस्था छैन। वडा नं. ५ मा ७५.९% घरधुरीहरूमा पुग्ने मोटरबाटोको व्यवस्था छ भने २४.१% घरधुरीहरूमा यस्तो व्यवस्था छैन।

कुलमा, ५४.२% घरधुरीहरूमा पुग्ने मोटरबाटोको व्यवस्था छ भने ४५.८% घरधुरीहरूमा यस्तो व्यवस्था छैन। यसले देखाउँछ कि वडा नं. २ को धेरै घरधुरीहरूमा पुग्ने मोटरबाटोको व्यवस्था गरिएको छ भने वडा नं. ३ मा यस्तो व्यवस्था अधिकांश छैन।

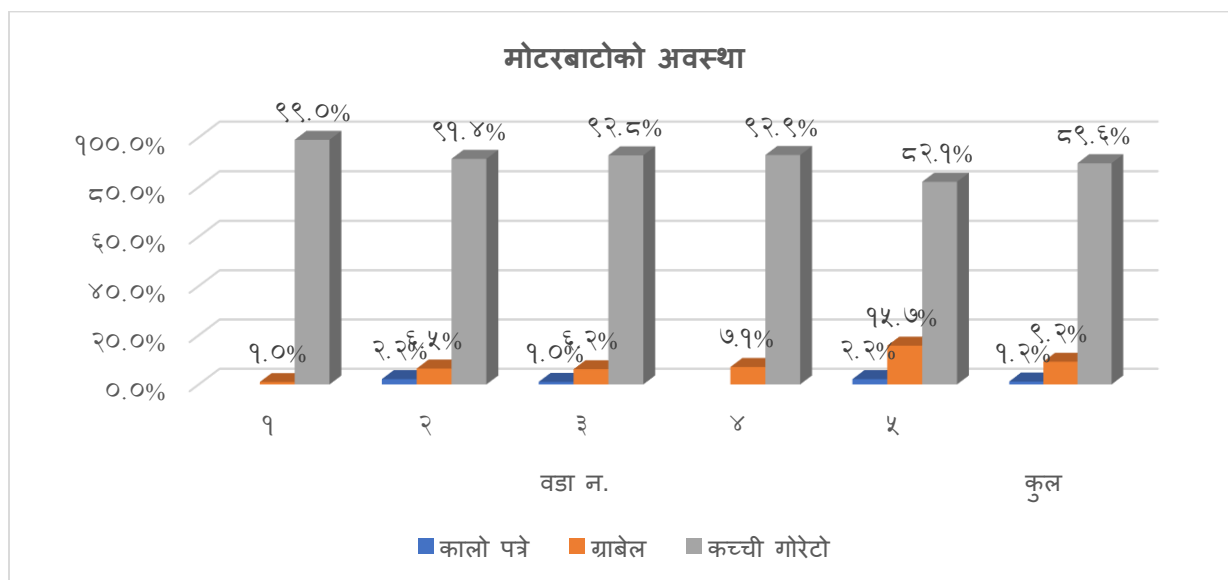
३.८.८ मोटरबाटोको अवस्था

यस तालिकाले विभिन्न वडामा मोटरबाटोको अवस्था कस्तो छ भनेर विवरण दिन्छ। कुल पाँच वडाहरूको डेटा समावेश गरिएको छ।

चित्र ३. ९: मोटरबाटोको अवस्था

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

चित्र ३. १०: मोटरबाटोको अवस्था

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

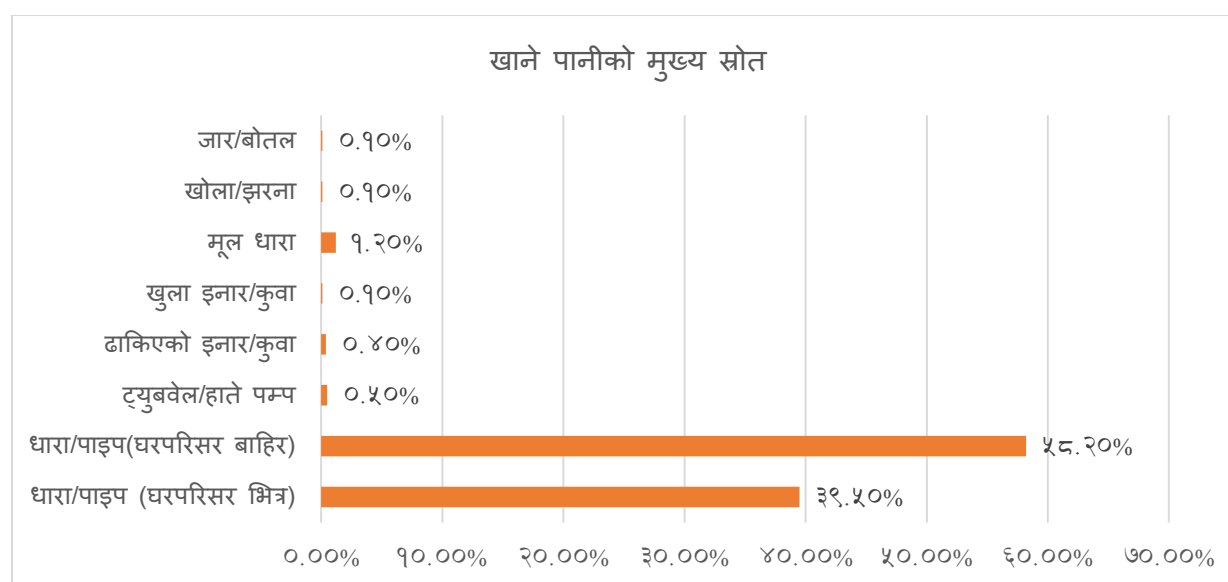
वडा नं. १ मा कालो पत्रे कोटि कुनै पनि मोटरबाटो नभएको छ। वडा नं. २ मा २.२% घरधुरीहरूमा मोटरबाटोको अवस्था कालो पत्रे मा छ भने ९१.४% घरधुरीहरूमा कच्ची गोरेटो बाटो छ । वडा नं. ३ मा १.०% घरधुरीहरूमा मोटरबाटोको अवस्था कालो पत्रे मा छ भने ९२.८% घरधुरीहरूमा यस्तो अवस्था छैन।

वडा नं. ४ मा ७.१% घरधुरीहरूमा बाटोको अवस्था ग्राबेल छ भने ९२.९% घरधुरीहरू सम्म पुग्न कच्ची गोरेटो बाटो छ । वडा नं. ५ मा १.२% घरधुरीहरूमा मोटरबाटोको अवस्था कालो पत्रे मा छ भने ९७.८% घरधुरीहरूमा ग्राबेल र कच्ची गोरेटो छ।

कुलमा, १.२% घरधुरीहरूसम्म पुग्न मोटरबाटोको अवस्था कालो पत्रे मा छ, बाकी ९.२% मा ग्राबेल र ८९.६% घरधुरीहरूसम्म पुग्न कच्ची गोरेटो बाटो छ ।

३.९ सामाजिक सुविधा/साधन

३.९.१ खाने पानीको स्रोत अनुसार परिवार संख्या

चित्र ३. ११: खाने पानीको मुख्य स्रोत

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

खानेपानीको वितरण प्रणाली तथा स्रोतको आधारमा पाईटबाट वितरण गरिने विधि अरुभन्दा सुरक्षित मानिन्छ । यस आमाछोदिङमो गाउँपालिकाका कुल घरधुरीमध्ये ५८.२० प्रतिशत घरधुरीहरूले खानेपानी पाइप धाराको मध्यमले वितरण गरेको पानी प्रयोग गर्ने गर्दछ जुन धारा उनीहरूको घर परिसर बाहिर रहेको छ । त्यसैगरी ३९.५० प्रतिशत घरधुरीको घर परिसर भित्रै खानेपानीको धारा रहेको छ । १.२० प्रतिशत घरले मूलको पानी खाने गरेका छन् भने बाकिले कुवा, झरना, खोलाको खाने गरेको पाइन्छ ।

यस तालिकाले विभिन्न वडाहरूमा खानेपानीको मुख्य स्रोतको विवरण दिन्छ। कुल घरधुरीहरूको तथ्यांक समावेश गरिएको छ।

तालिका ३. ३८: खाने पानीको मुख्य स्रोत

वडा	खानेपानीको मुख्य स्रोत							
	धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल/हाते पम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	खुला इनार/कुवा	मूल धारा	खोला/झरना	जार/बोतल
पालिका भरि	३९.५%	५८.२%	०.५%	०.४%	०.१%	१.२%	०.१%	०.१%
१	५.८%	९२.२%		०.६%	०.६%			०.६%
२	१७.९%	७८.६%	२.१%	०.७%			०.७%	
३	२.७%	९७.३%						
४	९२.४%	५.४%	०.४%	१.१%		०.७%		
५	६४.०%	३१.२%	०.६%			४.२%		

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यस तालिकामा विभिन्न वडाहरूमा खानेपानीको मुख्य स्रोतको वितरण देखाइएको छ। समग्र पालिका भरि, धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) ३९.५%, धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ५८.२%, ट्युबवेल/हाते पम्प ०.५%, ढाकिएको इनार/कुवा ०.४%, खुला इनार/कुवा ०.१%, मूल धारा १.२%, खोला/झरना ०.१%, र जार/बोतल ०.१% रहेको छ।

वडा नम्बर १ मा धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ९२.२% प्रमुख स्रोत हो, जबकि धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) ५.८%, ट्युबवेल/हाते पम्प ०.६%, र खुला इनार/कुवा ०.६% रहेको छ। वडा नम्बर २ मा, धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ७८.६% प्रमुख स्रोत हो, भने धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) १७.९%, ट्युबवेल/हाते पम्प २.१%, ढाकिएको इनार/कुवा ०.७%, र खोला/झरना ०.७% रहेको छ।

वडा नम्बर ३ मा, धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ९७.३% प्रमुख स्रोत हो, जबकि धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) २.७% रहेको छ। वडा नम्बर ४ मा, धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) ९२.४% प्रमुख स्रोत हो, जबकि धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ५.४%, ट्युबवेल/हाते पम्प ०.४%, ढाकिएको इनार/कुवा १.१%, र मूल धारा ०.७% रहेको छ।

वडा नम्बर ५ मा, धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) ६४.०% प्रमुख स्रोत हो, जबकि धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ३१.२%, ट्युबवेल/हाते पम्प ०.६%, र मूल धारा ४.२% रहेको छ।

यस तालिकामा समावेश सबै वडाहरूमा खानेपानीको मुख्य स्रोतको वितरण फरक-फरक रहेको छ, जसले विभिन्न वडाहरूको पानीको स्रोतमा निर्भरता र उपलब्धता देखाउँछ।

३.९.२ पिउने पानी नियमित रूपमा शुद्धीकरण गर्ने अभ्यास

यो तालिकाले विभिन्न वडाहरूमा पिउने पानी शुद्धीकरण गर्ने वा नगर्ने घरधुरीहरूको विवरण दिन्छ। कुल पाँच वडाहरूको डेटा समावेश गरिएको छ।

तालिका ३. ३९: पिउने पानी नियमित रूपमा शुद्धीकरण गर्ने अभ्यास

	वडा नं.					कुल
	१	२	३	४	५	
गर्छु	५७.१%	६५.२%	५२.६%	४.९%	४९.४%	४३.७%
गर्दैन	४२.९%	३४.८%	४७.४%	९५.१%	५०.६%	५६.३%
कुल	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

वडा नं. १ मा ५७.१% घरधुरीहरूले पिउने पानी शुद्धीकरण गर्छन् भने ४२.९% घरधुरीहरूले गर्दैनन्। वडा नं. २ मा ६५.२% घरधुरीहरूले पानी शुद्धीकरण गर्छन् भने ३४.८% घरधुरीहरूले गर्दैनन्। वडा नं. ३ मा ५२.६% घरधुरीहरूले पानी शुद्धीकरण गर्छन् भने ४७.४% घरधुरीहरूले गर्दैनन्। वडा नं. ४ मा मात्र ४.९% घरधुरीहरूले पानी शुद्धीकरण गर्छन् भने ९५.१% घरधुरीहरूले गर्दैनन्। वडा नं. ५ मा ४९.४% घरधुरीहरूले पानी शुद्धीकरण गर्छन् भने ५०.६% घरधुरीहरूले गर्दैनन्।

कुलमा, पानी शुद्धीकरण गर्ने र नगर्ने घरधुरीहरूको प्रतिशत प्रत्येक वडामा १००% छ। यो तालिकाले देखाउँछ कि वडाहरूमा पानी शुद्धीकरण गर्ने घरधुरीहरूको प्रतिशत फरक फरक छ, जहाँ वडा नं. २ मा सबैभन्दा बढी घरधुरीहरूले शुद्धीकरण गर्छन् र वडा नं. ४ मा सबैभन्दा कम घरधुरीहरूले शुद्धीकरण गर्छन्।

३.९.३ पिउने पानी शुद्धीकरण गर्ने बिधि

यो तालिकाले विभिन्न वडामा पिउने पानी शुद्धीकरण गर्ने विभिन्न विधिहरूको प्रयोगको विवरण दिन्छ। तालिकामा पाँच वडाहरूको डेटा समावेश गरिएको छ।

तालिका ३. ४०: पिउने पानी शुद्धीकरण गर्ने बिधि

शुद्धीकरण गर्ने बिधि	वडा नं.	कुल
----------------------	---------	-----

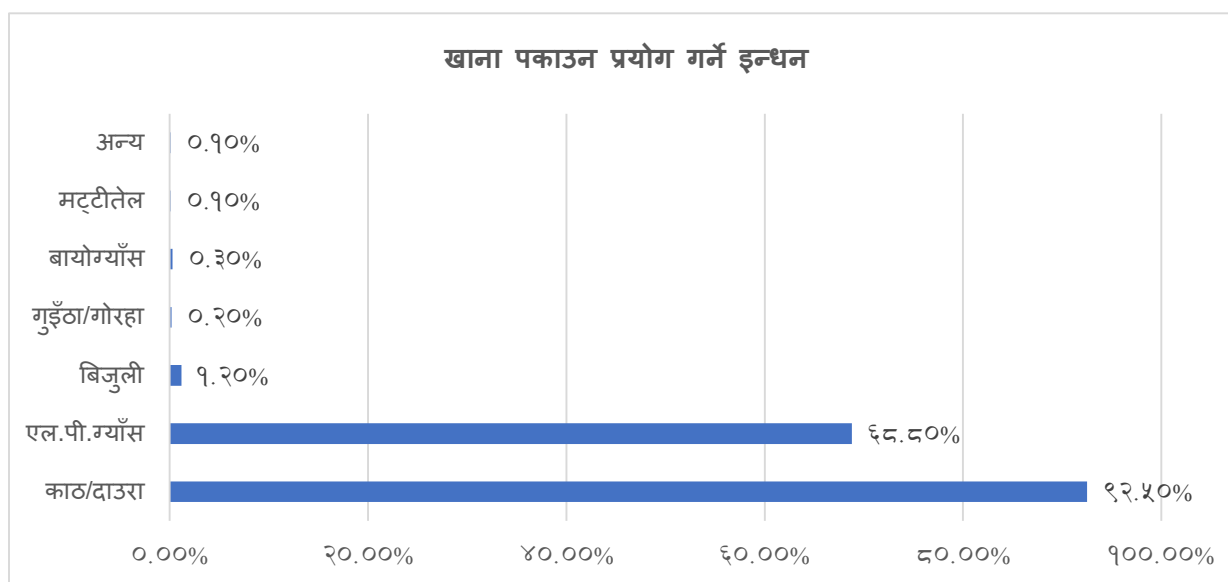
	१	२	३	४	५	
उमाल्ने	९२.१%	९५.६%	७६.५%	५८.८%	९४.५%	८६.६%
क्लोरीन हाल्ने	१.१%	१५.६%	५.२%	०.०%	४.८%	५.९%
फिल्टरको प्रयोग गर्ने	९.०%	२०.०%	१७.८%	२३.५%	१३.९%	१५.९%
सोडिस विधि	२.२%	०.०%	०.०%	५.९%	३.६%	१.६%
पानी थिग्रीन दिने	१.१%	०.०%	९७.२%	५.९%	०.०%	३६.४%
कपडाले छान्ने	१.१%	१३.३%	०.०%	१७.६%	७५.८%	२४.६%
अन्य	०.०%	०.०%	०.०%	५.९%	१.८%	०.७%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकाले विभिन्न वडामा पानी शुद्धीकरणका बिधिहरूको प्रयोगको प्रतिशत देखाउँछ। उमाल्ने विधि सबैभन्दा धेरै प्रयोग भएको पाइन्छ, जसमा वडा १ मा ९२.१%, वडा २ मा ९५.६%, वडा ३ मा ७६.५%, वडा ४ मा ५८.८% र वडा ५ मा ९४.५% छ। क्लोरिन हाल्ने विधि न्यूनतम प्रयोग भएको छ, जहाँ वडा १ मा १.१%, वडा २ मा १५.६%, वडा ३ मा ५.२%, वडा ४ मा ०.०%, र वडा ५ मा ४.८% छ। फिल्टरको प्रयोग गर्ने विधिमा वडा १ मा ९.०%, वडा २ मा २०.०%, वडा ३ मा १७.८%, वडा ४ मा २३.५%, र वडा ५ मा १३.९% छ। सोडिस विधि वडा १ मा २.२%, वडा ४ मा ५.९%, र वडा ५ मा ३.६% छ। पानी थिग्रीन दिने विधि वडा १ मा १.१%, वडा ३ मा ९७.२%, र वडा ४ मा ५.९% छ। कपडाले छान्ने विधि वडा १ मा १.१%, वडा २ मा १३.३%, वडा ४ मा १७.६%, र वडा ५ मा ७५.८% छ। अन्य विधिहरू न्यून मात्र प्रयोग भएको छ, जसमा वडा ४ मा ५.९% र वडा ५ मा १.८% मात्र छ।

३.९.४ खाना पकाउन प्रयोग गर्ने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

यो चित्र ३.१२ मा प्रस्तुत तथ्यांकले खाना पकाउन विभिन्न ऊर्जा स्रोतहरूको प्रयोग भएको देखाउँछ, जसमा दाउरा/काठ र एल.पी.ग्याँसको प्रयोग धेरै मात्रामा रहेको छ, भने बिजुली, केरोसिन, र बायोग्याँस जस्ता अन्य स्रोतहरू न्यून रूपमा प्रयोग भएका छन् ।

चित्र ३. १२: खाना पकाउन प्रयोग गर्ने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

तथ्यांकले देखाए अनुसार ९२.५०% घरधुरीले काठ दाउरा प्रयोग गरेका छन् भने त्यो संगै ६६.६०% ले एलपी ग्याँसको पनि प्रयोग गरेका छन् । अन्य इन्धनको प्रयोग न्यून रहेको छ ।

यो तालिकाले विभिन्न वडाहरूमा खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धनको प्रकारको विवरण दिन्छ। कुल घरधुरीहरूको तथ्यांक समावेश गरिएको छ।

तालिका ३. ४१: खाना पकाउन प्रयोग गर्ने इन्धनको प्रकार

वडा	खाना पकाउन प्रयोग गर्ने इन्धनको प्रकार						
	काठ/दाउरा	एल.पी.ग्याँस	बिजुली	गुइँठा/गोरहा	बायोग्याँस	मट्टीतेल	अन्य
१	९०.३%	७६.०%	१.३%	०.०%	०.०%	०.०%	०.०%
२	८७.८%	६६.४%	३.१%	०.०%	०.०%	०.०%	०.०%
३	९९.८%	३०.०%	०.०%	०.०%	.२%	०.०%	०.०%
४	९८.५%	८८.१%	.४%	.४%	.७%	.४%	.४%
५	८६.०%	८३.४%	१.३%	.६%	.३%	०.०%	०.०%
कुल	९२.५%	६६.६%	१.२%	०.२%	०.३%	०.१%	०.१%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यस तालिकामा विभिन्न वडाहरूमा खाना पकाउन प्रयोग हुने इन्धनको प्रकारको विवरण दिइएको छ। समग्रमा, सबैभन्दा बढी प्रयोग हुने इन्धन काठ/दाउरा हो, जसको प्रयोग ९२.५% छ। एल.पी.

ग्याँसको प्रयोग ६८.८% रहेको छ। बिजुलीको प्रयोग १.२% छ। गुइँठा/गोरहा, बायोग्याँस, मट्टीतेल, र अन्य इन्धनहरूको प्रयोग कम छ, क्रमशः ०.२%, ०.३%, ०.१%, र ०.१% छ।

वडा १ मा, काठ/दाउरा ९०.३% र एल.पी. ग्याँस ७६.०% प्रयोग हुन्छ। वडा २ मा, काठ/दाउरा ८७.८% र एल.पी. ग्याँस ६६.४% प्रयोग हुन्छ। वडा ३ मा, काठ/दाउरा ९९.८% र एल.पी. ग्याँस ३०.०% प्रयोग हुन्छ। वडा ४ मा, काठ/दाउरा ९८.५% र एल.पी. ग्याँस ८८.१% प्रयोग हुन्छ। वडा ५ मा, काठ/दाउरा ८६.०% र एल.पी. ग्याँस ८३.४% प्रयोग हुन्छ।

अन्य इन्धनहरूको प्रयोग कम प्रतिशतमा देखिन्छ, जसमा वडा ४ मा गुइँठा/गोरहा, बायोग्याँस, मट्टीतेल र अन्य इन्धनहरूको प्रयोग क्रमशः ०.४%, ०.७%, ०.४%, र ०.४% छ। वडा ५ मा गुइँठा/गोरहा ०.६% र बायोग्याँस ०.३% छ।

यस तालिकाले देखाउँछ कि अधिकांश वडाहरूमा खाना पकाउन मुख्य रूपमा काठ/दाउरा र एल.पी. ग्याँस प्रयोग गरिन्छ, जबकि अन्य इन्धनहरूको प्रयोग नगण्य छ।

३.९.५ घरमा विजुलीको सुविधा

यस तालिकाले विभिन्न वडाहरूमा घरमा विजुलीको सुविधा उपलब्धता सम्बन्धी विवरण दिन्छ। कुल पाँच वडाहरूको तथ्यांक समावेश गरिएको छ।

तालिका ३. 42: घरमा विजुलीको सुविधा

घरमा विजुलीको सुविधा	वडा नं.					कुल
	१	२	३	४	५	
छ	१००.०%	९०.०%	९८.०%	९९.४%	९९.६%	९८.९%
छैन		१०.०%	२.०%	०.६%	०.४%	१.१%
कुल	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

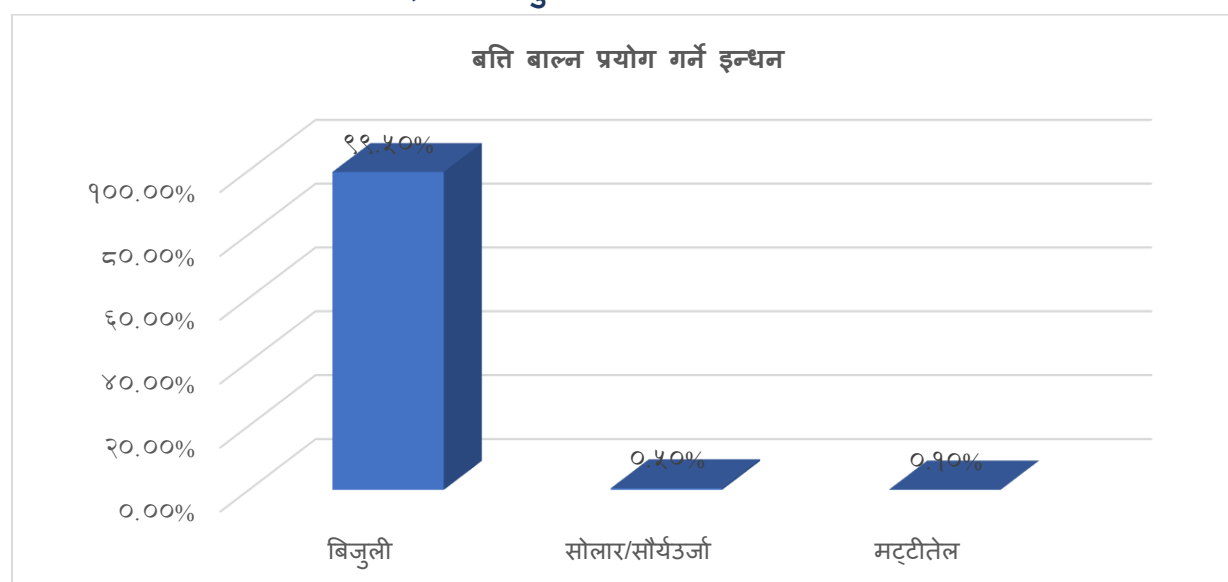
वडा नं. १ मा सबै १००.०% घरधुरीहरूले विजुलीको सुविधा पाएका छन्। वडा नं. २ मा ९०.०% घरधुरीहरूले विजुलीको सुविधा पाएका छन् भने १०.०% घरधुरीहरूले विजुलीको सुविधा पाएका छैनन्। वडा नं. ३ मा ९८.०% घरधुरीहरूले विजुलीको सुविधा पाएका छन् भने २.०% घरधुरीहरूले विजुलीको सुविधा पाएका छैनन्। वडा नं. ४ मा ९९.४% घरधुरीहरूले विजुलीको सुविधा पाएका छन् भने ०.६% घरधुरीहरूले विजुलीको सुविधा पाएका छैनन्। वडा नं. ५ मा ९९.६% घरधुरीहरूले विजुलीको सुविधा पाएका छन् भने ०.४% घरधुरीहरूले विजुलीको सुविधा पाएका छैनन्।

कुलमा हेर्दा, ९८.९% घरधुरीहरूले विजुलीको सुविधा पाएका छन् भने १.१% घरधुरीहरूले विजुलीको सुविधा पाएका छैनन्। प्रत्येक वडामा घरधुरीहरूको विजुली सुविधा प्राप्तिको प्रतिशत समग्रमा १००% छ।

३.९.६ यदि पाउँनु भएको छ भने कति वर्ष भयो ?

घरधुरी सर्वेक्षण अनुसार बिगत ३० वर्ष देखि त्यस गाउँपालिकाका जनताले बिजुली बत्तीको सुबिधा उपभोग गरि रहेको बताएका थिए ।

३.९.७ बत्ति बाल्न प्रयोग गर्ने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

चित्र ३. 13: बत्ति बाल्न प्रयोग गर्ने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो चित्र ३.१३ मा देखाएको तथ्यांक अनुसार मानिसले बत्ति बाल्नकोलागि विभिन्न ऊर्जा स्रोतहरूको प्रयोग गरेको देखिन्छ, जसमा बिजुलीको प्रयोग धेरै (९९.४०%) घरमा रहेको छ भने सोलार/सौर्यउर्जाको प्रयोग ०.४०% घरमा छ । मट्टीतेलको प्रयोग पनि न्यून मात्रामा भएको छ ।

यस तालिकाले विभिन्न वडामा बत्ति बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको विवरण दिन्छ। कुल घरधुरीहरूको तथ्यांक समावेश गरिएको छ।

तालिका ३. 43: वडा अनुसार बत्ति बाल्न प्रयोग गर्ने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

	वडा नं.					कुल
	१	२	३	४	५	

बिजुली	९९.३%	१००.०%	९८.५%	१००.०%	१००.०%	९९.५%
सोलार			१.५%			०.५%
मट्टीतेल	०.७%					०.१%
कुल	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकामा विभिन्न वडाहरूमा प्रयोग हुने ऊर्जा स्रोतहरूको प्रतिशत विवरण दिइएको छ। यहाँ वडा नम्बर १ देखि वडा नम्बर ५ सम्मको जानकारी छ। बिजुली ऊर्जा प्रयोगको प्रतिशत वडा नम्बर १ मा ९९.३%, वडा नम्बर २ मा १००.०%, वडा नम्बर ३ मा ९८.५%, वडा नम्बर ४ मा १००.०%, र वडा नम्बर ५ मा १००.०% छ। सोलार ऊर्जा वडा नम्बर ३ मा १.५% र वडा नम्बर ५ मा ०.५% प्रयोग भएको छ। मट्टीतेल वडा नम्बर १ मा ०.७% र वडा नम्बर ५ मा ०.१% प्रयोग भएको छ। कुल मिलाएर, सबै वडाहरूमा ऊर्जा स्रोतहरूको प्रयोग १००.०% रहेको छ।

३.९.८ बिजुलीको प्रयोग

यस तालिकामा विभिन्न वडामा बिजुलीको प्रयोग विभिन्न उपकरणहरूमा कसरी गरिएको छ भन्ने विवरण दिइएको छ। कुल पाँच वडाहरूको तथ्यांक समावेश गरिएको छ।

तालिका ३. ४४: बिजुलीको प्रयोग

उपकरण	वडा न.					कुल
	१	२	३	४	५	
रेडियो र टेपरेकर्डर	११.९०%	१२.८०%	०.५०%	३.८०%	३.१०%	४.५८%
टेलिभिजन	३१.१०%	२१.८०%	६.३०%	१८.३०%	३१.२०%	१९.९२%
इन्डक्सन चुल्हो	०.००%	०.८०%	०.००%	०.८०%	०.००%	०.२४%
रेफ्रिजेरेटर	४.००%	२.३०%	५.३०%	०.८०%	१२.५०%	५.७०%
पानी तताउने रड	७.९०%	१०.५०%	३५.००%	६.५०%	४.१०%	१५.१८%
पानी तान्ने पम्प	०.००%	०.८०%	०.००%	०.८०%	०.३०%	०.३२%
इस्त्री (आइरन)	२.६०%	४.५०%	१.८०%	१.५०%	३.४०%	२.५७%
कम्प्युटर/ल्यापटप	१०.६०%	६.००%	३.९०%	५.००%	७.८०%	६.१८%
मोबाइल चार्ज	९३.४०%	९५.५०%	१००.००%	९७.७०%	९८.१०%	९७.८३%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

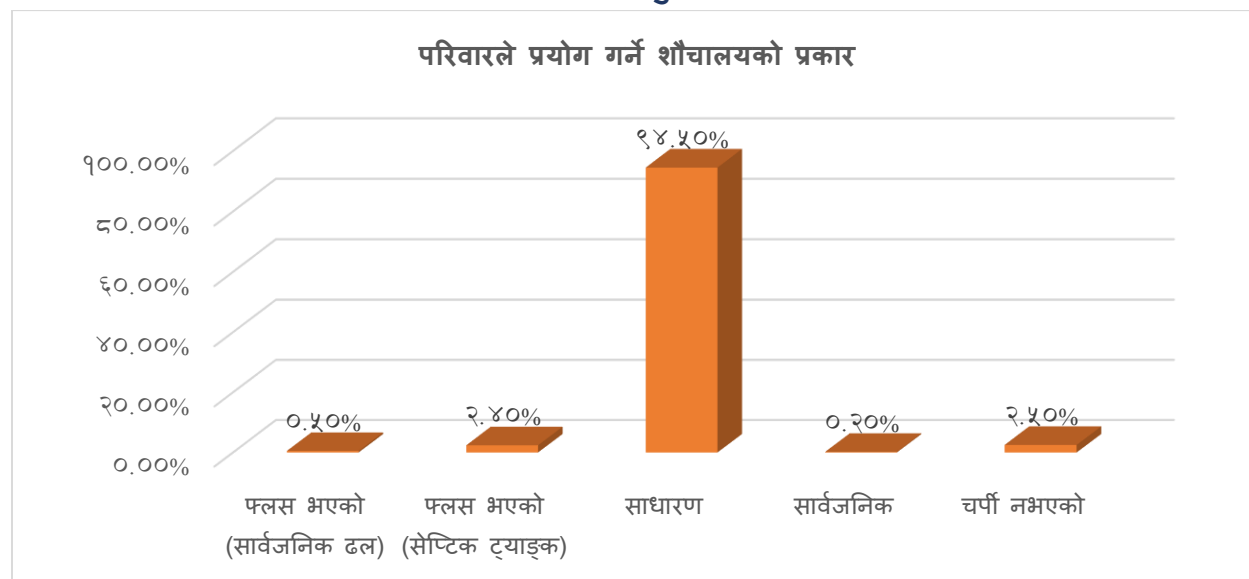
रेडियो र टेपरेकर्डर प्रयोग वडा नम्बर १ मा ११.९०%, वडा नम्बर २ मा १२.८०%, वडा नम्बर ३ मा ०.५०%, वडा नम्बर ४ मा ३.८०% र वडा नम्बर ५ मा ३.१०% रहेको छ। टेलिभिजन प्रयोग वडा नम्बर १ मा ३१.१०%, वडा नम्बर २ मा २१.८०%, वडा नम्बर ३ मा ६.३०%, वडा नम्बर ४ मा १८.३०% र वडा नम्बर ५ मा ३१.२०% रहेको छ। इन्डक्सन चुल्हो प्रयोग वडा नम्बर २ र वडा नम्बर ४ मा समान ०.८०% रहेको छ भने अन्य वडाहरूमा प्रयोग शून्य रहेको छ। रेफ्रिजेरेटर प्रयोग

वडा नम्बर १ मा ४.००%, वडा नम्बर २ मा २.३०%, वडा नम्बर ३ मा ५.३०%, वडा नम्बर ४ मा ०.८०% र वडा नम्बर ५ मा १२.५०% रहेको छ। पानी तताउने रड प्रयोग वडा नम्बर १ मा ७.९०%, वडा नम्बर २ मा १०.५०%, वडा नम्बर ३ मा ३५.००%, वडा नम्बर ४ मा ६.५०% र वडा नम्बर ५ मा ४.१०% रहेको छ।

पानी तान्ने पम्प वडा नम्बर २ र वडा नम्बर ४ मा समान ०.८०% रहेको छ भने अन्य वडाहरूमा प्रयोग शून्य रहेको छ। इस्त्री (आइरन) प्रयोग वडा नम्बर १ मा २.६०%, वडा नम्बर २ मा ४.५०%, वडा नम्बर ३ मा १.८०%, वडा नम्बर ४ मा १.५०% र वडा नम्बर ५ मा ३.४०% रहेको छ। कम्प्युटर/ल्यापटप प्रयोग वडा नम्बर १ मा १०.६०%, वडा नम्बर २ मा ६.००%, वडा नम्बर ३ मा ३.९०%, वडा नम्बर ४ मा ५.००% र वडा नम्बर ५ मा ७.८०% रहेको छ। मोबाइल चार्ज वडा नम्बर १ मा ९३.४०%, वडा नम्बर २ मा ९५.५०%, वडा नम्बर ३ मा १००.००%, वडा नम्बर ४ मा ९७.७०% र वडा नम्बर ५ मा ९८.१०% रहेको छ।

कुल मिलाएर, तालिकामा विभिन्न वडाहरूमा विभिन्न उपकरणहरूको प्रयोग प्रतिशतको औसत देखाइएको छ।

३.९.९ परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

चित्र ३. १४: परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०८१

यो चित्र ३.१४ मा प्रस्तुत तथ्यांक अनुसार साधारण शौचालयको प्रयोग सबैभन्दा धेरै (९४.५०%) रहेको छ । सेप्टिक ट्याङ्क सहितको फलस भएको शौचालयको प्रतिशत २.४० छ, जबकि सार्वजनिक टोइलेटको प्रयोग केहि कम (मात्र ०.२०%) छ। २.५० प्रतिशत परिवारको अझै पनि चर्पी छैन।

तालिका ३. ४५: शौचालयको प्रकार

वडा	शौचालयको प्रकार				चर्पी नभएको
	फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक)	साधारण	सार्वजनिक	
१	१.३%	३.८%	९४.२%		०.६%
२		६.२%	९३.८%		
३	०.५%	०.७%	९०.७%	०.५%	७.६%
४	०.४%	१.५%	९८.२%		
५	०.३%	३.०%	९६.७%		
कुल	०.५%	२.४%	९४.५%	०.२%	२.५%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यो तालिकामा एक आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकाको विभिन्न वडामा शौचालयको प्रकारको वितरण देखाइएको छ। वडा नम्बर १ मा १.३% घरधुरीमा चर्पी छैन, ३.८% मा फलस भएको शौचालय (सार्वजनिक ढल) छ, ९४.२% मा फलस भएको शौचालय (सेप्टिक ट्याङ्क) छ, र ०.६% मा सार्वजनिक शौचालय प्रयोग गरिन्छ।

वडा नम्बर २ मा कुनै पनि घरधुरीमा चर्पी छैन, ६.२% मा फलस भएको शौचालय (सार्वजनिक ढल) छ, र ९३.८% मा फलस भएको शौचालय (सेप्टिक ट्याङ्क) छ। वडा नम्बर ३ मा ०.५% घरधुरीमा चर्पी छैन, ०.७% मा फलस भएको शौचालय (सार्वजनिक ढल) छ, ९०.७% मा फलस भएको शौचालय (सेप्टिक ट्याङ्क) छ, ०.५% मा साधारण शौचालय छ, र ७.६% मा सार्वजनिक शौचालय प्रयोग गरिन्छ।

वडा नम्बर ४ मा ०.४% घरधुरीमा चर्पी छैन, १.५% मा फलस भएको शौचालय (सार्वजनिक ढल) छ, र ९८.२% मा फलस भएको शौचालय (सेप्टिक ट्याङ्क) छ। वडा नम्बर ५ मा ०.३% घरधुरीमा चर्पी छैन, ३.०% मा फलस भएको शौचालय (सार्वजनिक ढल) छ, र ९६.७% मा फलस भएको शौचालय (सेप्टिक ट्याङ्क) छ।

कुल मिलाएर, ०.५% घरधुरीमा चर्पी छैन, २.४% मा फलस भएको शौचालय (सार्वजनिक ढल) छ, ९४.५% मा फलस भएको शौचालय (सेप्टिक ट्याङ्क) छ, ०.२% मा साधारण शौचालय छ, र २.५% मा सार्वजनिक शौचालय प्रयोग गरिन्छ।

३.९.१० शौचालयको सरसफाइ

यो तालिकामा वडाहरूको अनुसार शौचालयको सरसफाइको विभिन्न तरिकाहरूको प्रतिशत देखाइएको छ।

तालिका ३. ४६: शौचालयको सरसफाइ

	वडा न.					कुल
	१	२	३	४	५	
दैनिक	२५.२%	५३.४%	५.०%	६४.६%	६५.२%	४०.९%
एक दिन बिराएर	१.३%	१.५%	१४.६%	१९.७%	६.८%	१०.७%
हप्तामा एक दिन	२१.९%	१४.३%	१९.६%	६.२%	०.६%	११.५%
१५ दिनमा एक दिन	०.६%		०.३%			०.२%
आवश्यकता अनुसार	५१.०%	३०.८%	६०.६%	९.५%	२७.४%	३६.७%
कुल	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%	१००.०%

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०८१

वडा नम्बर १ मा दैनिक २५.२% मान्यतासँग सरसफाइ गरिन्छ, वडा नम्बर २ मा ५३.४%, वडा नम्बर ३ मा ५.०%, वडा नम्बर ४ मा ६४.६%, र वडा नम्बर ५ मा ६५.२%। एक दिन बिराएर सरसफाइ गर्ने वडाहरूमा वडा नम्बर १ मा १.३%, वडा नम्बर २ मा १.५%, वडा नम्बर ३ मा १४.६%, वडा नम्बर ४ मा १९.७%, र वडा नम्बर ५ मा ६.८% रहेको छ। हप्तामा एक दिन सरसफाइ गर्ने वडाहरूमा वडा नम्बर १ मा २१.९%, वडा नम्बर २ मा १४.३%, वडा नम्बर ३ मा १९.६%, वडा नम्बर ४ मा ६.२%, र वडा नम्बर ५ मा ०.६%। १५ दिनमा एक दिन सरसफाइ गर्ने वडाहरूमा वडा नम्बर १ मा ०.६%, वडा नम्बर ३ मा ०.३%, र वडा नम्बर ५ मा ०.२% रहेको छ। आवश्यकता अनुसार सरसफाइ गर्ने वडाहरूमा वडा नम्बर १ मा ५१.०%, वडा नम्बर २ मा ३०.८%, वडा नम्बर ३ मा ६०.६%, वडा नम्बर ४ मा ९.५%, र वडा नम्बर ५ मा २७.४%।

कुल मिलाएर, सबै वडाहरूमा शौचालयको सरसफाइको विभिन्न तरिकाहरूको प्रयोग १००.०% मिलेको छ।

३.९.११ परिवारमा उपलब्ध साधन तथा सुविधा अनुसार परिवार संख्या

यस तालिकामा विभिन्न वडाहरूको परिवारहरूमा उपलब्ध सामानहरू र सुविधाहरूको प्रतिशत वर्णन गरिएको छ।

तालिका ३. ४७: परिवारमा उपलब्ध साधन तथा सुविधा अनुसार परिवार संख्या

घरमा उपलब्ध सामानहरू	वडा नं.					कुल
	१	२	३	४	५	
कुनै पनि सुविधा नभएको घरपरिवार	४.००%	०.७०%	०.००%	०.४०%	०.००%	०.६३%
कम्तिमा एउटा सुविधा भएको घरपरिवार	२.६०%	०.००%	०.००%	०.००%	०.००%	०.३२%
रेडियो सुविधा	७.९०%	४.४०%	०.३०%	१.१०%	१.८०%	२.२२%
टेलिभिजन	२५.२०%	१९.००%	१.१०%	९.००%	३०.३०%	१५.१५%
ल्याण्डलाइन टेलिफोन	१.३०%	२.९०%	०.००%	१.१०%	२.१०%	१.२७%
मोबाइल फोन (साधारण)	८०.८०%	७६.६०%	७१.४०%	९५.९०%	६७.६०%	७७.३२%
स्मार्ट मोबाइल फोन	३३.१०%	३२.८०%	८४.९०%	६४.९०%	६१.५०%	६२.७३%
कम्प्युटर/ल्यापटप	६.००%	५.१०%	२.४०%	०.७०%	७.००%	३.९७%
इन्टरनेट सुविधा	१३.९०%	१५.३०%	३.४०%	२.२०%	१७.४०%	९.३६%
कार/जीप/भ्यान	०.००%	०.००%	२.४०%	०.७०%	१.२०%	१.१९%
मोटरसाइकल/स्कुटर	७.३०%	६.६०%	२७.५०%	१२.३०%	२७.८०%	१९.६७%
साइकल	२.००%	२.२०%	०.८०%	०.४०%	०.६०%	०.९५%
विद्युतीय पंखा	१.३०%	०.७०%	०.३०%	०.००%	०.६०%	०.४८%
रेफ्रिजरेटर	१.३०%	०.७०%	२.१०%	०.४०%	११.६०%	३.९७%
वाशिङ्ग मशिन	०.००%	०.००%	१.६०%	०.४०%	१.२०%	०.८७%
एयर कन्डिसनर	०.००%	०.००%	०.३०%	०.००%	०.००%	०.०८%

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०८१

यस अनुसार, वडा नम्बर १ मा मोबाइल फोन (८०.८०%), स्मार्ट मोबाइल फोन (३३.१०%), टेलिभिजन (२५.२०%) र इन्टरनेट सुविधा (१३.९०%) उत्कृष्ट छन्। वडा नम्बर २ मा पनि मोबाइल फोन (७६.६०%), स्मार्ट मोबाइल फोन (३२.८०%), टेलिभिजन (१९.००%) र इन्टरनेट सुविधा (१५.३०%) प्रमुख छन्। वडा नम्बर ३ मा पनि मोबाइल फोन (७१.४०%), स्मार्ट मोबाइल फोन (८४.९०%), मोटरसाइकल/स्कुटर (२७.५०%) र टेलिभिजन (१.१०%) रहेको छ। वडा नम्बर ४ र ५ मा पनि मोबाइल फोन अत्यधिक प्रचलित छन्, जसमा स्मार्ट मोबाइल फोन, टेलिभिजन, इन्टरनेट सुविधा, र मोटरसाइकल/स्कुटर पनि बढी छ।

परिच्छेद चार

आर्थिक विकास

४.१ पर्यटकीयस्थलहरू

तालिका ४.१ मा विभिन्न वडाहरूमा रहेका पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण छ। वडा नम्बर १ मा ठुलो हाकुको चौरी थला र गोपू कुण्डमा जनै पूर्णिमामा मेला लाग्छ, लाई थानमा लामाको पाठपूजा हुन्छ, वालाउ (गुफा) छुर्तेन लामा ध्यान गर्ने ठाउँ हो, सोम्बो चो निर्माणाधीन छ, र पाडलीड गुम्बा पाडलीडमा अवस्थित छ। वडा नम्बर २ मा ग्रे भिलेजको कालीआमा कुवामा पूजा गर्दा इच्छा पूरा हुने मान्यता छ, घले दरबार ऐतिहासिक छ, पेना मानी दरबार साङ्ज्ये नेसोमा छ, जोड दरबार गोम्बो दुई राजाको स्मरण गराउँछ, र येब्रा कुवामा शक्तिशाली पानी छ। वडा नम्बर ३ मा गत्लाडको घले दरबार ऐतिहासिक छ, टासी छोदिङ छोलेङ गुम्बा धार्मिक स्थल हो, जर्स डाँडा भ्यु पोइन्ट घुम्न योग्य छ, स्नेक क्याफ सर्पगुफा हो, बल्याक भिलेज गुफाको लागि प्रसिद्ध छ, बुद्ध पार्क कालो गाउँमा सांस्कृतिक रुपमा प्रख्यात छ, र पार्वती कुण्ड धार्मिक तिर्थस्थल हो। वडा नम्बर ४ मा आमाछोदिङ्गमोको जिङ्जे, जोडगाड, र च्युल्भो दरबारहरू ऐतिहासिक महत्वका छन्, रिसाड गोम्बा र पाल गोम्बा बौद्ध धर्मको पूजा स्थल हुन्, छामगाड भ्युटावरबाट हिमालको दृश्यावलोकन गर्न सकिन्छ। वडा नम्बर ५ मा साङ्जेन हिमाल, चिलिमेको पप्लो कुण्ड, तातोपानी, टेडडचे (सिम्बु)को कुप्रा कुण्ड, र पाजुङको भर्चु गुफा छन्।

तालिका ४. १: पर्यटकीयस्थलहरू

वडा. न.	पर्यटकीय स्थानहरूको नाम	कुन स्थानमा	किन महत्वपूर्ण छ
१	चौरी थला	ठुलो हाकु	जनै पूर्णिमामा मेला
	गोपू कुण्ड	ठुलो हाकु	जनै पुर्निर्णमामा मेला
	लाई थान	ठुलो हाकु	लामाको पाठपूजा, औषी पूर्णिमाको दिन पुञ्ज गर्ने
	वालाउ (गुफा) छुर्तेन	ठुलो हाकु	लामा ध्यान गरेर बस्ने र मानिसहरूको घुम्न जाने ठाउँ
	सोम्बो चो	हाकु बेशी	हाल निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको
	पाडलीड गुम्बा	पाडलीड	
२	कालीआमा कुवा	ग्रे भिलेज	त्यहाँ गयर पूजा गर्दा आफ्नो इच्छा पूरा हुन्छ भन्ने मान्यता रहेको छ

वडा. न.	पर्यटकीय स्थानहरुको नाम	कुन स्थानमा	किन महत्वपूर्ण छ
	घले दरबार	ग्रे भिलेज	एतिहासिक दरबार अवलोकन गर्न पाइने
	पेना मानी दरबार	नेशिङ	साङज्ये नेसो
	जोङ दरबार गोम्बो	नेशिङ	दुङ राजाहरुको कुरा स्मरण
	येब्रा (yebra)	ग्रे भिलेज	कुवा छ त्यहाको पानी शक्तिसाली मानेर पहिला पहिला प्रयोग गरिन्थ्यो
३	घले (बुङजो) दरबार	गत्लाङ	ऐतिहासिक दरबार
	टासी छोदिङ छोलिङ गुम्बा	गत्लाङ	धार्मिकस्थल
	जर्स डाँडा भ्यु पोइन्ट	गत्लाङ	घुम्ने ठाउँ
	स्नेक क्याफ (सर्पगुफा)	गत्लाङ	घुम्ने ठाउँ
	बल्याक भिलेज (Black village)	गत्लाङ	गुफा
	बुद्ध पार्क (Buddha park)	गत्लाङ	कालो गाउँको रुपमा चिनिने र यो गाउँ सास्कृतिक रुपमा पनि प्रख्यात रहेको
	पार्वती कुण्ड	गत्लाङ	धार्मिक तिर्थस्थल हुनुका साथै जनै पूर्णिमाको दिन ठुलो मेला लाग्ने गर्छ
४	जिङजे दरबार	आमाछोदिङ्गमो ०४	एतिहासिक महत्व भएको ठाउँ साथै दरबार भएकोले
	जोङगाङ दरबार	आमाछोदिङ्गमो ०४	एतिहासिक दरबार भएकोले
	च्युल्भो दरबार	आमाछोदिङ्गमो ०४	शोयम्भुको आकृति भएकोले
	रिसाङ गोम्बा	आमाछोदिङ्गमो ०४	बुद्धको मुर्ति र बुद्धिष्टहरुले पूजा गर्ने गरेको
	पाल गोम्बा	आमाछोदिङ्गमो ०४	बुद्धकोमुर्ति राखिएको छ

वडा. न.	पर्यटकीय स्थानहरुको नाम	कुन स्थानमा	किन महत्वपूर्ण छ
	छामगाड भ्यूटावर	आमाछोदिङ्गमो ०४	यो भ्यूटावरबाट लाङटाङ हिमाल, धनेर हिमाल सडचेन हिमाल, पलतोपिक हिमालहरु देखिन्छ
	भरपुम जे	आमाछोदिङ्गमो ०४	
५	साङजेन हिमाल	साङजेन	प्राकृति श्रोत
	पप्लो कुण्ड	चिलिमे	
	तातोपानी	तातोपानी	
	कुप्रा कुण्ड	टेडडचे (सिम्बु)	
	भर्चु गुफा	पाजुङ	

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

४.२ गाउँपालिकामा रहेका पोखरी र तालहरू

तालिका ४. २: गाउँपालिकामा रहेका पोखरी र तालहरू

क्र. स	प्राकृतिक पोखरी र तालहरू	पोखरीमा रहेका ताल तलैया रहेको वडा न.
१	पार्वती कुण्ड	३
२	जागेश्वर कुण्ड	३
३	नोजे कुण्ड	३
४	गोप्पो कुण्ड	२

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

तालिका ४.२ अनुसार, गाउँपालिकामा रहेका प्रमुख प्राकृतिक पोखरी र तालहरूमा पार्वती कुण्ड, जागेश्वर कुण्ड, नोजे कुण्ड, र गोप्पो कुण्ड समावेश छन्। यी पोखरीहरू विभिन्न वडामा अवस्थित छन्; पार्वती कुण्ड, जागेश्वर कुण्ड, र नोजे कुण्ड वडा नम्बर ३ मा रहेका छन् भने गोप्पो कुण्ड वडा नम्बर २ मा अवस्थित छ। यी प्राकृतिक पोखरी र तालहरूले गाउँपालिकाको प्राकृतिक सुन्दरता बढाउनुका साथै सांस्कृतिक, धार्मिक र पर्यावरणीय महत्त्व पनि बोकेका छन्।

४.३ वित्तीय क्षेत्रहरूको (बैंक, सहकारी, लघु वित्त) विवरण

तालिका ४. ३: वित्तीय क्षेत्रहरूको (बैंक, सहकारी, लघु वित्त) विवरण

वडा. न.	वित्तीय क्षेत्रहरूको (बैंक, सहकारी, लघु वित्त) को नाम	स्थानको नाम
१	कुमारी बैंक (साखा रहित)	हाकु बेशी
	डीप्रोस (Deproce) लघु वित्त (बचत ऋण प्रवाह)	स्याप्नु बेशी
	ठुलो हाकु महिला सहकारी मासिक बैंक	ठुलो हाकु
	मेचीकाली मजदुर कृषि संस्था	ठुलो हाकु
२	लालीगुरास आमा समुह सहकारी	ग्रे गाउँ
	गाउँ युवा कल्ब सोसाइटी	नेसिर गाउँ
३	बेल मेन्दो सहकारी संस्था	गत्लाड
	साना किसान सहकारी संघ	गत्लाड
४	डिप्रोन्स लघुवित्त विकास बैंक लिमिटेड	आमाछोदीडमो गा पा ४ मा महिनामा एक पटक मिटिङ गर्न आउने र त्यसै समयमा पैसा पनि सङ्कलन गर्ने गरेको
५	कुमारी बैंक	चिलीमे
	डिप्रोस फाइनेन्स	चिलीमे

वडा. न.	वित्तीय क्षेत्रहरूको (बैंक, सहकारी, लघु वित्त) को नाम	स्थानको नाम
	ग्लोबल आईएमई फाइनेन्स	चिलीमे
	क्लिन भिलेज फाइनेन्स	चिलीमे

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

४.४ उद्योग तथा कल कारखाना

तालिका ४. ४: उद्योग तथा कल कारखाना

वडा. न.	उद्योग तथा कलकारखानाको नाम	कुन स्थानमा	सेवाहरू
१	केहि छैन		
२	दिलमाया वि क (फलाम आरन)	नेसिङ	फलामका सामान बनाएर बेच्ने र पुराना सामानको मर्मत गर्ने
	दवाछिरिङ कुखुरा फारम	ग्रे गाउँ	कुखुरा पाल्ने, बेच्ने
	कर्नेल कृषि तथा पशुपक्षी फर्म	ग्रे गाउँ	चौरी पालन, गाई पालन
	जोङ कृषि तथा पशुपालन फर्म	नेसिङ गाउँ	घिउ, चिज निर्माण तथा बेचबिखन
	कलि आफ कृषि तथा पशुपक्षी फर्म	ग्रे गाउँ	बाख्रा पालन
३	चिज फ्याक्ट्री (DDC)	गत्लाङ	किसानको दुध किन्ने र चिज, घिउ उत्पादन गर्ने
	चिज फ्याक्ट्री निजि	गत्लाङ	किसानको दुध किन्ने र चिज, घिउ उत्पादन गर्ने
४	वि. क. आरन उद्योग	आमाछोदीडमो - ०४	खुकुरी, कोदालो, बन्चरो, फालीहरु बनाउने
	कान्छा वि. क. आरन उद्योग	आमाछोदीडमो - ०४	खुकुरी, कोदालो, बन्चरो, फालीहरु बनाउने
	फुर्पू दिले गा... मिल	आमाछोदीडमो - ०४	धान, मकै, कोदो, आदी कुट्ने पिन्ने
	कान्छा मिल उद्योग	आमाछोदीडमो - ०४	धान, मकै, कोदो, तोरी कुट्ने पिन्ने
५	केहि छैन		

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

४.५ व्यापार व्यवसाय (बजार सर्वेक्षण)

तालिका ४. 5: व्यापार व्यवसाय (बजार सर्वेक्षण)

सी.न.	व्यापार व्यवसायको नाम	हाल चालु अबस्थामा रहेको संख्या					
		वडा न. १	वडा न. २	वडा न. ३	वडा न. ४	वडा न. ५	जम्मा
१.	किराना पसल	३ वटा	६ वटा	६ वटा	१ वटा	१८	
२.	कपडा पसल				१ वटा	२	
३.	पुस्तक पसल					२	
४.	औषधि पसल					१	
५.	भाडा पसल					१	
६.	सुन चादीको पसल						
७.	फलाम पसल (रड, सिमेन्ट,)					१	
८.	घडी, रेडियो, टिभी, मोबाइल मर्मत पसल				१ वटा	१	
९.	मोटरसाइकल, गाडी मर्मत पसल					२	
१०.	माछा, मासु पसल				१ वटा	७	
११.	तरकारी पसल	३ वटा	१			५	
१२.	चिया खाजा पसल		४	१ वटा	१	२	
१३.	होटेल			३	२	११	
१४.	कम्प्युटर बेच्ने वा सिकाउने ठाउँ						
१५.	फोटो स्टुडियो					२	
१६.	ब्युटीपार्लर						
१७.	केश काट्ने शैलुन					१	

१८.	होम स्टे	४ वटा	६	९			
-----	----------	-------	---	---	--	--	--

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

डीडीसी को कार्यालय

४.६ व्यापारिक केन्द्रको विवरण

तालिका ४. 6: व्यापारिक केन्द्रको विवरण

क्र.सं.	व्यापारिक केन्द्रको नाम	मुख्य व्यापारिक वस्तुहरु
१	थाम्बुचेत	खाद्य सामग्री, निर्माण सामग्री तथा घरेलु उत्पादनका वस्तुहरु
२	गतलाङ	आलु, सिमी, चिज

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

तालिका ४.६ मा दुई प्रमुख व्यापारिक केन्द्रहरुको विवरण छ। थाम्बुचेतमा खाद्य सामग्री, निर्माण सामग्री, तथा घरेलु उत्पादनका वस्तुहरुको मुख्य व्यापार हुन्छ, जसले उपभोग्य वस्तु र निर्माण सामग्री उपलब्ध गराउँछ। गतलाङमा आलु, सिमी, र चिज मुख्य व्यापारिक वस्तुहरु हुन्, जसले यस क्षेत्रको कृषि उत्पादनलाई बजारसम्म पुर्याउँछ। यी व्यापारिक केन्द्रहरुले स्थानीय अर्थतन्त्रमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउँछन् र स्थानिय उत्पादनलाई उपभोक्तासम्म पुर्याउँछन्।

परिच्छेद पाँच सामाजिक विकास

५.१ शैक्षिक संस्थाहरू

यो तालिका ५.१ मा स्कुलहरूको प्रकार र स्कुलको तह अनुसारको तथ्यांक प्रस्तुत गरेको छ। तालिकामा प्रत्येक स्कुलको प्रकार र तिनीहरूको संख्या दिइएको छ। यसमा आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकामा कुल स्कुलहरूको संख्या १३ रहेको छ, जसमा १२ सामुदायिक स्कुल, र १ निजी स्कुल रहेको छ।

तालिका ५. १: शैक्षिक संस्थाहरू

कुल स्कुल					सामुदायिक स्कुल					निजी स्कुल
कुल	१-५	१-८	१-१०	१-१२	कुल	१-५	१-८	१-१०	१-१२	१-१०
१३	६	३	३	१	१२	६	३	२	१	१

तालिका ५. २: विद्यालयको नामहरू

स.न.	नाम	विद्यालयको प्रकार	तह	वडा	स्थान	छात्र	छात्रा	जम्मा
१.	हाकु बेशी आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	ECD देखि ८	१	हकुबेन्सी	३१	५१	८२
२.	श्री हाकु मा.वि	सार्वजनिक	ECD देखि १०	१	हाकु	७२	७४	१४६
३.	ग्रे आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	ECD देखि ८	२	ग्रे	७१	७१	१४२
४.	गोसाइकुण्ड आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	ECDदेखि ५	२	सानो हाकु	२०	१७	३७
५.	पार्वतीकुण्ड प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	ECD देखि ५	२	नेसिङ	८	१०	१८
६.	नेपाल राष्ट्रिय मावि	सार्वजनिक	ECD देखि १०	३	गत्लाङ	६०	७८	१३८
७.	हिमालयन इंग्लिश स्कूल	निजी	ECD देखि १०	४	थम्बुचेत	८७	७२	१५९
८.	पार्वतीकुण्ड मावि	सार्वजनिक	ECD देखि १२	४	गोलजुङ	७१	७२	१४३
९.	ज्ञान ज्योति प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	ECD देखि ५	५	सिम्बु	८	८	१६
१०.	सरस्वती आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	ECD देखि ८	५	चिलिमे	२४	४२	६६
११.	तातोपानी आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	ECD देखि ५	५	तातोपानी	४७	३७	८४
१२.	पाजुङ आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	ECD देखि ५	५	पाजुङ	३०	२२	५२
१३.	गोगाङ प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	ECD देखि ५	५	गोगाङ	५	४	९
जम्मा						५३४	५५८	१०९२

स्रोत: IEMIS Reported School Level Data (Academic Year 2080)/ <https://cehrd.gov.np/infocenter/17>

+ पालिकाबाट प्राप्त तथ्यांक

५.१.१ विभिन्न स्तरहरूमा शैक्षिक सूचकहरू

यो तालिका विभिन्न शैक्षिक तहमा नामांकन दर र शुद्ध नामांकन दरको प्रतिशत प्रस्तुत गर्दछ। यहाँ प्रदर्शित गरिएका तथ्यांकले विभिन्न शैक्षिक स्तरहरूमा शिक्षार्थीहरूको प्रवेश र उत्कृष्टता को मापदण्ड प्रकट गर्दछन्। उदाहरणका लागि, कुल नामांकन दर GER (1-5) मा छात्रा ११४.५% भएको छ, भने कुल नामांकन दर GER (11-12) मा छात्र २०.९% मात्र रहेको देखिन्छ।

तालिका ५. ३: विभिन्न स्तरहरूमा शैक्षिक सूचकहरू

शैक्षिक तह	लिंग	प्रतिशत
कुल नामांकन दर (ECD/PPC)	छात्रा	६५.८
	छात्र	६०.६
	कुल	६३.०
शुद्ध नामांकन दर (ECD/PPC)	छात्रा	५२.६
	छात्र	५६.०
	कुल	५४.५
कुल नामांकन दर GIR Grade 1	छात्रा	११३.३
	छात्र	१०२.१
	कुल	१०७.६
शुद्ध नामांकन दर NIR Grade1	छात्रा	९५.६
	छात्र	९५.७
	कुल	९५.७
कुल नामांकन दर GER (1-5)	छात्रा	११४.५
	छात्र	१०३.४
	कुल	१०८.५
शुद्ध नामांकन दर NER (1-5)	छात्रा	९६.५
	छात्र	९६.२
	कुल	९६.३
कुल नामांकन दर GER (6-8)	छात्रा	९७.८
	छात्र	९८.८
	कुल	९८.२
शुद्ध नामांकन दर NER (6-8)	छात्रा	९२.२
	छात्र	९६.३
	कुल	९४.२
कुल नामांकन दर GER (1-8)	छात्रा	१०९.८
	छात्र	१०२.३
	कुल	१०५.९
शुद्ध नामांकन दर NER (1-8)	छात्रा	९५.३
	छात्र	९६.२

शैक्षिक तह	लिङ्ग	प्रतिशत
कुल नामांकन दर GER (9-10)	कुल	९५.८
	छात्रा	८७.८
	छात्र	९९.९
	कुल	८९.४
शुद्ध नामांकन दर NER (9-10)	छात्रा	७९.६
	छात्र	८२.२
	कुल	८०.९
	कुल	९२.७
कुल नामांकन दर GER (11-12)	छात्रा	३७.३
	छात्र	२०.९
	कुल	४.९
	कुल	११.८
शुद्ध नामांकन दर NER (11-12)	छात्रा	७.२
	छात्र	३७.९
	कुल	६२.५
	कुल	४७.०
कुल नामांकन दर GER (9-12)	छात्रा	२९.९
	छात्र	४४.८
	कुल	३५.२
	कुल	८३.३
शुद्ध नामांकन दर NER (9-12)	छात्रा	७७.८
	छात्र	८०.०
	कुल	८३.३
	कुल	८०.०

स्रोत: Educational Indicators, 2023-2024(GIR,NIR,GER,NER,GPI..)/

<https://cehrd.gov.np/infocenter/17>

५.१.२ विद्यालय छाड्ने प्रतिशत

यो तालिका शिक्षा संस्थानको विद्यार्थीहरूको विभिन्न ग्रेडमा छाड्ने प्रतिशतको विवरण प्रस्तुत गर्दछ। ग्रेड १ देखि ग्रेड १२ सम्मका विद्यार्थीहरूको संख्यामा छाड्ने प्रतिशत प्रदान गरिएको छ। यस तालिकामा सबै ग्रेडका लागि छात्रा र छात्रको संख्यामा प्रतिशतमा व्याख्यान गरिएको छ। सबैभन्दा धेरै ग्रेड ९ मा विद्यालय छाड्ने दर (८.२%) रहेको छ भने ग्रेड १२ मा विद्यालय छाड्ने दर शून्य रहेको छ ।

तालिका ५. ४: विद्यालय छाड्ने प्रतिशत

ग्रेड १			ग्रेड २			ग्रेड ३			ग्रेड ४		
छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल
१.३	०.०	०.६	०.५	०.६	०.६	१.२	२.०	१.६	२.८	२.४	२.६
ग्रेड ५			ग्रेड १-५			ग्रेड ६			ग्रेड ७		
छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल
१.६	०.०	१.०	१.३	१.१	१.२	४.२	२.३	३.३	१.८	१.२	१.५
ग्रेड ८			ग्रेड ६-८			ग्रेड ९			ग्रेड १०		
छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल
१.८	३.५	२.७	२.५	२.४	२.५	८.४	८.०	८.२	०.०	०.०	०.०
ग्रेड ९-१०			ग्रेड ११			ग्रेड १२			ग्रेड ११-१२		
छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल
४.५	३.६	४.१	०.०	४.४	२.३	०.०	०.०	०.०	०.०	३.३	१.८

स्रोत: PRD Details, 2023-2024/ <https://cehrd.gov.np/infocenter/17>

५.१.३ नयाँ भर्ना भएकाहरूको प्रतिशत

यो तालिकाले २०२३-२०२४ शैक्षिक वर्षमा नेपालका विभिन्न विद्यालयहरूमा नयाँ भर्ना भएका छात्रा र छात्रहरूको प्रतिशतलाई विवरण गर्दछ। यस तालिकामा ग्रेड १ देखि ग्रेड १२ सम्मका विभिन्न ग्रेडका छात्रा र छात्रहरूको संख्यामा प्रतिशतमा प्रस्तुत छ। विशेष गरी, ग्रेड ११-१२ मा २०.०% कुल छात्रा र २०.०% कुल छात्रहरूले वृद्धिको अनुकूल दर्शाउँछ। यसका अतिरिक्त, ग्रेड ८ र ९ मा पनि ३.६% र १.८% कुल छात्रहरूले भर्ना गर्ने छन। यसले देखाउँछ कि विभिन्न ग्रेडमा विद्यालयको प्रवेशाधिकारी वृद्धिलाई दर्शाउँछ।

तालिका ५. ५: नयाँ भर्ना भएकाहरूको प्रतिशत

ग्रेड १			ग्रेड २			ग्रेड ३			ग्रेड ४		
छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल
४.६	४.३	४.४	२.८	६.०	४.५	४.२	४.८	४.५	६.०	७.२	६.५
ग्रेड ५			ग्रेड १-५			ग्रेड ६			ग्रेड ७		
छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल
४.८	४.५	४.६	५.५	६.२	५.८	३.६	८.५	५.८	३.३	३.७	३.६
ग्रेड ८			ग्रेड ६-८			ग्रेड ९			ग्रेड १०		
छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल
२.२	५.९	३.८	३.०	६.०	४.४	०.०	३.६	१.८	१.०	१.१	१.०
ग्रेड ९-१०			ग्रेड ११			ग्रेड १२			ग्रेड ११-१२		
छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल
०.५	२.४	१.४	२०.०	२०.०	२०.०	०.०	०.०	०.०	७.७	६.३	६.९

स्रोत: PRD Details, 2023-2024/ <https://cehrd.gov.np/infocenter/17>

५.१.४ उतीर्ण हुने विद्यार्थीहरूको प्रतिशत

यो तालिकाले २०२३-२०२४ शैक्षिक वर्षमा नेपालका विभिन्न विद्यालयहरूमा उतीर्ण हुने छात्रा र छात्रहरूको प्रतिशतलाई विस्तारपूर्वक प्रस्तुत गर्दछ। यस तालिकामा ग्रेड १ देखि ग्रेड १२ सम्मका विभिन्न ग्रेडका छात्रा र छात्रहरूको प्रतिशतमा प्रस्तुत छ। विशेष गरी, ग्रेड ९-१० मा ९५.१% कुल छात्रा र ९३.९% कुल छात्रहरूले उतीर्ण भएका छन्, जुन प्रतिशतमा उतीर्णता प्राप्त गरेका छन्। यसका अतिरिक्त, ग्रेड ११-१२ मा १००% कुल छात्रा र १००% कुल छात्रहरूले उतीर्णता प्राप्त गरेका छन्, जुन सबै छात्रा र छात्रहरूले सफलतापूर्वक परीक्षामा समाप्त भएका छन्। यसले देखाउँछ कि नेपालका विद्यालयहरूमा उतीर्णता दर समृद्ध छ र प्रतिस्पर्धी परिस्थितिमा छ।

तालिका ५. 6: उतीर्ण हुने विद्यार्थीहरूको प्रतिशत

ग्रेड १			ग्रेड २			ग्रेड ३			ग्रेड ४		
छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल
८०.६	८०.७	८०.७	७८.७	७९.४	७९.१	८८.२	८०.५	८४.३	८७.२	७३.७	८१.६
ग्रेड ५			ग्रेड ६-७			ग्रेड ८			ग्रेड ९		
छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल
८६.७	८९.४	८८.०	८१.६	७८.३	७९.९	८६.१	७३.९	८०.८	९४.९	८०.३	८६.१
ग्रेड ८			ग्रेड ९-१०			ग्रेड ११			ग्रेड १२		
छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल
९०.६	८३.२	८७.३	९०.०	७९.१	८४.८	९१.६	८८.४	९०.०	९९.०	९८.९	९९.०
ग्रेड ९-१०			ग्रेड ११			ग्रेड १२			ग्रेड ११-१२		
छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल	छात्रा	छात्र	कुल
९५.१	९३.९	९४.५	८०.०	७५.६	७७.७	१००.०	१००.०	१००.०	९२.३	९०.४	९१.४

स्रोत: PRD Details, 2023-2024/ <https://cehrd.gov.np/infocenter/17>

५.१.५ अपाङ्गता विवरण

शिक्षा, विज्ञान र प्रविधि मन्त्रालय (MOEST) अन्तर्गत स्थापना भएको शिक्षा र मानव संसाधन विकास केन्द्र (CEHRD) को अपाङ्गता विवरण, २०२३-२०२४ अनुसार आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका भित्र रहेको स्कूलमा जम्मा २ जना छात्रा (ग्रेड १ मा १ जना र ग्रेड ५ मा १ जना) मा अपाङ्गता रहेको देखिन्छ ।

५.२ शिक्षकहरूको विवरण

तालिका ५. ७: शिक्षकहरूको विवरण

स.न.	नाम	विद्यालयको प्रकार	दरबन्दी	पूर्ति	रिक्त	जम्मा
१.	हाकु बेशी आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	५ दरबन्दी, २ शून्य दरबन्दी		०	५
२.	श्री हाकु मा.वि	सार्वजनिक	८ दरबन्दी, १ राहत, ३ शून्य दरबन्दी		०	९
३.	ग्रे आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	७		०	७
४.	गोसाइकुण्ड आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	३		०	३
५.	पार्वतीकुण्ड प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	२		०	२
६.	नेपाल राष्ट्रिय मावि	सार्वजनिक	८ दरबन्दी, २ राहत, ३ शून्य दरबन्दी		०	१०
७.	हिमालयन इंग्लिश स्कूल	निजी			०	०
८.	पार्वतीकुण्ड मावि	सार्वजनिक	१६		०	१६
९.	ज्ञान ज्योति प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	२	२	०	२
१०.	सरस्वती आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	५ दरबन्दी, १ शून्य दरबन्दी	५	०	५
११.	तातोपानी आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	४	४	०	४
१२.	पाजुङ आधारभूत विद्यालय	सार्वजनिक	३	३	०	३
१३.	गोगाङ प्राथमिक विद्यालय	सार्वजनिक	१	१	०	१
जम्मा						६७

स्रोत: पालिकाबाट प्राप्त तथ्यांक २०८१

५.३ शिक्षक विद्यार्थी अनुपात

तालिका ५. ८: शिक्षक विद्यार्थी अनुपात

सामुदायिक विद्यालयका स्वीकृत शिक्षकहरूमा शि.वि.अ.		सामुदायिक विद्यालयहरूमा शि.वि.अ. (सामुदायिक निजी सहित)		सामुदायिक विद्यालयका स्वीकृत शिक्षकहरूमा शि.वि.अ.		सामुदायिक विद्यालयहरूमा शि.वि.अ. (सामुदायिक निजी सहित)	
ग्रेड १-५	ग्रेड ६-८	ग्रेड १-५	ग्रेड ६-८	ग्रेड ९-१०	ग्रेड ११-१२	ग्रेड ९-१०	ग्रेड ११-१२
११.८	२७.०	११.२	२४.५	२३.६	११.०	१९.७	३९.३

स्रोत: शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय) शिक्षा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली .(२०७९)EMIS) Flash I रिपोर्ट

यस तालिकाले सामुदायिक विद्यालयहरूमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (शि.वि.अ.)लाई विभिन्न ग्रेड स्तरहरूमा देखाउँछ। ग्रेड १-५ मा सामुदायिक विद्यालयका स्वीकृत शिक्षकहरूमा शि.वि.अ. ११.८ रहेको छ भने सामुदायिक निजी सहित ११.२ छ। ग्रेड ६-८ मा यो अनुपात सामुदायिक विद्यालयका लागि २७.० र सामुदायिक निजी सहित २४.५ छ। ग्रेड ९-१० मा सामुदायिक विद्यालयका स्वीकृत शिक्षकहरूमा शि.वि.अ. २३.६ छ भने सामुदायिक निजी सहित १९.७ छ। अन्त्यमा, ग्रेड ११-१२ मा

सामुदायिक विद्यालयका स्वीकृत शिक्षकहरूमा शि.वि.अ. ११८.० रहेको छ भने सामुदायिक निजी सहित ३९.३ रहेको छ।

५.४ सबै सार्वजनिक विद्यालयहरूमा पूर्वाधार र शासन विवरण

तालिका ५. ९: सबै सार्वजनिक विद्यालयहरूमा पूर्वाधार र शासन विवरण

औसत भवनहरू	वि.सु.यो.* अद्यावधिक	सामाजिक लेखा परीक्षण	वित्तीय लेखा परीक्षण	विद्युत	कम्प्युटर	औसत कम्प्युटर	पानी	पुस्तकालय	बाल क्लब	शौचालय	इन्टरनेट
२.५	७	७	६	९	६	८.३	९	३	९	१०	०

* विद्यालय सुधार योजना

स्रोत: शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय (२०७९). शिक्षा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (EMIS) Flash I रिपोर्ट/

यस तालिकाले सबै सार्वजनिक विद्यालयहरूमा पूर्वाधार र शासन ब्यबस्थाको विवरण प्रस्तुत गर्दछ। औसत रूपमा, विद्यालयहरूमा २.५ वटा भवनहरू छन्। विद्यालय सुधार योजनाको अद्यावधिक गर्ने स्कुलहरूको संख्या ७ छ। सामाजिक लेखा परीक्षण र वित्तीय लेखा परीक्षण गर्ने स्कुलहरूको संख्या पनि ७ र ६ छन्। ९ वटा विद्यालयहरूमा विद्युत् सुविधा उपलब्ध छ भने ६ वटा विद्यालयहरूमा कम्प्युटर छन्। औसत रूपमा, विद्यालयहरूमा ८.३ कम्प्युटरहरू छन्। पानीको सुविधा ९ विद्यालयहरूमा, पुस्तकालय सुविधा ३ विद्यालयहरूमा, बाल क्लब ९ विद्यालयहरूमा, र शौचालय सुविधा १० विद्यालयहरूमा उपलब्ध छन्। इन्टरनेट सुविधा भने कुनै पनि विद्यालयमा उपलब्ध छैन।

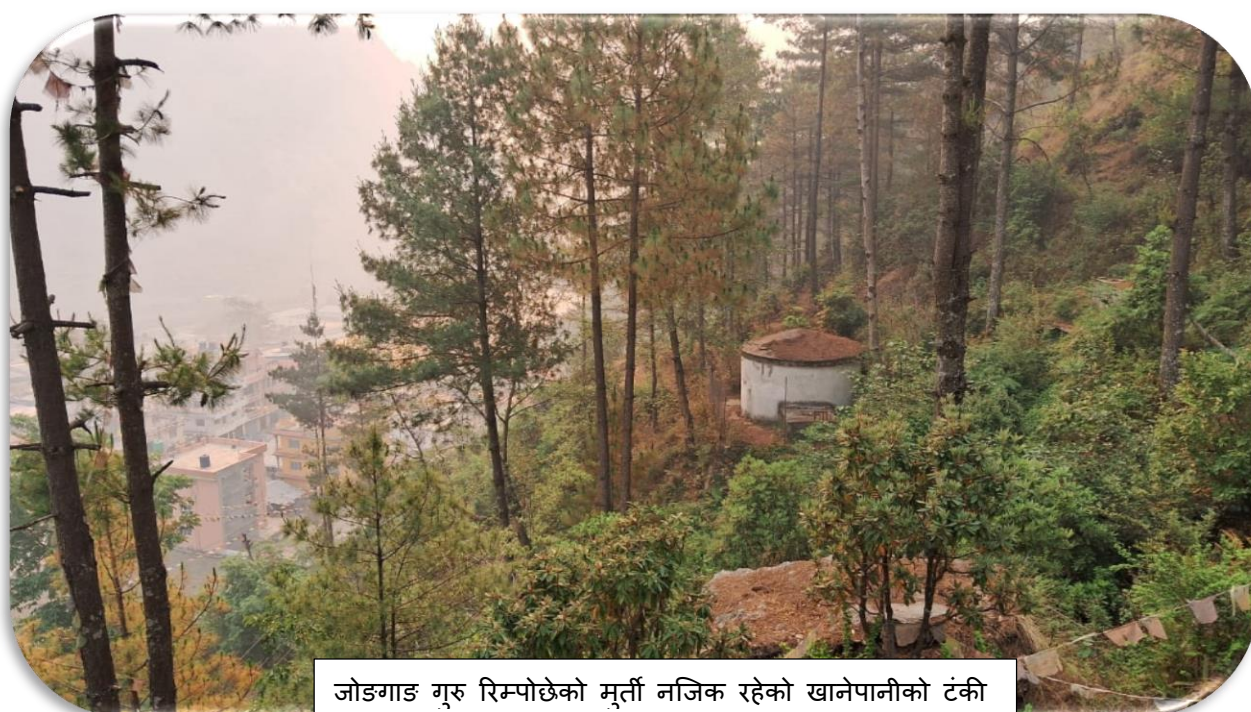
५.५ खानेपानी आयोजनाहरू

तालिका ५. १०: खानेपानी आयोजनाहरू

वडा. न.	खानेपानी आयोजनाहरूको नाम	ठाउँको नाम	हालको अवस्था र उपयोग
१	ब्रोउ खर्क	ब्रोउ खर्क	पानी छैन
	बेगरगाड खोला	ठुलो हाकु	अस्थाई रूपमा पानी खाइरहेका छन्
	ब्रोउ खानेपानी	ठुलो हाकु	उपयोगमा रहेको
२	छैन		
३	अप्पर त्रिशुली बेशिन खानेपानी आयोजना	च्याङ्गे सडलाङगोदे	निर्माण हुने अबस्थामा

वडा. न.	खानेपानी आयोजनाहरूको नाम	ठाउँको नाम	हालको अवस्था र उपयोग
४	गोल्जुं खानेपानी सरसफाई	सनलांग गोदे	हालको काम सम्पन्न नभएको
	संलानगोदे खानेपानी सरसफाई	सग्लंग गोदे	हाल काम नभएको अधिक मात्रमा काम नभएको
५	ब्राजम खानेपानी	ब्राजय	निर्माणाधीन अबस्थामा रहेको
	पाजुङ खानेपानी	पाजुङ	निर्माणाधीन अबस्थामा रहेको

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

जोडगाड गुरु रिम्पोछेको मूर्ती नजिक रहेको खानेपानीको टंकी

५.६ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

तालिका ५. 11: स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको किसिम	वडा	संख्या	जनशक्तिको अबस्था/जना	के के सेवा प्रदान गरिन्छ
अस्पताल	४	१	३	promotive, preventive, curative, र सामान्य सेवाहरू
स्वास्थ्य चौकी	१, २, ३, ५	४	२१	नियमित तोकिएको सेवाहरू दिने गरेको, promotive, preventive सेवाहरू

आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र	१, २	२	८	नियमित तोकिएको सेवाहरु दिने गरेको,
खोप केन्द्र	१, २, ३, ४, ५	९		नियमित खोप सेवा कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने गरेको
महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	१, २, ३, ४, ५	३४	३४	राष्ट्रिय कार्यक्रमहरु संचालन गर्न समन्वय तथा ब्यबस्थापन गर्न नियमित सहयोग गरेको

स्रोत: पालिकाबाट प्राप्त तथ्यांक २०८१

थाम्बुचेत स्वास्थ्य चौकी, आमाछोदिडमो - ५, रसुवा

५.७ मठमन्दिरहरु/धार्मिक स्थल

तालिका ५. 12: मठमन्दिरहरु/धार्मिक स्थल

वडा न.	मठमन्दिरहरुको नाम	ठाउँको नाम	हालको अवस्था र उपयोग
१	दासी छोलिङ गुम्बा	ठुलो हाकु	चालु अवस्था
	पाडलिङ दिसे गुम्बा	हाकु बेशी	निर्माणाधीन अवस्था
	ठुलो हाकु स्तन चर्च	ठुलो हाकु	चालु
	हाकु बेशी स्तन चर्च	हाकु बेशी	चालु
	मनेचेत हुर्तेन	ठुलो हाकु	चालु
	बालाउ हुर्तेन	ठुलो हाकु	चालु

वडा न.	मठमन्दिरहरुको नाम	ठाउँको नाम	हालको अवस्था र उपयोग
	सोम्बोचो हुर्तेन	ठुलो हाकु	चालु
	लाईथान भाने हुर्तेन	ठुलो हाकु	चालु
२	ग्रे ख्रीट मण्डली	ग्रे	संचालनमा छ
	काहिस गुम्बा	ग्रे	संचालनमा छ
	स्व दखावारी मण्डली चर्च	नेसिङ	संचालनमा छ
	बिलिभर मण्डली चर्च	नेसिङ	संचालनमा छ
	सालहुक् टासी छोलिङ गोम्बा	सानो हाकु	संचालनमा छ
३	शिव पार्वती मन्दिर	गत्लाङ गुम्बा	संचालनमा रहेको
	टासी छोदिङ छोलिङ गुम्बा	गत्लाङ गुम्बा	संचालनमा रहेको
४	धार्मिक स्थल गोम्बा	आमाछोदिङमो ०४	हाल पूजा पाठ गर्ने
	च्युल्भु	आमाछोदिङमो ०४	बर्षको २ पटक पूजा गर्ने
	बोल्दो युलसाङ	आमाछोदिङमो ०४	
	माफुम जे	आमाछोदिङमो ०४	बर्षेनी पूजा गर्ने
	रोङगा गाङ	आमाछोदिङमो ०४	बर्षेनी जनै पुर्णिमाको दीन मेला लाग्ने गरेको
५	देजीलीङ गुम्बा	थाम्बुचेत	
	पेमालिङ गुम्बा	चिलीमे	
	साम्बालिङ गुम्बा	चिलीमे	
	ज्याङ्गतर स्याम्बालिङ गुम्बा	गौङगाङ	
	दिसलेन्डुप गुम्बा	प्रेमदाङ	
	जोङदी गुम्बा	पाजुङ	
	ब्युनेछेदर गुम्बा	तातोपानी	
	टासिलिङ गुम्बा	टेटाङजे	निर्माणाधीन

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

जोडगाड गुरु रिम्पोछेको मुर्ती

५.८ आमा समुह/अन्य समुहहरु

तालिका ५. 13: आमा समुह/अन्य समुहहरु

वडा. न.	आमा समुह / अन्य समुहहरुको नाम	मुख्य काम
१	ठुलो हाकु आमा समुह	सामाजिक सचेतना
	स्वास्थ्य आमा समुह	टोल सरसफाई, सचेतना, स्वास्थ्य
२	स्वास्थ्य आमा समुह	सरसफाईको काम गर्ने, स्वास्थ्य सम्बन्धि जानकारी दिने, मासिक बचत गर्ने
३	स्वास्थ्य आमा समुह	सरसफाईको काम गर्ने, स्वास्थ्य सम्बन्धि जानकारी दिने, मासिक बचत गर्ने
४	यापू टोल आमा समुह (स्वस्थ आमा समुह)	सरसफाई गर्ने, मासिक बचत गर्ने
	स्वास्थ्य आमा समुह	टोल तथा घर आँगन सरसफाई गर्ने जनचेतना फैलाउने र मासिक बचत गर्ने
	लालीगुरास महिला समुह	मासिक पैसा बचत गर्ने
५	चिलीमे आमा समुह	

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

५.९ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम

पालिकाले सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरुको विवरण (आ.ब. ०८०/०८१ चैत्र मसान्तसम्म)

तालिका ५. 14: सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम

सी.न.	विवरण	महिला	पुरुष	जम्मा	चैत्र मसान्तसम्म बितरण भएको रकम
१	जेष्ठ नागरिक (सबै किसिमका)	३३४	२६५	५९९	२०,३६,२६२८.००
२	एकल महिला	७९		७९	१७,६६,२४०.००
३	अपांगता भएको व्यक्ति	२०	१७	३७	९,५२,५४६.००
४	पोषण भत्ता पाउने बालबालिका	४००	४३९	८३९	३८,७४,०४५.००

स्रोत: पालिकाबाट प्राप्त तथ्यांक २०८१

यो तालिकामा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमहरूको विवरण दिइएको छ। जेष्ठ नागरिक (सबै किसिमका) को संख्या ५९९ छ जसमा महिला ३३४ र पुरुष २६५ छन् र यसका लागि चैत्र मसान्तसम्म २०,३६,२६२८ रुपैयाँ बितरण भएको छ। एकल महिलाको संख्या ७९ छ र यसका लागि १७,६६,२४० रुपैयाँ बितरण भएको छ। अपांगता भएका व्यक्तिहरूको संख्या ३७ छ जसमा महिला २० र पुरुष १७ छन् र यसका लागि ९,५२,५४६ रुपैयाँ बितरण भएको छ। पोषण भत्ता पाउने बालबालिकाको संख्या ८३९ छ जसमा महिला ४०० र पुरुष ४३९ छन् र यसका लागि ३८,७४,०४५ रुपैयाँ बितरण भएको छ।

५.१० व्यक्तिगत घटना दर्ता विवरण (आ.ब. ०८०/०८१ चैत्र मसान्तसम्म)

तालिका ५. १५: व्यक्तिगत घटना दर्ता विवरण (आ.ब. ०८०/०८१ चैत्र मसान्तसम्म)

सी.न.	विवरण	महिला	पुरुष	जम्मा
१.	जन्म	५९	८०	१३९
२.	मृत्यु	३२	४७	७९
३.	विवाह	७१	७१	७१
४.	बसाई सराई			१५
४.१	बसाई सरी आएको			१४
४.२	बसाई सरी गएको			१
५	सम्बन्ध विच्छेद			५
जम्मा				३०५

स्रोत: पालिकाबाट प्राप्त तथ्यांक २०८१

यो तालिका व्यक्तिगत घटना दर्ता विवरण (आ.ब. ०८०/०८१ चैत्र मसान्तसम्म) विभिन्न घटनाहरूको विवरण प्रदान गर्दछ। यसमा निम्नलिखित घटनाहरूको संख्या देखाइएको छ:

- **जन्म:** महिला ५९ जन्म भएकी छन् र पुरुष ८० जन्म भएका छन्, जम्मा १३९ जन्म भएका छन्।
- **मृत्यु:** महिला ३२ मृत्यु भएकी छन् र पुरुष ४७ मृत्यु भएका छन्, जम्मा ७९ मृत्यु भएका छन्।
- **विवाह:** महिला ७१ विवाह भएकी छन् र पुरुष ७१ विवाह भएका छन्, जम्मा ७१ विवाह भएका छन्।

- **बसाई सराई:** यसमा कुल १५ घटनाहरू दर्ता भएका छन्।
 - **बसाई सरी आएको:** १४ घटनाहरूमा बसाई सरी आएको दर्ता भएको छ।
 - **बसाई सरी गएको:** १ घटनामा बसाई सरी गएको दर्ता भएको छ।
- **सम्बन्ध विच्छेद:** कुल ५ सम्बन्ध विच्छेद घटना दर्ता भएका छन्।

यस तालिकाले विभिन्न प्रकारका व्यक्तिगत घटनाहरूको दर्ता गर्ने अवस्था र त्यसको विवरण प्रदान गर्दछ।

परिच्छेद छ भौतिक पूर्वाधार

६.१ गाउँपालिका भित्रको सडकको बिबरण

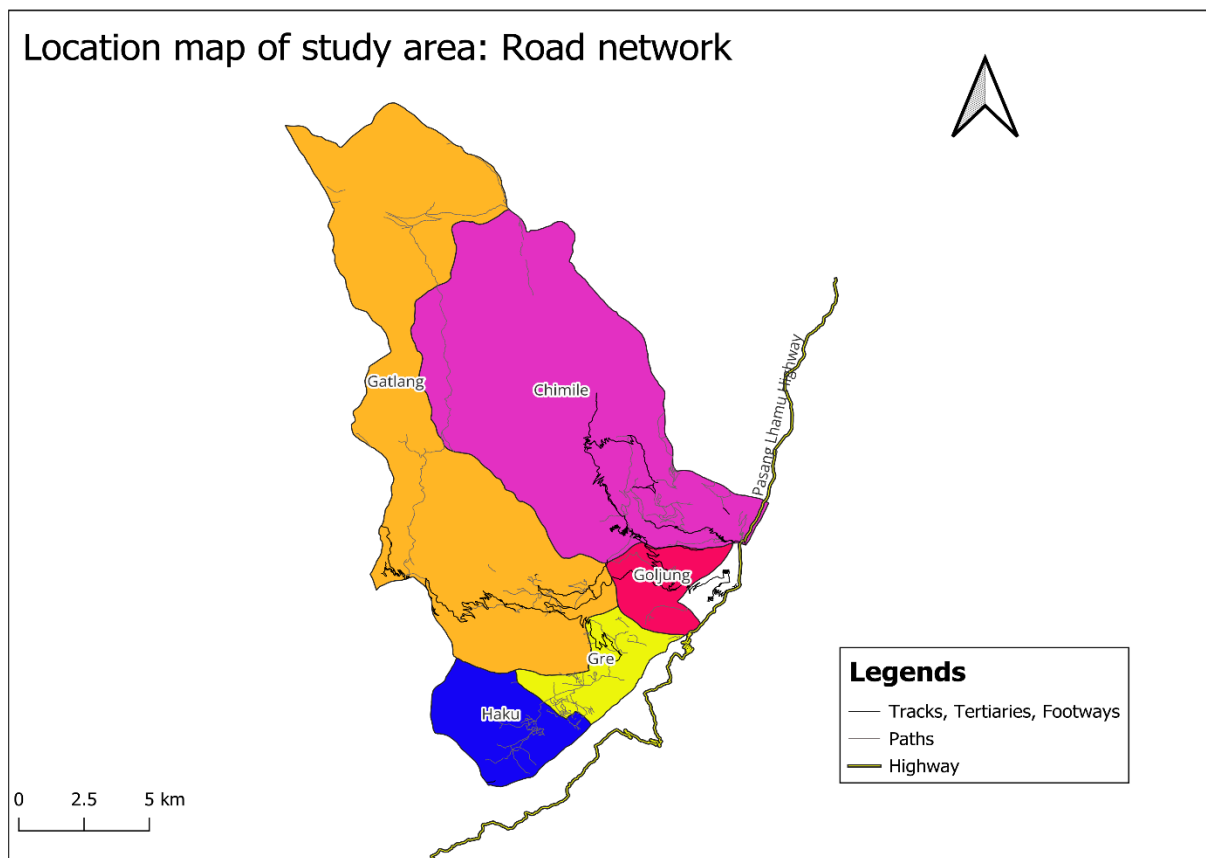
आमाछोदिडमो गाउँपालिका भित्र रहेका सबै सडकहरु अध्ययन गर्ने समयमा कच्ची अवस्थामा थिय र पालिकाका प्राबिधिकले दिएको तथ्यांक अनुसार कच्ची सडकहरुको अवस्था र पहुँच तल तालिका ६.१ मा उल्लेख गरे अनुसार रहेको छः

तालिका ६.१: गाउँपालिका भित्रको सडकको बिबरण

सी.न.	देखि	सम्म	सडकको दुरी (कि.मी.)
१.	चिलीमे	गत्लाङ्	६
२.	चिलीमे	गुल्जुङ् - बाहुन डाँडा - ग्रे - नेसिङ्	१३
३.	हाकु बेशी	ठुलो हाकु	७
४.	पाङ्तिङ्	सानो हाकु - नेसिङ्	५
५.	गत्लाङ्	ग्रे	८
६.	चिलीमे	सिम्बु - तातोपानी	१०
७.	रोङ्गा	चिलीमे	९
८.	केराबारी	गोङ्गाङ् - तातोपानी	१२

स्रोत: स्थलगत सर्वेक्षण २०८१

चित्र ६. १: सडक संजाल

स्रोत: भौगोलिक सूचना प्रणाली २०८१

६.२ पुल, कल्भर्ट, झोलुङ्गे पुल, तुइन

तालिका ६. २: पुल, कल्भर्ट, झोलुङ्गे पुल, तुइन

वडा. न.	खोलाको नाम	पुल, कल्भर्ट, झोलुङ्गे पुल, तुइन के हो?	स्थान	निर्माण सम्पन्न साल
१	घट्टे खोला (२ वटा)	झोलुङ्गे पुल	ठुलो हाकु - बेशी	२०७५
	घट्टे खोला	झोलुङ्गे पुल	हाकुबेशी - कुलु	२०७८
	त्रिशुली/ भोटेकोशी खोला	झोलुङ्गे पुल	फुलबारी, हाकु बेशी	२०७० (हाकु बेशी - धुन्चे २०७४)

वडा. न.	खोलाको नाम	पुल, कल्भर्ट, झोलुङ्गे पुल, तुइन के हो?	स्थान	निर्माण सम्पन्न साल
	घट्टे खोला	झोलुङ्गे पुल	दोभान	हाकु - बेशी - गुर्सुम्वा (निर्माणाधीन)
२	घट्टे खोला	झोलुङ्गे पुल	नेसीङ	
	ध्युङ/ नेसीङ खोला	कल्भर्ट	नेसीङ	
	कलंडकु खोला	कल्भर्ट	ग्रे	
	गुल्बू खोला	झोलुङ्गे पुल	ग्रे	
३	बेन्दाङ खोला	झोलुङ्गे पुल	नाउर	२०६५
	बेन्दाङ खोला	झोलुङ्गे पुल	दोडनेन्	२०७३
	भार्कु खोला	झोलुङ्गे पुल		
४	चामन पुल	झोलुङ्गे पुल	आमाछोदिङमो ०४	
	रोङगा पुल	झोलुङ्गे पुल	आमाछोदिङमो र गोसाइँकुण्डको सिमाना	
	तिम्बु सिङ पुल	कल्भर्ट	आमाछोदिङमो ०४	२०७९ साल
५	सिम्बुखोला	झोलुङ्गे पुल	पारगंग -सिम्बु	२०५४
	चिलीमे खोला	झोलुङ्गे पुल	गोङ्गगाङ - चिलीमे	
	पार्वतीकुण्ड खोला (थाम्बुचेत)	झोलुङ्गे पुल	चिलीमे - थाम्बुचेत	
	चिलिमे खोला रोङगा	झोलुङ्गे पुल	पाजुङ - गोलजुङ	

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

अव्यवस्थित अबस्थामा फोहोरको आगलागी

६.३ सामुदायिक भवनहरु

तालिका ६. ३: सामुदायिक भवनहरु

वडा. न.	सामुदायिक भवनको नाम	भवन रहेको ठाउँ	हालको उपयोग
१	ठुलो हाकु सामुदायीक भवन	ठुला हाकुमा २ वटा	संचालनमा छ
	होकु बेशी सामुदायिक भवन	हाकु बेशी	संचालनमा छ
२	हिमालयन सामुदायिक भवन	नेसिङ	संचालनमा आइरहेको छ
	नेसिङ समुदायिक स्वास्थ्य इकाई	नेसिङ	संचालनमा आइरहेको छ
	ग्रे सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई	ग्रे	संचालनमा आइरहेको छ
३	पुरानो स्कुल	गत्लाङ	संचालनमा छ
	सामुदायिक होम स्टे भवन	गत्लाङ	संचालनमा छ
	आलु गोदाम भवन	गत्लाङ	संचालनमा छ

वडा. न.	सामुदायिक भवनको नाम	भवन रहेको ठाउँ	हालको उपयोग
४	स्वास्थ्य भवन	आमाछोदिडमो - ४	हाल स्वास्थ्य चौकीले प्रयोग गरिरहेको
	टि.र.पि.वि. भवन	आमाछोदिडमो - ४	हाल गा.पा. ले उपयोग गरिरहेको
५	सम्बलिङ सामुदायिक भवन	चिलीमे	संचालनमा
	पाजुङ सामुदायिक भवन	पाजुङ	संचालनमा

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

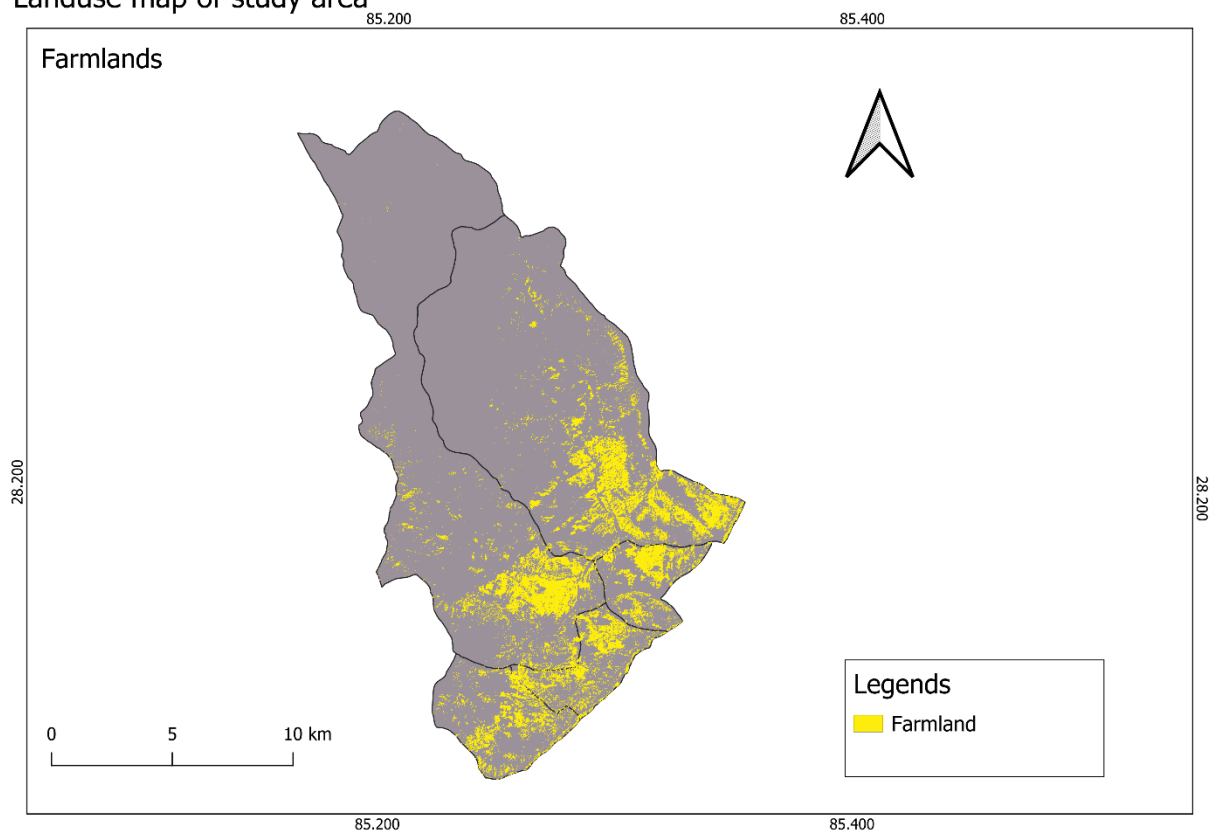
६.४ सिंचाइ

तालिका ६.४: सिंचाइ सुबिधा

वडा न.	कुलो / नहरको नाम	लम्बाई	लाभान्वित घरधुरी
१	केहि छैन		
२	केहि छैन		
३	च्याङगे कुलो	३ किमि	४००
	भानेब्रेवा कुलो	१ किमि	४००
	डुसुङ कुलो	२ कि मि	४००
४	आरेन बादी कुलो	७ कि मि	११०
	डोडमे बादी कुलो	६ कि मि	१००
	सरगाङ बादी कुलो	३ कि मि	७५
	धोक्रो देखि तिम्बुसिङ खेत कुलो	३ कि मि	८०
५	धलाङ सिचाई कुलो	१.५ कि मि	१५०

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

Landuse map of study area

चित्र ६. २: खेतीपाती योग्य जग्गा

स्रोत: भौगोलिक सूचना प्रणाली २०८१

भौगोलिक सूचना प्रणाली अनुसार यस पालिका भित्र कुल क्षेत्रफलको १३.५६% (३३.४६ बर्ग कि.मि.) मा खेतीपाती गर्न योग्य जमिन रहेको छ ।

६.५ ऊर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत्

तालिका ६. ५: ऊर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत्

वडा. न.	ऊर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत् नाम	क्षमता मेगावाट	लाभान्वित घरधुरी/क्षेत्र
१	माथिल्लो त्रिशुली १ जलविधुत आयोजना	२१६ मेगावाट	वडा भरिको जनसंख्या
२	छैन		
३	छैन		
४	चिलिमे जलविधुत आयोजना	२२.१ मेगावाट	वडा भरिको जनसंख्या
	सान्जेंन जलविधुत आयोजना	१०० मेगावाट	वडा भरिको जनसंख्या
	रौडना जलविधुत आयोजना	१०० मेगावाट	वडा भरिको जनसंख्या

वडा. न.	ऊर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत् नाम	क्षमता मेगावाट	लाभान्वित घरधुरी/क्षेत्र
५	चिलिमे जलविधुत आयोजना	२२.१	वडा भरिको जनसंख्या
	सान्जेंन जलविधुत आयोजना	४२.५	वडा भरिको जनसंख्या
	सान्जेंन माथिल्लो जलविधुत आयोजना	१४.८	वडा भरिको जनसंख्या
	सान्जेंन खोला जलविधुत आयोजना	७८	वडा भरिको जनसंख्या
	भोटेकोशी जलविधुत आयोजना	१२०	वडा भरिको जनसंख्या
	रसुवा गढी जलविधुत आयोजना	११०	वडा भरिको जनसंख्या

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

चिलिमे जलविधुत आयोजना

६.६ सञ्चार (टेलीफोन/मोबाइल तथा इन्टरनेटको सुबिधा)

तालिका ६. 6: सञ्चार (टेलीफोन/मोबाइल तथा इन्टरनेटको सुबिधा)

वडा न.	प्रश्न	टेलीफोन/मोबाइलको सुबिधा छ/छैन	इन्टरनेट को सुबिधा छ/छैन
१	तपाइको वडा कार्यालयमा	छैन	छ
२	तपाइको वडा कार्यालयमा		
३	तपाइको वडा कार्यालयमा		
४	तपाइको वडा कार्यालयमा	छ	छ

वडा न.	प्रश्न	टेलीफोन/मोबाइलको सुबिधा छ/छैन	इन्टरनेट को सुबिधा छ/छैन
५	तपाइको वडा कार्यालयमा	मोबाइल फोन छ	छ

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

परिच्छेद सात

वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

७.१ गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक वन सम्बन्धी विवरण

यो तालिका ७.१ मा गाउँपालिकाभित्रका सामुदायिक वनहरूको विवरण दिइएको छ। पहिलो वडामा ४ वटा सामुदायिक वन छन् जसको कुल क्षेत्रफल २९८.२४ हेक्टर छ। दोस्रो वडामा ५ वटा सामुदायिक वन छन् र यसको कुल क्षेत्रफल १९१.३ हेक्टर छ। तेस्रो वडामा ४ वटा सामुदायिक वन छन् जसको कुल क्षेत्रफल ८१२.१४ हेक्टर छ। चौथो वडामा पनि ४ वटा सामुदायिक वन छन् र यसको कुल क्षेत्रफल ४३२.१३ हेक्टर छ। पाँचौं वडामा १४ वटा सामुदायिक वन छन् र यसको कुल क्षेत्रफल ९५८.२७ हेक्टर छ।

तालिका ७. १: गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक वन सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	सामुदायिक वनको क्षेत्रफल	कुल क्षेत्रफल
१.	४	२९८.२४ हेक्टर
२.	५	१९१.३ हेक्टर
३.	४	८१२.१४ हेक्टर
४.	४	४३२.१३ हेक्टर
५.	१४	९५८.२७ हेक्टर

स्रोत: आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकाको पार्ष्वचित्र २०७५

७.२ सामुदायिक वनहरू

तालिका ७. २: सामुदायिक वनहरू

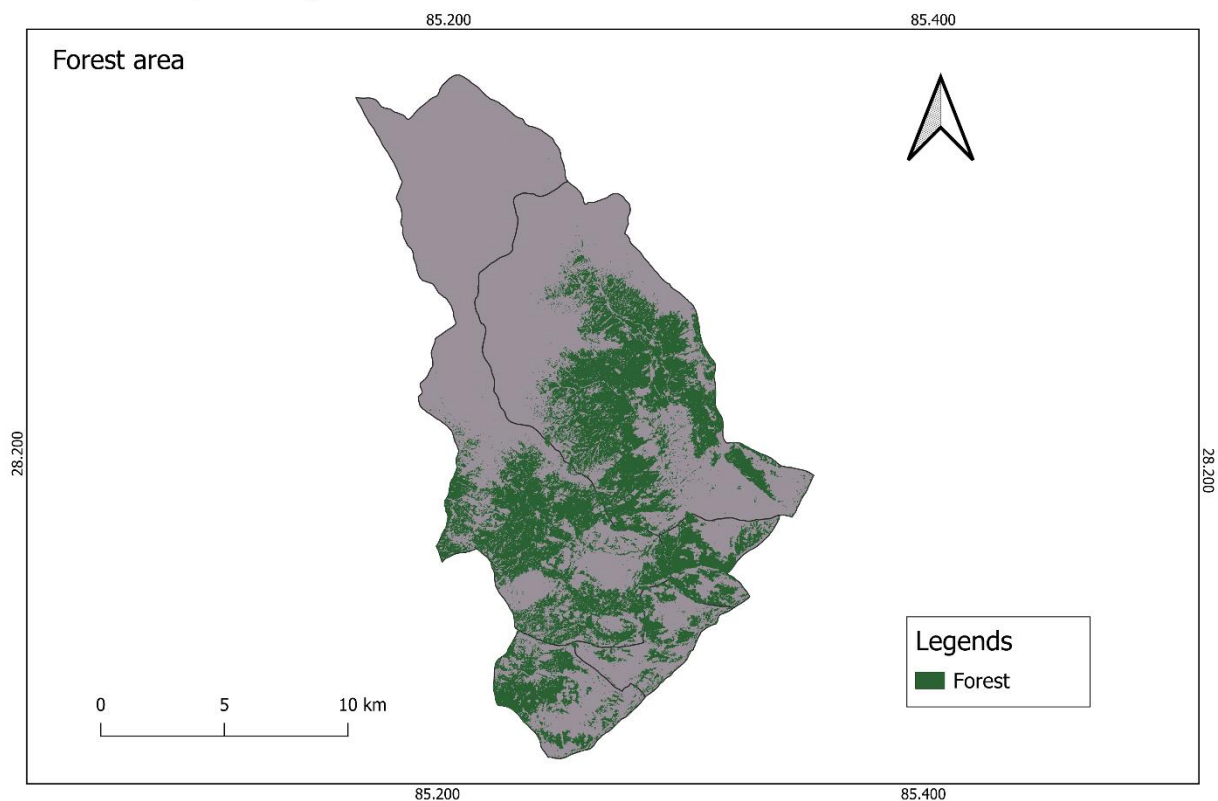
वडा.नं.	सामुदायिक वनको नाम	वनको क्षेत्रफल	वनमा उपलब्ध रुख बिरुवाका प्रकार
१	कालो वन		उतिस, सल्लो, काफल, चिलाउने, गुँरास
	रिलु वन		उतिस, सल्लो, काफल, चिलाउने, गुँरास
	लार्बाङ पाखा		उतिस, सल्लो, काफल, चिलाउने, गुँरास
	छ्याङ वन		उतिस, सल्लो, काफल, चिलाउने, गुँरास
२	छडकाङ सामुदायीक वन	करीब १०० हेक्टर	साल्लो, चिलाउने, उतिस, चिराइतो, लालिगुँरास,

वडा.न.	सामुदायिक वनको नाम	वनको क्षेत्रफल	वनमा उपलब्ध रुख बिरुवाका प्रकार
	जोमो खार्क सामुदायिक वन	करिब ३५०० हेक्टर	लालिगुरास, उत्तिस , धुपी, चिराइतो, ठिडरे,
३	बुङजो माने समुदायीक वन		सल्लो
	जेर्सा गोठेन सामुदायीक वन		गोप्रे सल्ला, (एक सल्लाको प्रजाती)
४	लिम्ब्रे सामुदायीक वन	३.५ कि. मि.	सल्लो, काफल, लालिगुरास,
	पन्चा गोदे सामुदायीक वन	४.३ कि. मि.	एसेलु , सल्लो, लालिगुरास, उत्तिस
	पाल गोम्बा सामुदायीक वन	५.५ कि. मि.	उत्तिस, सल्लो, गोब्रे सल्लो, लालिगुरास
	पांड सङ सामुदायीक वन	४.६ कि. मि.	उत्तिस, सल्लो, गोब्रे सल्लो, लालिगुरास
५	केहि छैन		

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

Landuse map of study area

चित्र ७. १: जंगलको क्षेत्र

स्रोत: भौगोलिक सूचना प्रणाली २०८१

कुल भूभागको ७७.४४ बर्ग कि.मि. (३१.४०%) भाग जंगल (सरकारी जंगल, सामुदायिक जंगल) ले ओगटेको छ ।

७.३ पार्क, बगैचा, वा बनभोज खाने स्थान

तालिका ७. ३: पार्क, बगैचा, वा बनभोज खाने स्थान

वडा.न.	पार्क, बगैचा, वा बनभोज खाने स्थानको नाम	ठाउँको नाम	हालको अवस्था र उपयोग
१	चोरी थला	ठुलो हाकु	उपयोग भइरहेको
	दुप्च्यो	ठुलो हाकु	संचलानमा रहेको
	बलाउ हर्तेन	ठुलो हाकु	संचलनमा रहेको
२	बलबुर्जा	ग्रे	संचालनमा छ

वडा.न.	पार्क, बगैचा, वा बनभोज खाने स्थानको नाम	ठाउँको नाम	हालको अवस्था र उपयोग
	पराड खार्च कुण्डा	नेसिड	संचालनमा रहेको
३	बुद्ध पार्क	गत्लाड	निर्माणाधीन अवस्थामा
	जर्स डांडा		संचालनमा छ
४	खातो चावाटर वनभोज खाने स्थान	चावाटर	हाल वनभोज खानलाई प्रयोग गरिरहेको अवस्था
	तिम्बु सिड वनभोज स्थान	तिम्बु सिड	हाल वनभोज खानलाई प्रयोग गरिरहेको अवस्था
५	केहि छैन		

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

७.४ प्रकोपको पहिचान र स्तरीकरण

तालिका ७. ४: प्रकोपको पहिचान र स्तरीकरण

वडा. न.	धेरै जोखिम/प्रकोप हुने स्थान	के कारणले जोखिम छ ? (बाढी, पहिरो,)	प्रभावित घरधुरी र अन्य सम्पति
१.	हाकु बेशी	पहिरो	६० घर जग्गा जमिन
	ठुलो हाकु	पहिरो	४०० (२२ घर विस्थापित)
२.	मुडखाड ग्रे	बाढी	३०
	वातीस्योड सानो हाकु	पहिरो	८०
	पेना मानी सानो हाकु	पहिरो	८०
३.	वडा भरि	हावाहुरी	
४.	तेखीफो पहिरो	बर्खायाममा पहिरो जाने	१२० घर जति को सम्पति तथा बालि नष्ट हुने
	सङ्जेन खोलाको दायाँबाया	बर्खायाम बाढी आउने अनि खेतबारी बगाएर लाने	

वडा. न.	थेरै जोखिम/प्रकोप हुने स्थान	के कारणले जोखिम छ ? (बाढी, पहिरो,)	प्रभावित घरधुरी र अन्य सम्पति
	वडा भरि	हिउदायाममा हुरीबतासले घर गोठहरु उडाउने समस्या	
	खेतबारीमा	जनावरको आतंक - बादर, बँदेलले बलि नष्ट गर्ने गरेको	
५.	चिलीमे	बाढी, खहरे	८० घर र उनीहरुको जग्गा

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

७.५ अब यी प्रकोपहरुलाई पहिलो, दोश्रो, तेस्रो गरि स्तरीकरण गर्नुहोस

तालिका ७. 5: अब यी प्रकोपहरुलाई पहिलो, दोश्रो, तेस्रो गरि स्तरीकरण गर्नुहोस

वडा न.	प्रकोप तथा प्रकोपको स्तरीकरण								
	पहिलो	दोश्रो	तेस्रो	चौथो	पाचौ	छैटौ	सातौँ	आठौँ	नवौँ
१	पहिरो								
२	पाहिरो								
३	हावाहुरी								
४	जनावर	पहिरो	हुरी बतास	बाढी					
५	बाढी	खहरे							

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

૭.૬ પ્રકોપ પાત્રો

૭.૬.૧ વડા નં. ૧

તાલિકા ૭. 6: પ્રકોપ પાત્રો વડા નં. ૧

પ્રકોપ	સમય	ત્રૈશાખ	જેઠ	અસાર	સાડન	ભદૌ	અસોજ	કાર્તિક	મંસિર	પુષ	માઘ	ફાલ્ગુન	ચૈત
પહિરો	પહિલે (૩૦ વર્ષ)			√	√	√	√						
	અહિલે			√	√	√	√						
બાઢી /ખહરે	પહિલે (૩૦ વર્ષ)			√	√	√							
	અહિલે			√	√	√							
આગલાગી	પહિલે (૩૦ વર્ષ)												
	અહિલે												
ખડેરી	પહિલે (૩૦ વર્ષ)												
	અહિલે												
ચટ્યાડ	પહિલે (૩૦ વર્ષ)												
	અહિલે												
હુરીવતાસ	પહિલે (૩૦ વર્ષ)												
	અહિલે												
જનાવર આતંક	પહિલે (૩૦ વર્ષ)												
	અહિલે												

સ્ત્રોત: સ્થલગત અધ્યયન ૨૦૮૧

૭.૬.૨ વડા નં. ૨

તાલિકા ૭. 7: પ્રકોપ પાત્રો વડા નં. ૨

પ્રકોપ	સમય	ત્રૈશાખ	જેઠ	અસાર	સાડન	ભદૌ	અસોજ	કાર્તિક	મંસિર	પુષ	માઘ	ફાલ્ગુ	ચૈત
પહિરો	પહિલે (૩૦ વર્ષ)			√	√	√	√	√					
	અહિલે				√	√	√						
બાઢી /ખહરે	પહિલે (૩૦ વર્ષ)												
	અહિલે												
આગલાગી	પહિલે (૩૦ વર્ષ)												
	અહિલે												
ખડેરી	પહિલે (૩૦ વર્ષ)												
	અહિલે												

प्रकोप	समय	बैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गु	चैत
चट्याङ	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
हुरीवतास	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
जनावर आतंक	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

७.६.३ वडा नं. ३

तालिका ७. ८: प्रकोप पात्रो वडा नं. ३

प्रकोप	समय	बैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गु	चैत
पहिरो	पहिले (३० वर्ष)				√	√							
	अहिले					√	√						
बाढी /खहरे	पहिले (३० वर्ष)			√	√	√							
	अहिले				√	√	√						
आगलागी	पहिले (३० वर्ष)		√										√
	अहिले	√	√										
खडेरी	पहिले (३० वर्ष)	√										√	√
	अहिले	√	√									√	√
चट्याङ	पहिले (३० वर्ष)	√	√							√	√	√	√
	अहिले	√	√										√
हुरीवतास	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
जनावर आतंक	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

७.६.४ वडा न. ४

तालिका ७. 9: प्रकोप पात्रो वडा न. ४

प्रकोप	समय	बैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असो	कात्ति	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गु	चैत
पहिरो	पहिले (३० वर्ष)				√	√							
	अहिले					√	√						
बाढी /खहरे	पहिले (३० वर्ष)			√	√	√							
	अहिले				√	√	√						
आगलागी	पहिले (३० वर्ष)		√										√
	अहिले	√	√										
खडेरी	पहिले (३० वर्ष)	√										√	√
	अहिले	√	√									√	√
चट्याङ	पहिले (३० वर्ष)	√	√							√	√	√	√
	अहिले	√	√										√
हुरीवतास	पहिले (३० वर्ष)	√	√										√
	अहिले	√	√										√
जनावर आतंक	पहिले (३० वर्ष)	√	√	√									√
	अहिले	√	√	√	√	√	√						√

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

७.६.५ वडा न. ५

तालिका ७. 10: प्रकोप पात्रो वडा न. ५

प्रकोप	समय	बैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कात्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुन	चैत
पहिरो	पहिले (३० वर्ष)			√	√	√							
	अहिले				√	√	√						
बाढी /खहरे	पहिले (३० वर्ष)	√	√										√
	अहिले												
आगलागी	पहिले (३० वर्ष)		√										
	अहिले	√											
खडेरी	पहिले (३० वर्ष)	√	√										
	अहिले	√	√										

प्रकोप	समय	वैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुन	चैत
चट्याङ	पहिले (३० वर्ष)	√	√										
	अहिले	√	√										
हुरीवतास	पहिले (३० वर्ष)	√	√										
	अहिले	√	√										
जनावर आतंक	पहिले (३० वर्ष)	√	√	√									
	अहिले	√	√	√	√	√	√						

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

७.७ मौसमी पात्रो

७.७.१ वडा न. १

तालिका ७. ११: मौसमी पात्रो वडा न. १

विवरण	समय	वैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुन	चैत
मनसुन वर्षा	पहिले (३० वर्ष)	√	√	√						√	√		√
	अहिले				√	√							√
हिउँदे वर्षा	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले		√									√	√
गर्मी	पहिले (३० वर्ष)	√	√										
	अहिले												
जाडो	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
असिना	पहिले (३० वर्ष)	√											√
	अहिले												

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

૭.૭.૨ વડા ન. ૨

તાલિકા ૭. 12: મૌસમી પાત્રો વડા ન. ૨

વિવરણ	સમય	વૈશાખ	જેઠ	અસાર	સાડન	ભદૌ	અસોજ	કાર્તિક	મંસિર	પુષુ	માઘ	ફાલ્ગુન	ચૈત
મનસુન વર્ષ	પહિલે (૩૦ વર્ષ)	✓	✓										✓
	અહિલે		✓	✓	✓								
હિંડે વર્ષ	પહિલે (૩૦ વર્ષ)							✓	✓	✓	✓		
	અહિલે						✓	✓	✓	✓	✓	✓	
ગર્મિ	પહિલે (૩૦ વર્ષ)	✓										✓	✓
	અહિલે	✓	✓	✓							✓	✓	✓
જાડો	પહિલે (૩૦ વર્ષ)								✓	✓	✓	✓	
	અહિલે									✓	✓		
અસિના	પહિલે (૩૦ વર્ષ)	✓											✓
	અહિલે	✓	✓										✓

સ્ત્રોત: સ્થલગત અધ્યયન ૨૦૮૧

૭.૭.૩ વડા ન. ૩

તાલિકા ૭. 13: મૌસમી પાત્રો વડા ન. ૩

વિવરણ	સમય	વૈશાખ	જેઠ	અસાર	સાડન	ભદૌ	અસોજ	કાર્તિક	મંસિર	પુષુ	માઘ	ફાલ્ગુન	ચૈત
મનસુન વર્ષ	પહિલે (૩૦ વર્ષ)	✓	✓										✓
	અહિલે		✓	✓	✓								
હિંડે વર્ષ	પહિલે (૩૦ વર્ષ)							✓	✓	✓	✓		
	અહિલે						✓	✓	✓	✓	✓	✓	
ગર્મિ	પહિલે (૩૦ વર્ષ)	✓										✓	✓
	અહિલે	✓	✓	✓							✓	✓	✓
જાડો	પહિલે (૩૦ વર્ષ)								✓	✓	✓	✓	
	અહિલે									✓	✓		
અસિના	પહિલે (૩૦ વર્ષ)	✓											✓
	અહિલે	✓	✓										✓

સ્ત્રોત: સ્થલગત અધ્યયન ૨૦૮૧

७.७.४ वडा नं. ४

तालिका ७. 14: मौसमी पात्रो वडा नं. ४

विवरण	समय	वैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुन	चैत
मनसुन वर्षा	पहिले (३० वर्ष)			√	√	√							
	अहिले	√	√			√							
हिउँदे वर्षा	पहिले (३० वर्ष)								√	√	√		
	अहिले										√	√	
गर्मी	पहिले (३० वर्ष)												√
	अहिले												
जाडो	पहिले (३० वर्ष)								√	√	√	√	
	अहिले								√	√	√	√	
असिना	पहिले (३० वर्ष)											√	√
	अहिले												√

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

७.७.५ वडा नं. ५

तालिका ७. 15: मौसमी पात्रो वडा नं. ५

विवरण	समय	वैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुन	चैत
मनसुन वर्षा	पहिले (३० वर्ष)	√	√	√									
	अहिले		√	√									
हिउँदे वर्षा	पहिले (३० वर्ष)								√	√	√		
	अहिले										√	√	√
गर्मी	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
जाडो	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
असिना	पहिले (३० वर्ष)								√	√	√	√	√
	अहिले								√				

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

७.८ बाली र वनस्पति पात्रो

७.८.१ वडा न. १

तालिका ७. 16: बाली र वनस्पति पात्रो वडा न. १

बाली र वनस्पति	समय	बैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुन	चैत
आलु	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
मकै	पहिले (३० वर्ष)					√							
	अहिले						√						
कोदो	पहिले (३० वर्ष)								√				
	अहिले							√	√				
सिमि	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
मसुरो	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
गाहूँ	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
जौ	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
फापर	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

७.८.२ वडा न. २

तालिका ७. 17: बाली र वनस्पति पात्रो वडा न. २

बाली र वनस्पति विवरण	समय	बैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुन	चैत
मकै	पहिले (३० वर्ष)					√							
	अहिले						√						
धान	पहिले (३० वर्ष)							√					

	अहिले							√					
जौ, मुसुरो, उरु	पहिले (३० वर्ष)	√							√				
	अहिले		√										
सिमि	पहिले (३० वर्ष)									√			
	अहिले												
	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

७.८.३ वडा न. ३

तालिका ७. १८: बाली र वनस्पति पात्रो वडा न. ३

बाली र वनस्पति	समय	बैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुन	चैत
आलु	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
मकै	पहिले (३० वर्ष)					√							
	अहिले						√						
कोदो	पहिले (३० वर्ष)								√				
	अहिले							√	√				
सिमि	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
मसुरो	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
गाहूँ	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
जौ	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
फापर	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

७.८.४ वडा न. ४

तालिका ७. 19: बाली र वनस्पति पात्रो वडा न. ४

बाली र वनस्पति विवरण	समय	बैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुन	चैत
गहु मुसुरु जाऊ आलु केराउ तोरी	पहिले (३० वर्ष)	√	√	√									
	अहिले	√											
धन मकै	पहिले (३० वर्ष)												
	अहिले												
आलु	पहिले (३० वर्ष)						√	√	√				
	अहिले					√	√	√					
फापर	पहिले (३० वर्ष)					√	√	√					
	अहिले				√	√							
भटमास	पहिले (३० वर्ष)							√	√				
	अहिले							√					
कोदो सिमि	पहिले (३० वर्ष)								√				
	अहिले							√	√				

स्रोत: स्थलगत अध्ययन २०८१

૭.૮.૫ વડા નં. ૫

તાલિકા ૭. 20: બાલી ર વનસ્પતિ પાત્રો વડા નં. ૫

બાલી ર વનસ્પતિ વિવરણ	સમય	બૈશાખ	જેઠ	અસાર	સાડન	ભદૌ	અસોજ	કાર્તિક	મંસિર	પુષ	માઘ	ફાલ્ગુન	ચૈત
ગહુ મુસુરુ જાઝ આલુ કેરાઝ તોરી	પહિલે (૩૦ વર્ષ)	✓	✓	✓									
	અહિલે	✓											
ધન મકૈ	પહિલે (૩૦ વર્ષ)												
	અહિલે												
આલુ	પહિલે (૩૦ વર્ષ)						✓	✓	✓				
	અહિલે					✓	✓	✓					
ફાપર	પહિલે (૩૦ વર્ષ)					✓	✓	✓					
	અહિલે				✓	✓							
ઘટમાસ	પહિલે (૩૦ વર્ષ)							✓	✓				
	અહિલે							✓					
કોદો સિમિ	પહિલે (૩૦ વર્ષ)								✓				
	અહિલે							✓	✓				

સ્રોત: સ્થલગત અધ્યયન ૨૦૮૧

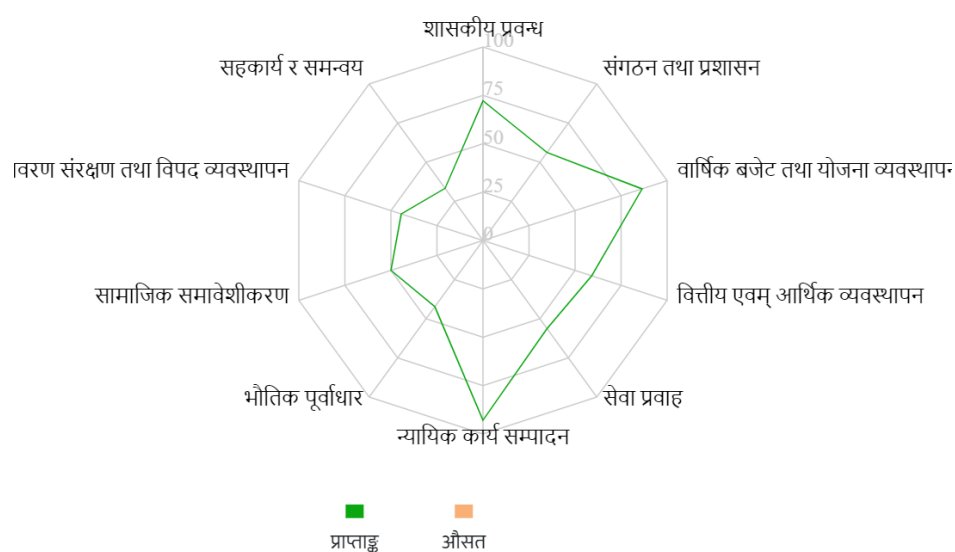
परिच्छेद आठ

संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासन

८.१ पालिकाको संस्थागत स्वमुल्यांकन (LISA)

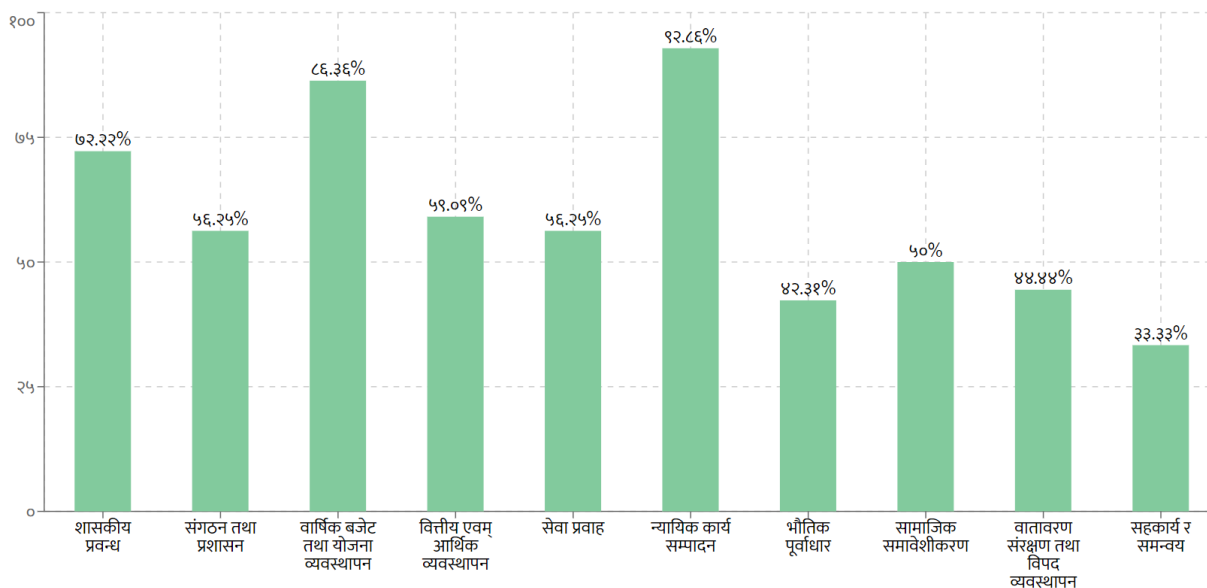
तालिका ८. १: पालिकाको संस्थागत स्वमुल्यांकन (LISA)

वित्तीय क्षेत्र	आ.ब. २०७८/०७९ को नतिजा अंक	आ.ब. २०७८/०७९ को नतिजा अंक
स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्व मुल्यांकन	४४.२५	५९
स्थानीय तह वित्तीय सुशासन जोखिम मुल्यांकन	४८.५०	६४

चित्र ८. १: पालिकाको संस्थागत स्वमुल्यांकन (LISA)

स्रोत: <https://lisa.mofaga.gov.np/details/local/30302>

चित्र ८. 2: पालिकाको संस्थागत स्वमूल्यांकन (LISA) को बिस्तृत बिबरण

स्रोत: <https://lisa.mofaga.gov.np/details/local/30302>

स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्यांकन (Local Government Institutional Capacity Self-Assessment (LISA)) ले नतिजा सार्वजनिक मिति २०२४-०१-१९ अनुसार यस पार्वतीकुण्ड/आमाछोदिङ्मो गाउँपालिकाको अवस्था माथि चित्रमा उल्लेख गरे अनुसार रहेको छ । यस तथ्यांक अनुसार यस गाउँपालिकाले संस्थागत क्षमता विकासकालागि धेरै काम गर्नुपर्ने देखिन्छ।

तालिका ८. 2: पालिकाको संस्थागत स्वमूल्यांकन (LISA) को बिस्तृत बिबरण

सूचक	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क
जम्मा	१००	५९
शासकीय प्रवन्ध	९	६.५
सभाको सञ्चालन प्रक्रिया (स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको दफा १९)	१.००	१
कार्यपालिकाको निर्णय प्रक्रिया (स्थाससं ऐनको दफा १७)	१.००	१
सभा। कार्यपालिकाले बनाएका स्थानीय कानून (ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड) तथा निर्णयहरूको सार्वजनिकीकरण (स्थाससं ऐनको दफा १०को ३, नेपालको संविधानको धारा २७, सूचनाको हक)	१.००	०

सूचक	पूर्णा इंक	प्राप्ता इंक
सभा र कार्यपालिकाका समिति/उप-समिति सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि (स्थाससंघे दफा १४, ४६, ६५, ६६, ६७)	१.००	१
कार्यपालिकाको बैठक सञ्चालन (बैठक बोलाउने, मिति स्थान तोक्ने, कार्यसूची उपलब्ध गराउने, गणपूरक संख्या, निर्णय पुस्तिकामा हस्ताक्षर, निर्णयमा असहमति आदि) (स्थाससंघे दफा १७)	१.००	१
आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली (स्थाससंघे दफा ७८)	१.००	०
स्थानीय तहका पदाधिकारी हरुको सम्पत्ती विवरण (स्थाससंघे दफा ११०)	१.००	१
मूल्याङ्कन अवधिमा बसेको कार्यपालिकाको बैठक संख्या (स्थाससंघे दफा १७, बैठककार्य सञ्चालन नियमावली)	१.००	०.५
लेखा प्रणालीमा SUTRA को प्रयोग (स्थाससंघे दफा ७२)	१.००	१
संगठन तथा प्रशासन	८	४.५
गाउँ/नगरपालिकाको क्षमता विकास । (स्थाससंघे को दफा १०२)	१.००	०
प्रतिवेदन तथा विवरण प्रेषण। (स्थाससंघे दफा ७६ (५) र अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, दफा ३(३))	१.००	०.५
विषयगत विभाग।महाशाखा शाखा/ उपशाखा/एकाइहरु एवं जनशक्तिको काम, कर्तव्य, अधिकार र जिम्मेवारीको कार्यविवरण । (स्थाससंघे दफा ८अनुसार)	१.००	०
स्थायी पदपूर्ती नगर्ने भनिएका पदहरुमा करारबाट मात्र पदपूर्ती। (ऐनको दफा ८को उपदफा ८,९)	१.००	१
कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादन सम्झौता । (स्थाससंघे दफा १०कोअनुसार)	१.००	०
जनशक्ति क्षमता विकासमा लगानी (स्थाससंघे दफा १०कोअनुसार वनेको कार्यविधि)	१.००	१
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको उपस्थिति दिन (आफ्नो क्षेत्रभित्र काजमा रहेको अवधी समेत) (स्थाससंघे दफा ८अनुसार को कार्य सम्पादन प्रभावकारिता)	१.००	१

सूचक	पूर्णा इक	प्राप्ता इक
क्षमता विकास कार्यक्रममा पदाधिकारी र कर्मचारीहरूको सहभागिता। (स्थासंसे को दफा १०कोअनुसार वनेको कार्यविधि) (यस दफामा पदाधिकारी भन्नाले गाउँ/नगर सभाका सदस्यहरूलाई बुझाउनेछ । गणना गर्दा पदाधिकारी र कर्मचारीहरूको छुट्टाछुट्टै गणना गर्नुपर्नेछ।)	१.००	१
वार्षिक बजेट तथा योजना व्यवस्थापन	११	९.५
वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम र आवधिक योजना तर्जुमा। (स्थासंसे को दफा २अनुसार)	१.००	१
बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा र पारित गर्ने कार्यमा संबद्ध समिति र समन्वय (स्थासंसे को दफा ६५, ६६ र ६७)	१.००	१
दीगो विकासका लक्ष्यहरूको स्थानीयकरण (स्थासंसे को दफा २अनुसार)	१.००	०
विषयक्षेत्रगत रूपमा बजेट सिलिङ्ग निर्धारण (स्थासंसे को दफा ६६ को अनुसार)	१.००	१
बजेट प्रस्तुती तथा स्वीकृति (स्थासंसे को दफा ७अनुसार)	१.००	१
गैरसरकारी सङ्घ संस्थाहरूले गाउँ/नगर सभाबाट पारित गरी योजना कार्यान्वयन (स्थासंसेन दफा २५)	१.००	१
कूल वार्षिक बजेटमा आन्तरिक आयको हिस्सा। (असविष्येदफा ८ अनुसार राजस्वको क्षमता)	१.००	१
पाँच लाख भन्दा कम लागतका योजनाले कूल पूँजीगत बजेटको ओगटेको हिस्सा (वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाको मार्गदर्शन)	१.००	१
वार्षिक आन्तरिक आय बृद्धि गत वर्षको तुलनामा (असविष्ये दफा ८ अनुसार राजस्वको क्षमता)	१.००	१
गैसस मार्फत योजना कार्यान्वयन गरेको अवस्थामा गै	१.००	१
सम्पुरक अनुदानबाट सञ्चालन हुने आयोजनाहरूमा लागत साझेदारीका लागि बिनियोजित बजेट (असविष्येदफा १०)	१.००	०.५
वितीय एवम् आर्थिक व्यवस्थापन	११	६.५
आन्तरिक स्रोत (स्थासंसेन दफा ६५)	१.००	०.५
वित्तिय अनुशासन (असविष्येपरिच्छेद ८, दफा २५ देखि ३२)	१.००	०

सूचक	पूर्णा इक	प्राप्ता इक
आय व्ययको वर्गीकरण तथा लेखाइकनका लागि नेपाल सरकार द्वारा निर्धारित पद्धति र ढाँचाको प्रयोग (असविषय, दफा ३२)	१.००	१
आय र व्ययको विवरण सार्वजनिकीकरण (असविषय, दफा ३०)	१.००	०.५
प्रचलित कानून अनुसार खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयारी र कार्यान्वयन (सा)	१.००	०
वार्षिक बजेट कार्यान्वयनको प्रगति समीक्षा (स्थासं, दफा ७को ६)	१.००	०
रकमान्तर (स्थासं, दफा ७९)	१.००	१
प्रशासनिक खर्च (स्थासं, दफा ७ अनुसारको आय व्यय अनुमान अनुसार)	१.००	१
पूँजीगत खर्च (स्थासं, दफा ७ अनुसारको आय व्यय अनुमान अनुसार)	१.००	०.५
राजस्व सङ्कलन (स्थासं, दफा ७९)	१.००	१
५ खर्च गर्ने अख्तियारी (स्थासं, दफा ७३)	१.००	१
सेवा प्रवाह	१६	९
सेवा प्रवाह (स्थासं, दफा ११)	१.००	०.५
वडाले उपलब्ध गराउने सेवा (स्थासं, दफा १२)	१.००	१
सेवा प्रतिको सन्तुष्टी (स्थासं, दफा ११, १को काम)	१.००	०.५
सेवा प्रवाहमा प्रविधिमा आधारित टोकन, अनलाइन रजिष्ट्रेशन वा कम्प्युटर विलिड प्रविधिको प्रयोग (स्थासं, दफा १को उपदफाको ड १)	१.००	०.५
सेवा प्रवाहको मापदण्ड (SOP) (स्थासं, दफा १को उपदफाको ड १)	१.००	०
बैंकिंग प्रणालीबाट भुक्तानी (स्थासं, दफा १को उपदफाको ड ७)	१.००	१
वडामा सेवा प्रवाहको वैकल्पिक व्यवस्था (स्थासं, दफा १६को उपदफाको ग को ६ र दफा १८ को उपदफा ३)	१.००	१
गुनासो फर्छ्यौट (स्थासं, दफा १को उपदफाको ड ७)	१.००	१
सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैङ्क खाता मार्फत भुक्तानी (स्थासं, दफा १को उपदफाको त २)	१.००	१
जन्मको मितिले ३५ दिनभित्र भएको कूल जन्मदर्ता संख्या (स्थासं, दफा १को उपदफा ४)	१.००	०
सार्वजनिक सुनुवाइ (स्थासं, दफा ७८ को उपदफा ५)	१.००	०
५ सेवा प्रवाहमा घुम्ती सेवाको प्रयोग (स्थासं, दफा १को उपदफाको ड ७)	१.००	०
६ शिक्षामा सबै बालबालिको पहुँच (स्थासं, दफा १को उपदफाको ज)	१.००	०.५

सूचक	पूर्णा इक	प्राप्ता इक
७ स्वास्थ्य सेवामा नागरिकको पहुँच (स्थाससंऐ दफा१को उपदफाको झ)	१.००	१
८ कृषि र पशु सेवा (स्थाससंऐ दफा १को उपदफाको ण र द)	१.००	१
९ स्थानीय उत्पादनको प्रवर्धन र बजारीकरण (स्थाससंऐ दफा१को उपदफाको ण ७)	१.००	०
न्यायिक कार्य सम्पादन	७	६.५
न्याय सम्पादन (स्थाससंऐन दफा ४६ को उपदफा १, दफा ४९ को उपदफा १२)	१.००	१
मेलमिलाप कर्ताको व्यवस्था (स्थाससंऐन दफा ४९ को उपदफा ३)	१.००	०.५
न्यायिक समितिको निर्णय प्रकृया (स्थाससंऐन दफा ४९)	१.००	१
न्यायिक समितिको प्रतिवेदन प्रणाली (स्थाससंऐन दफा ५को उपदफा २)	१.००	१
उजूरी फछ्यौट। (स्थाससंऐन दफा ४९ को उपदफा ४)	१.००	१
न्यायिक समितिको निर्णय उपर पुनरावेदन (स्थाससंऐन दफा ५१)	१.००	१
मेलमिलाप केन्द्र गठन (स्थाससंऐन दफा ४९ को उपदफा १०)	१.००	१
भौतिक पूर्वाधार	१३	५.५
सडक यातायात गुरूयोजना अनुसार सडक पूर्वाधार निर्माण	१.००	०.५
जोखिम संवेदनशील भूउपयोग योजना (स्थाससंऐन, २०७को दफा २७)	१.००	०.५
भौतिक पूर्वाधार विकासमा सार्वजनिक- निजी साझेदारी नीति (स्थाससंऐन, २०७को दफा २४)	१.००	०
बालमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री पूर्वाधार (स्थाससंऐन, २०७४ को दफा २४ को उपदफा २)	१.००	०
निर्मित पूर्वाधारको उपयोग र दिगो व्यवस्थापन (स्थाससंऐन, २०७को दफा २को उपदफा ३)	१.००	०
आयोजनाको वातावरणीय अध्ययन- संक्षिप्त, प्रारम्भिक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (IEE) र वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (EIA) (स्थाससंऐन, २०७को दफा २को उपदफा २)	१.००	०.५
राष्ट्रिय भवनसंहिता र मापदण्ड (स्थाससंऐन, २०७४ को दफा ४३ को उपदफा १)	१.००	१
सडकको विस्तार (स्थाससंऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा ट १,५)	१.००	०
सडकको स्तर उन्नति (स्थाससंऐन, २०७को दफा १को उपदफाको ट १,५)	१.००	०.५

सूचक	पूर्णा इक	प्राप्ता इक
खानेपानी सेवा विस्तार (स्थाससंऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा २ को ध १, सोही दफाको उपदफा ४ को ग २, दफा १२ को उपदफा २ को ग १०)	१.००	०.५
वार्षिक योजनाको कार्यान्वयन स्थिति (स्थाससंऐन २०७४ को दफा ७१ को उपदफा २ विवरणमा चालु आ.व. को प्रगतिको अनुमान समेत पेश गर्नु पर्ने)	१.००	१
फोहोर मैला व्यवस्थापन (स्थाससंऐन, २०७४को दफा १को उपदफाको ग ११)	१.००	१
औद्योगिक पूर्वाधार (स्थाससंऐन, २०७४को दफा ११)	१.००	०
सामाजिक समावेशीकरण	१०	५
सामाजिक विभेदको न्यूनीकरण (संविधानको धारा १८, समानताको हक)	१.००	१
समानुपातिक सहभागिता (स्थाससंऐन, २०७४को दफा १११)	१.००	१
सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण (स्थाससंऐन, २०७४को दफा १उपदफात)	१.००	१
घरेलु हिंसा अन्त्यका लागि बहस, पैरवी तथा चेतनामूलक अभियान (स्थाससंऐन, २०७४को दफा १उपदफाको ग ३०)	१.००	०.५
बालश्रम, बाल विवाह, बहुविवाह, दाइजो/दहेज, बोक्सी, छाउपडी जस्ता प्रथासँग सम्बन्धित कार्यहरु (स्थाससंऐन, २०७४को दफा १उपदफाको ग ३०)	१.००	०.५
लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण उत्तरदायी बजेट परीक्षण (GESI Audit) (स्थाससंऐन, २०७४को दफा २उपदफा को छ)	१.००	०
महिला विरुद्ध हुने घरेलु हिंसाको घटनामा कमी (अघिल्लो आ	१.००	१
बालश्रम, बालविवाह, बहुविवाह, दाइजो/दहेज, बोक्सी, छाउपडी जस्ता प्रथा रोकथामका लागि तर्जुमा गरिएका कार्यक्रममा लगानी (सशर्त अनुदान बाहेक बाँकी वजेटको)	१.००	०
महिला/दलित/अपाङ्गता भएका व्यक्ति संयोजक/ अध्यक्ष भएको उपभोक्ता समितिहरुको सङ्ख्या (कूल गठित उपभोक्ता समितिको)	१.००	०
आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछि परेका महिला, बालबालिका, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक, अल्पसङ्ख्यक, सीमान्तकृत समुदायको सामाजिक र आर्थिक उत्थानमा गरिने लगानी (सशर्त अनुदान बाहेक बाँकी वजेटको)	१.००	०
वातावरण संरक्षण तथा विपद व्यवस्थापन	९	४
विपद् व्यवस्थापन (स्थाससंऐन, २०७४को दफा १उपदफाको न)	१.००	०.५

सूचक	पूर्णा इक	प्राप्ता इक
वातावरणीय प्रदूषण नियन्त्रण (जल, भूमि, ध्वनी, वायु र खाद्य) (स्थाससंऐन, २०७०को दफा १३पदफा को ड १,२२ २६)	१.००	१
वातावरणमैत्री पूर्वाधार	१.००	०
विपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान र नक्साङ्कन (स्थाससंऐन, २०७०को दफा १३पदफाको न ४)	१.००	०
वातावरणीय क्षेत्र प्रवर्द्धनमा बजेट विनियोजन	१.००	०.५
वातावरण संरक्षणमा टोल विकास संस्था, नागरिक तथा निजी क्षेत्र र गै	१.००	०
स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषमा बजेट विनियोजन र खर्च (वार्षिक रूपमा)	१.००	१
टोल विकास संस्था/ स्थानीय तहमा सामुदायिक संस्था गठन तथा सञ्चालन	१.००	०
एम्बुलेन्स, अग्नी नियन्त्रण जस्ता आकस्मिक सेवाहरुको उपलब्धता	१.००	१
सहकार्य र समन्वय	६	२
संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीचको सहकार्य र समन्वय (नेपालको संविधानको धारा २३५)	१.००	०.५
अन्तर स्थानीय तह सहकार्य र समन्वय (प्राकृतिक श्रोतको संरक्षण र उपयोग, पूर्वाधार निर्माण, वातावरण संरक्षण तथा फौहोरमैला व्यवस्थापन, आपतकालीन सेवा व्यवस्थापन, राजश्व सङ्कलन आदि) (स्थाससंऐन, २०७०को दफा २६) (सहलगानीका योजनाहरु : ल्याण्डफिल साईट, अग्नी नियन्त्रण, सडक हरियाली, प्लाष्टिक नियन्त्रण, स्वास्थ्य शिक्षा, रंगशाला, खेलकुद, पर्यटन, बोटानिकल गार्डेन, नदी नियन्त्रण, सिंचाई, खानेपानी आदी)	१.००	०.५
दुई वा सो भन्दा बढी स्थानीय तहको सरोकारको विषयमा बन्ने समितिहरुको गठन र सञ्चालन (स्थाससंऐन, २०७०को दफा २६ अन्तर्गत)	१.००	०
अन्तर सरकारी समन्वय तथा सहजीकरण	१.००	०
अन्तर स्थानीय तह साझेदारी	१.००	०
जिल्ला समन्वय समिति सँगको समन्वय	१.००	१

स्रोत: <https://lisa.mofaga.gov.np/details/local/30302>

८.२ योजना तथा परियोजना

आमाछोदिङमो/पार्वतीकुण्ड गाउँपालिकाले तल उल्लेखित योजनाहरु तयार गरेको छः

१. आमाछोदिङमो गाउँपालिकाको लैससास रणनीति २०७९
२. आमाछोदीङमो गाउँपालिकाको पहिलो आवधिक योजना २०७९/८० - २०८३/८४।

८.३ ऐन, कानून तथा निर्देशिका

आमाछोदिङमो/पार्वतीकुण्ड गाउँपालिकाले तल उल्लेखित ऐन तथा कार्यविधिहरु तयार गरेको छः

१. पार्वतीकुण्ड गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि को आचार संहिता २०७४
२. करारमा कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि २०७६
३. स्थानीय राजपत्र प्रकाशन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७
४. पार्वतीकुण्ड गाउँपालिकाको बैठक सन्चालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७४
५. स्थानीय तहको आर्थिक ऐन

८.४ बिषयगत समितिहरु

आमाछोदिङमो गाउँपालिकाले आफ्नो दैनिक कार्य संपादन गर्नको लागि बिभिन्न किसिमका समितिहरु गठन गरेको छः

१. राजस्व परामर्श समिति
२. स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति
३. बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति
४. न्यायिक समिति
५. सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति
६. आर्थिक विकास समिति
७. पूर्वाधार विकास समिति
८. सामाजिक विकास समिति
९. वातावरण तथा विपत् व्यवस्थापन समिति
१०. विधेयक समिति

अनुसूचीहरू

अनुसूची १: निर्वाचित जनप्रतिनिधिको नामावली

आमाछोदिडमो गाउपालिकामा निर्वाचित जन प्रतिनिधीहरुको सम्पर्क नं.				
क्र.स.	नाम	पद	ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
१	बुचुङ तामाङ	अध्यक्ष	आमाछोदिडमो गाउपालिका - १	९८४१८९३१७८
२	चण्डिका तामाङ	उपाध्यक्ष	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - ३	९८४१००८३०३
३	साङ लामा तामाङ	वडा अध्यक्ष	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - १	९८६०२३५६७८
४	देशी रानी तामाङ	वडा महिला सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - १	९८४४२४९८११
५	कमला कामी	दलित महिला सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - १	९८४०८६३९९२
६	उच्चील तामाङ	वडा सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - १	९८६१५७३८७३
७	प्रकाश तामाङ	वडा सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - १	९८४२७५३३९९
८	लाक्पा कामी तामाङ	वडा अध्यक्ष	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - २	९८४९५६२८१६
९	चेन्चेन तामाङ	वडा महिला सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - २	९८१०२०९३५५
१०	दिल माया बि.क.	दलित महिला सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - २	९७४२४६१४७५
११	सोनाम तेम्पा टासी तामाङ	वडा सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - २	९८४०९२१५१८
१२	दावा टासी तामाङ	वडा सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - २	९७४५३१३४११
१३	सुरेन्द्र तामाङ	वडा अध्यक्ष	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - ३	९८६७६७७२०५
१४	फुर्पु देजी तामाङ	वडा महिला सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - ३	९७४१६७२१३३
१५	सिता बि.क.	दलित महिला सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - ३	९८६३४२७६७४
१६	वाङजेल तामाङ	वडा सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - ३	९८४१२२२१०२
१७	निमा कल्देन तामाङ	वडा महिला सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - ३	९८६९७२७१२२
१८	धर्म तामाङ	वडा अध्यक्ष	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - ४	९८५११६६६०३
१९	चिमुङ घले	वडा महिला सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - ४	९८६३१९५४०३
२०	गममाया बि.क.	वडा महिला सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - ४	९७४६४२५९३१
२१	सुराज तामाङ	वडा सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - ४	९८०८१७८६६१
२२	मिडमर घले	वडा सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - ४	९८६३२१८३०८
२३	दावा गोम्बो तामाङ	वडा अध्यक्ष	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - ५	९८४१६५७५७०
२४	छिरिङ देगि तामाङ	वडा महिला सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - ५	९८१८९२०८०८
२५	शोभा परियार	दलित महिला सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - ५	९८६००४५६८१
२६	लामा वाङचु तामाङ	वडा सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - ५	९७६५३५४५६२
२७	खामसुङ वाङदी तामाङ	वडा सदस्य	आमाछोदिडमो गाउपालिकामा - ५	९८४०९००४९१

आमाछोदिङमो गाउँपालिकामा निर्वाचित जन प्रतिनिधीहरूको सम्पर्क नं.				
क्र.स.	नाम	पद	ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
२८	तम्प्रीड घले	कार्यपालिका सदस्य	आमाछोदिङमो गाउँपालिकामा -४	९८६८१७६५६६
२९	श्रीमाया बि.क.	कार्यपालिका सदस्य	आमाछोदिङमो गाउँपालिकामा -२	९८४०४३३३३४

अनुसूची २: कर्मचारीको नामावली

आमाछोदिङमो गाउँपालिकाको कार्यालय ,गोल्जुङवेशी रसुवामा कार्यरत स्थायी कर्मचारीहरूको विवरण								
क्र. सं.	कर्मचारीको नाम,थर	तह	पद	कर्मचारी संकेत नं.	कार्यरत शाखा	सम्पर्क नं.	स्थाई ठेगाना	कैफि एत
१	गोपाल प्रसाद दुलाल	सातौ तह	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२४६९३४	गा.पा	९८५१०० ५१३२	ललितपुर	स्थायी
२	देवजीत प्रसाद ठाकुर	अधिकृतस्तर छैटौ तह	पशु विकास अधिकृत	१७०९०७	पशु सेवा शाखा	९८५१०० ८९२६	ललितपुर	स्थायी
३	ऋषिकेश अधिकारी	अधिकृतस्तर छैटौ तह	प्रशासकिय तथा राजस्व अधिकृत	3-26-4829-00523	गा.पा	९८४१८९ ७८५४	नुवाकोट	स्थायी
४	छेवाङ दोर्जे तामाङ	अधिकृतस्तर छैटौ तह	वडा सचिव	प्राप्त नभएको	योजना/जिन्सी/राजस्व शाखा	९८६३१९ ५२८३	आमाछोदिङमो-३,गत्लाङ	स्थायी
५	प्रेम बहादुर घले	अधिकृतस्तर छैटौ तह	वडा सचिव	प्राप्त नभएको	४ नं. वडा कार्यालय	९८५१२७ ९२३५	आमाछोदिङमो-४,गोल्जुङ	स्थायी
६	विर बहादुर ओली	सहायकस्तर पाचौ तह	लेखापाल	२३७४९३	आन्तरिक प्रशासन शाखा	९८४३६३ ३९१४	रुकुम पश्चिम	स्थायी
७	छेवाङ तामाङ	सहायकस्तर पाचौ तह	वडा सचिव	प्राप्त नभएको	५ नं. वडा कार्यालय	९८५१२७ ४९५४	आमाछोदिङमो-५,चिलिमे	स्थायी
८	अजय कुमार शाह	सहायकस्तर पाचौ तह	सब-इन्जिनियर	प्रदेश लोकसेवा आयोग	प्राविधिक विकास शाखा	९८६२१७ ८०९८	सिराहा	स्थायी
९	भुमिदल बुढा	सहायकस्तर पाचौ तह	प्राविधिक सहायक	प्रदेश लोकसेवा आयोग	कृषि सेवा शाखा	९८६४९८ ९०६४	पलाताँ-६,कालिकोट	स्थायी
१०	नरेन्द्र अवस्थी	सहायकस्तर पाचौ तह	वडा सचिव	प्रदेश लोकसेवा आयोग	१ नं वडा कार्यालय	९८४८४१ ७७०५	डडेलधुरा	स्थायी
११	उत्तर बहादुर पौडेल	सहायकस्तर पाचौ तह	वडा सचिव	प्रदेश लोकसेवा आयोग	२ नं वडा कार्यालय	९८२३२९ २६१०	सिन्धुली	स्थायी
१२	इन्द्र ढकाल	सहायकस्तर पाचौ तह	वडा सचिव	प्रदेश लोकसेवा आयोग	३ नं वडा कार्यालय	९८४४७० २६६७	स्याङजा	स्थायी
१३	समिर जोशी	सहायकस्तर पाचौ तह	प्राविधिक सहायक	प्रदेश लोकसेवा आयोग	शिखा शाखा गा.पा	९८६५६८ ७८३८	डोटी	स्थायी

आमाछोदिङमो गाउँपालिकाको कार्यालय ,गोल्जुङवेशी रसुवामा कार्यरत स्थायी कर्मचारीहरूको विवरण

क्र. सं.	कर्मचारीको नाम,थर	तह	पद	कर्मचारी संकेत नं.	कार्यरत शाखा	सम्पर्क नं.	स्थाई ठेगाना	कैफि एत
१४	महेन्द्र खड्का	श्रेणी बिहिन	कार्यालय सहयोगी	प्राप्त नभएको	गा.पा	९८२३५२ ९६१५	नुवाकोट गेर्खु	स्था यी
१५	दुब्ले तामाङ	श्रेणी बिहिन	कार्यालय सहयोगी	प्राप्त नभएको	गा.पा	९८४८९८ ४३८९	आमाछोदिङमो- ४ गोल्जुङ	स्था यी

आमोदिङमो गाउँपालिकाको कार्यालय ,गोल्जुङवेशी रसुवामा कार्यरत करार कर्मचारीहरूको विवरण

क्र. सं.	कर्मचारीको नाम,थर	तह	पद	कार्यरत शाखा	व्यक्तिगत सम्पर्क नं.	स्थाई ठेगाना	कैफि एत
१	आदित्य भट्टराई	अधिकृतस्तर छैटौ तह	सुचना प्रविधि अधिकारी	गा.पा	९८४३४८००६ ०	उत्तरगया गा.पा	करार
२	भुबन ग्लान	अधिकृतस्तर छैटौ तह	ईन्जिनियर	प्राविधिक विकास शाखा	९८६३४५८०० ८	कालिका गा.पा	करार
३	राजेन्द्र प्रसाद आचार्य	सहायकस्तर पाचौ तह	एम.आई.एस अपरेटर	गा.पा	९८६०२३५६८ ६	उत्तरगया गा.पा, रसुवा	करार
४	चन्द्र बहादुर तामाङ	सहायकस्तर पाचौ तह	सव-ईन्जिनियर	प्राविधिक विकास शाखा	९८६०८१६८३ ०	आमाछोदिङमो गा.पा,२	करार
५	फुर्पु देवी तामाङ	सहायकस्तर पाचौ तह	न्यायिक सहजकर्ता	गा.पा	९८४०६८१४४ २	आमाछोदिङमो - ५	करार
६	ल्हाक्पा याङ्जेन तामाङ	चौथो तह	सहायक कम्प्युटर अपरेटर	गा.पा	९८४१८८८६२ ७	आमाछोदिङमो गा.पा,३	करार
७	पासाङ मेन्दो तामाङ	चौथो तह	अ.स.ईन्जिनियर	५ नं. वडा कार्यालय	९८६२९३८१४ ४	आमाछोदिङमो गा.पा,३	करार
८	पुर्णिमाया तामाङ	चौथो तह	अ.स.ईन्जिनियर	३ नं. वडा कार्यालय	९८६२२५४४६ ४	आमाछोदिङमो गा.पा,३	करार
९	सोनाम दोर्जे तामाङ	चौथो तह	अ.स.ईन्जिनियर	प्राविधिक विकास शाखा	९७४९४१४५२ ५	आमाछोदिङमो गा.पा,४	करार
१०	फुर्पु छेरिङ तामाङ	चौथो तह	ना.प्रा.स	पशु सेवा शाखा	९८६०८०६२६ १	आमाछोदिङमो गा.पा,४	करार
११	बिर्जा तामाङ	चौथो तह	ना.प्रा.स	पशु सेवा शाखा	९८६००५६९६ ४	आमाछोदिङमो गा.पा,१	करार
१२	मानराम तामाङ	चौथो तह	ना.प्रा.स	पशु सेवा शाखा	९८६०५०२४९ ७	आमाछोदिङमो गा.पा,३	करार
१३	शान्तिमाया तामाङ	चौथो तह	ना.प्रा.स	कृषि सेवा शाखा	९८४०४४१६७ ८	आमाछोदिङमो गा.पा,४	करार
१४	रामप्यारी बुलुन	चौथो तह	ना.प्रा.स	कृषि सेवा शाखा	९८६३८८५५७ ६	उत्तरगया गा.पा,४	करार
१५	प्रेरणा घले	चौथो तह	ना.प्रा.स	पशु सेवा शाखा	९८६९५९८०५ २	आमाछोदिङमो गा.पा.,४	करार
१६	कर्मा बुटी लामा	चौथो तह	फिल्ड सहायक	गा.पा	९८६००५६४९ ५	आमाछोदिङमो गा.पा,५	करार

आमोदिङमो गाउँपालिकाको कार्यालय ,गोल्जुङवेशी रसुवामा कार्यरत करार कर्मचारीहरुको विवरण

क्र. सं.	कर्मचारीको नाम,थर	तह	पद	कार्यरत शाखा	व्यक्तिगत सम्पर्क नं.	स्थाई ठेगाना	कैफि एत
१७	शान्ति घले	चौथो तह	फिल्ड सहायक	गा.पा	९८६३७३५७२ २	आमाछोदिङमो गा.पा,५	करार
१८	बिनोद पौडेल	चौथो तह	उद्यम विकास सहजकर्ता	गा.पा	९७६२७८९५५ १	कालिका गा.पा ५	करार
१९	रामेशोर तामाङ	चौथो तह	उद्यम विकास सहयोगी	गा.पा	९८४०८६३७६ ३	आमाछोदिङमो गा.पा,१	करार
२०	ललिता तामाङ		परिचालक	सामुदायिक सिकाई केन्द्र		आमाछोदिङमो गा.पा,५	करार
२१	एलिजा तामाङ		परिचालक	सामुदायिक सिकाई केन्द्र		आमाछोदिङमो गा.पा,३	करार
२२	छेसाङ वाङदी तामाङ	श्रेणी विहिन	हलुका सवारी चालक		९७६५३०२२१ १	आमाछोदिङमो गा.पा,१	करार
२३	समिर कुमार बम्जन	श्रेणी विहिन	स्काभेटर अपरेटर		९८६४४९२५० ३	मरिण-०५, सिन्धुली	करार
२४	पासाङ छेवाङ तामाङ	श्रेणी विहिन	स्काभेटर अपरेटर		९७४१८७०२६ ३	आमाछोदिङमो गा.पा,३	करार
२५	पासाङ देजि घले	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	गा.पा	९८६१५८३४१ ९	आमाछोदिङमो गा.पा,४	करार
२६	पासाङ जेमो तामाङ	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	गा.पा	९८६११८१९५ ७	आमाछोदिङमो गा.पा,३	करार
२७	मिङ्मार दोर्जे तामाङ	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	१ नं. वडा कार्यालय		आमाछोदिङमो गा.पा,१	करार
२८	मानसिङ तामाङ	श्रेणी विहिन	सहायक कम्प्युटर अपरेटर	२ नं. वडा कार्यालय	९८४४११५०३ ९	आमाछोदिङमो गा.पा,२	करार
२९	लाटा तामाङ	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	३ नं. वडा कार्यालय		आमाछोदिङमो गा.पा,३	करार
३०	तेन्जेन घले	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	४ नं. वडा कार्यालय		आमाछोदिङमो गा.पा,४	करार
३१	पासाङ ग्याल्मो घले	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	५ नं. वडा कार्यालय		आमाछोदिङमो गा.पा,५	करार
३२	कान्छा बहादुर तामाङ	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	२ नं. वडा कार्यालय		आमाछोदिङमो गा.पा,२	करार
३३	ल्हाक्पा जेमो तामाङ	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	२ नं. वडा कार्यालय		आमाछोदिङमो गा.पा,२	करार
३४	मन माया तामाङ	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	२ नं. वडा कार्यालय		आमाछोदिङमो गा.पा,२	करार
३५	रविन तामाङ	श्रेणी विहिन	एक्साभेटर हेल्पर	२ नं. वडा कार्यालय		आमाछोदिङमो गा.पा,२	करार
३६	दाबा नुर्पु तामाङ	श्रेणी विहिन	एम्बुलेन्स ड्राइभर	गा.पा		आमाछोदिङमो गा.पा,३	करार

अनुसूची २: स्वास्थ्य शाखाका कर्मचारीको नामावली

आमाछोदिङमो गाउँपालिकाको कार्यालय, गोल्लुङवेशी रसुवाको स्वास्थ्य शाखामा कार्यरत स्थायी कर्मचारीहरुको विवरण

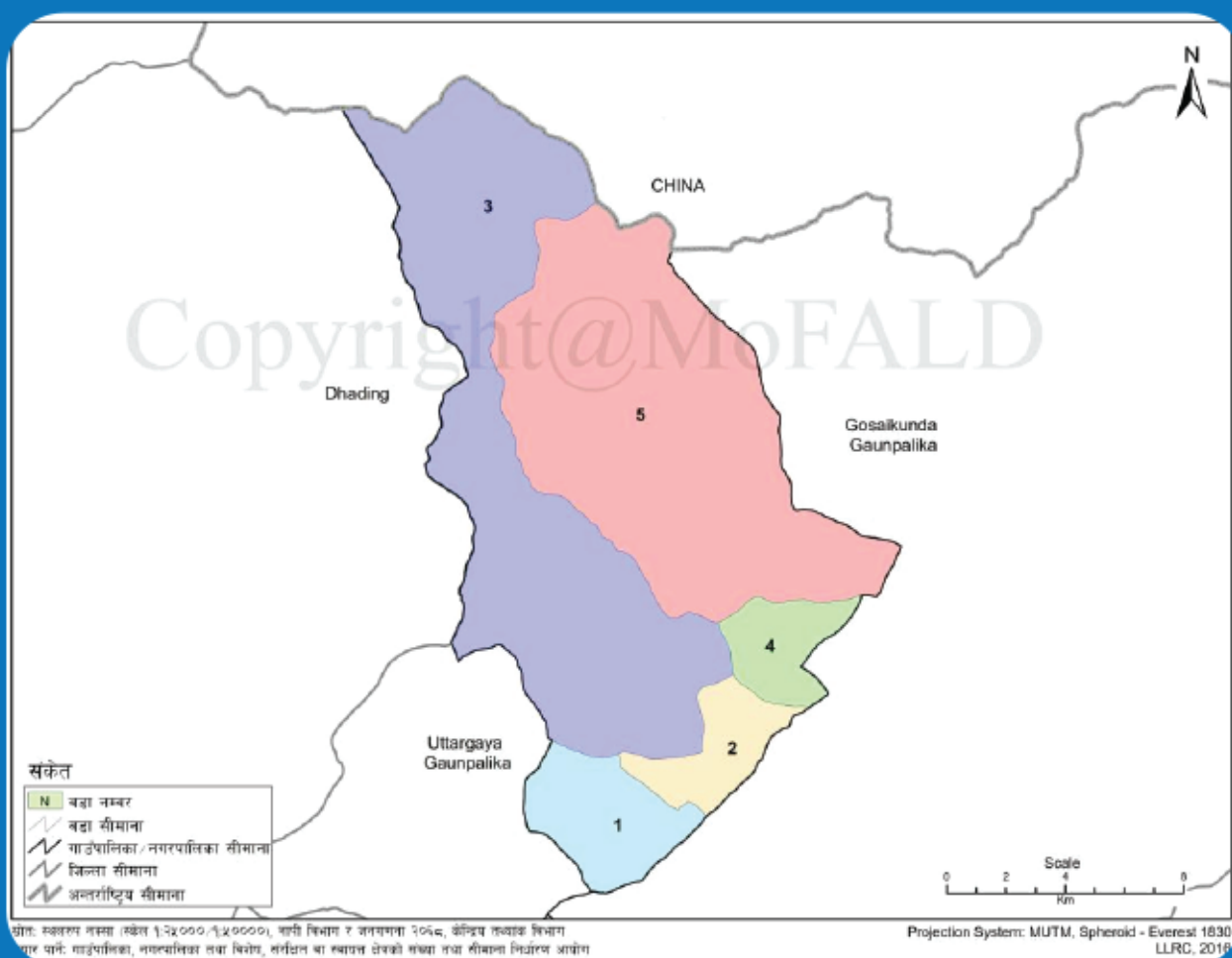
क्र. सं.	कर्मचारीको नाम, थर	तह	पद	कर्मचारी संकेत नं.	कार्यरत शाखा	सम्पर्क नं.	स्थाई ठेगाना	कैफि एत
१६	निमा नुर्पु तामाङ	अधिकृतस्तर छैटौ तह	जन स्वास्थ्य निरीक्षक	२१७८१६	स्वास्थ्य शाखा गा.पा	९८६९२२३ ८३२	आमाछोदिङमो-३, गल्लाङ	स्थायी
१७	दावा ग्याल्मो घले	अधिकृतस्तर छैटौ तह	सि.अ.न.मी	१८६०६८	स्वास्थ्य शाखा गा.पा	९८६००५६ ३२३	आमाछोदिङमो-४, गोल्लुङ	स्थायी
१८	पेम्पा साङमो तामाङ	अधिकृतस्तर छैटौ तह	सि.अ.न.मी	१८१३१३	थाम्बुचेत स्वास्थ्य चौकी	९८६१९३९ ७७३	आमाछोदिङमो-५, चिलिमे	स्थायी
१९	सिलास बाँठा मगर	सहायकस्तर पाचौँ तह	हेल्थ असिस्टेन्ट	प्रदेश लोकसेवा आयोग	गल्लाङ स्वास्थ्य चौकी	९८२८९९९ ९१७	रुकुम पुर्व	स्थायी
२०	ममता चौधरी	सहायकस्तर पाचौँ तह	हेल्थ असिस्टेन्ट	प्रदेश लोकसेवा आयोग	गोल्लुङ स्वास्थ्य चौकी	९८६२५४५ ८७२	सप्तरी	स्थायी
२१	शम्भु पण्डित	सहायकस्तर पाचौँ तह	सि.अ.हे.ब	१६८०३१	थाम्बुचेत स्वास्थ्य चौकी	९८४९४८७ ३८५	नुवाकोट	स्थायी
२२	प्रतिमा तिखत्री	चौथो तह	अ.न.मी	२३१४७७	गल्लाङ स्वास्थ्य चौकी	९८६१९३९ ७७३	काठमाण्डौँ	स्थायी
२३	धौ साङमो तामाङ	चौथो तह	अ.न.मी	१८८०८७	गोल्लुङ स्वास्थ्य चौकी	९८६००५६ ७१०	आमाछोदिङमो-४, गोल्लुङ	स्थायी

आमाछोदिङमो गाउँपालिकाको कार्यालय, गोल्लुङवेशी रसुवाको स्वास्थ्य शाखामा कार्यरत करार कर्मचारीहरुको विवरण

क्र. सं.	कर्मचारीको नाम, थर	तह	पद	कार्यरत शाखा	व्यक्तिगत सम्पर्क नं.	स्थाई ठेगाना	कैफि एत
१	डा. सरोज श्रेष्ठ	अधिकृतस्तर आठौँ तह	मेडिकल सुपेरिटेन्डेन्ट	गोल्लुङ सामुदायिक अस्पताल			
२	सुनिल दौल्याल	सहायकस्तर पाचौँ तह	हेल्थ असिस्टेन्ट	हाकु स्वास्थ्य चौकी	९८६१६३५४७ २	बझाङ	करार
३	कमल बिष्ट	चौथो तह	अ.हे.ब	हाकु स्वास्थ्य चौकी	९८६८५८८४५ ४	बझाङ	करार
४	अमिशा थापा	चौथो तह	अनमी	हाकु स्वास्थ्य चौकी	९८०४४९४११ ५	नवलपरासी	करार
५	तुल बहादुर वि.क.	चौथो तह	अ.हे.ब	ग्रे स्वास्थ्य इकाई	९८६३९३५४५ ५	आमाछोदिङमो गा.पा, ३	करार
६	रोजिना तामाङ	चौथो तह	अ.न.मी	ग्रे स्वास्थ्य इकाई	९८६९३५१६४ ९	आमाछोदिङमो गा.पा	करार
७	रोमी तामाङ	चौथो तह	अ.हे.ब	पाडलिङ स्वास्थ्य इकाई	९८६९२९६६३ ५	आमाछोदिङमो गा.पा	करार
८	रितिका खत्री	चौथो तह	अ.न.मी	पाडलिङ स्वास्थ्य इकाई	९८०६५५७२४ ६	दोलखा	करार

आमोदिङमो गाउँपालिकाको कार्यालय ,गोल्जुङवेशी रसुवाको स्वास्थ्य शाखामा कार्यरत करार कर्मचारीहरुको विवरण

क्र. सं.	कर्मचारीको नाम,थर	तह	पद	कार्यरत शाखा	व्यक्तिगत सम्पर्क नं.	स्थाई ठेगाना	कैफि एत
९	ओम प्रकाश थापा	चौथो तह	अ.हे.ब	गत्लाङ स्वास्थ्य चौकी	९८६२२४७४१ ९	जाजरकोट	करार
१०	कर्मा छेन्जोम तामाङ	चौथो तह	अ.हे.ब	गत्लाङ स्वास्थ्य चौकी	९८६६९९५६० ४	आमाछोदिङमो गा.पा	करार
११	सिर्जना तामाङ	चौथो तह	अ.न.मी	गत्लाङ स्वास्थ्य चौकी	९८४११७७३७ २	आमाछोदिङमो गा.पा	करार
१२	अर्जुन खड्का	चौथो तह	अ.हे.ब	गोल्जुङ स्वास्थ्य चौकी	९८६३१९४७१ १	बझाङ	करार
१३	सपना मल्ल	चौथो तह	अ.न.मी	गोल्जुङ स्वास्थ्य चौकी	९८६७२१८९२ ८	गुल्मी	करार
१४	देवेन्द्र घले	चौथो तह	ल्याव असिस्टेन्ट	गोल्जुङ स्वास्थ्य चौकी	९७४१६७२३० ७	आमाछोदिङमो गा.पा,४	करार
१५	सुजिता तामाङ	चौथो तह	अ.न.मी	गोल्जुङ स्वास्थ्य चौकी	९८६२४७७२२ ९	आमाछोदिङमो गा.पा	करार
१६	विमल तामाङ	सहायकस्तर पाचौँ तह	हेल्थ असिस्टेन्ट	थाम्बुचेत स्वास्थ्य चौकी	९८४०२५०८३ ७	आमाछोदिङमो गा.पा,३	करार
१७	सुजना तामाङ	चौथो तह	अ.न.मी	थाम्बुचेत स्वास्थ्य चौकी	९८४३३९३५३ ५	आमाछोदिङमो गा.पा,५	करार
१८	शुसिला बाठा मगर	चौथो तह	स्टाफ नर्स	गोल्जुङ सामुदायिक अस्पताल			करार
१९	तोर्जे तामाङ	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	हाकु स्वास्थ्य चौकी		आमाछोदिङमो गा.पा,१	करार
२०	छोवाङमो तामाङ	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	ग्रे स्वास्थ्य इकाई		आमाछोदिङमो गा.पा,२	करार
२१	दावा याजी तामाङ	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	नेसिङ स्वास्थ्य इकाई		आमाछोदिङमो गा.पा,२	करार
२२	टासी दोर्चे तामाङ	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	पाङलिङ स्वास्थ्य इकाई		आमाछोदिङमो गा.पा	करार
२३	सबो तामाङ	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	गत्लाङ स्वास्थ्य चौकी		आमाछोदिङमो गा.पा,३	करार
२४	साङमो तामाङ	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	गोल्जुङ स्वास्थ्य चौकी		आमाछोदिङमो गा.पा,४	करार
२५	डोल्मा छिरिङ तामाङ	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	गोल्जुङ सामुदायिक अस्पताल		आमाछोदिङमो गा.पा,३	करार
२६	मेन्दो पे तामाङ	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	थाम्बुचेत स्वास्थ्य चौकी		आमाछोदिङमो गा.पा,५	करार

आमाधोदिडमो गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

गोल्जुडबेशी, रसुवा